

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

**GODIŠNJE IZVJEŠĆE
O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2018. GODINU**

Zagreb, rujan 2019.

SADRŽAJ

1.	UVOD	2
	1.1. Metodologija praćenja i prikaza državnih potpora	3
	1.2. Prikupljanje i obrada podataka o državnim potporama	6
	1.3. Metodologija prikaza podataka o državnim potporama	6
	1.4. Sažetak Godišnjeg izvješća o državnim potporama za 2018. godinu	7
2.	DRŽAVNE POTPORE U 2018. GODINI	10
	2.1. Usporedba s makroekonomskim pokazateljima	10
	2.2. Kategorije državnih potpora	13
	2.3. Državne potpore prema instrumentima	16
3.	DRŽAVNE POTPORE POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU	20
4.	DRŽAVNE POTPORE INDUSTRIJI I USLUGAMA	24
	4.1. HORIZONTALNE POTPORE	25
	4.1.1. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije	28
	4.1.2. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije	29
	4.1.3. Potpore za zapošljavanje	31
	4.1.4. Potpore malim i srednjim poduzetnicima	32
	4.1.5. Potpore za usavršavanje	34
	4.1.6. Potpore za kulturu	35
	4.2. REGIONALNE POTPORE	37
	4.3. DRŽAVNE POTPORE NA RAZINI JEDINICA LOKALNE I PODRUČNE (REGIONALNE) SAMOUPRAVE	40
	4.4. SEKTORSKE POTPORE	42
	4.4.1. Potpore za poštanske usluge	47
	4.4.2. Potpore prometu	47
	4.4.3. Potpore brodogradnji	51
	4.4.4. Potpore turizmu	53
	4.4.5. Potpore za sanaciju i restrukturiranje	54
	4.4.6. Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje	55
5.	POTPORE MALE VRIJEDNOSTI	57
6.	ZAKLJUČAK	62
	PRILOG 1. Davatelji potpora na razini središnje države u 2018. godini	66
	PRILOG 2. Kategorije državnih potpora	67
	PRILOG 3. Instrumenti državne potpore	70

1. UVOD

Godišnje izvješće o državnim potporama za 2018. godinu (u daljnjem tekstu: Izvješće) Ministarstvo financija izradilo je i dostavlja Vladi Republike Hrvatske sukladno Zakonu o državnim potporama (Narodne novine, br. 47/14 i 69/17; u daljnjem tekstu: Zakon). Vlada Republike Hrvatske predmetno izvješće dostavlja Hrvatskom saboru. Ovo Izvješće je šesnaesto po redu, a šesto koje je izradilo Ministarstvo financija. Prvih deset Izvješća izradila je Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja koja je bila nadležna za poslove državnih potpora u razdoblju od 2. travnja 2003. godine do 23. travnja 2014. godine. Ovo Izvješće je drugo Izvješće izrađeno isključivo na temelju podataka o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti koje su davatelji potpora dostavili putem Internet aplikacije Registra državnih potpora i potpora male vrijednosti (u daljnjem tekstu: Registar). Ministarstvo financija uspostavilo je Registar kao jedinstvenu elektroničku bazu podataka koja sadrži podatke o svim prijavljenim programima i pojedinačnim potporama te podatke o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti na području Republike Hrvatske, a započeo je s radom 1. siječnja 2017. godine.

Izvješće sadrži analitički prikaz svih državnih potpora i potpora male vrijednosti dodijeljenih u Republici Hrvatskoj u 2018. godini s revidiranim podacima o dodijeljenim državnim potporama i potpora male vrijednosti u 2017. i 2016. godini, po propisanoj metodologiji i propisima donesenim temeljem Zakona, odnosno sukladno metodologiji prikazivanja državnih potpora koja se koristi u Europskoj uniji (u daljnjem tekstu: EU).

Izvješće se temelji isključivo na podacima o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti koje su dostavili davatelji potpora i potpora male vrijednosti (ministarstva, agencije, fondovi, Hrvatska banka za obnovu i razvitak i jedinice područne (regionalne) i lokalne samouprave) Ministarstvu financija putem Registra. U ovom Izvješću uključeni su i podaci o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti u sektoru poljoprivrede i ribarstva, iako navedene potpore nisu predmet Zakona. Naime Ministarstvo poljoprivrede je sukladno Zakonu obvezno dostavljati Ministarstvu financija podatke o dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti poljoprivredi i ribarstvu radi izrade godišnjeg izvješća.

Davatelji potpora podatke o svim dodijeljenim državnim potporama i potporama male vrijednosti dostavljaju temeljem Zakona i Pravilnika o dostavi prijedloga državnih potpora, podataka o državnim potporama i potporama male vrijednosti te registru državnih potpora i potpora male vrijednosti (Narodne novine, broj 127/17; u daljnjem tekstu: Pravilnik). Posljedično tome, za točnost i vjerodostojnost dostavljenih podataka o potporama putem Registra odgovorni su isključivo davatelji potpora.

1.1. METODOLOGIJA PRAĆENJA I PRIKAZA DRŽAVNIH POTPORA

Pravni temelj

Zakon uređuje nadležnost tijela Republike Hrvatske iz područja državnih potpora i potpora male vrijednosti, politiku državnih potpora Republike Hrvatske, postupanja prije dodjele državnih potpora, vođenje evidencija te izvještavanje o državnim potporama te potporama male vrijednosti.

Pojam državne potpore

Sukladno Zakonu, **državna potpora** je stvarni i potencijalni rashod ili umanjeni prihod države dodijeljen od davatelja državne potpore u bilo kojem obliku koji narušava ili prijeto narušavanjem tržišnog natjecanja stavljajući u povoljniji položaj određenog poduzetnika ili proizvodnju određene robe i/ili usluge utoliko što utječe na trgovinu između država članica EU u skladu s člankom 107. UFEU-a. Ovaj pojam državne potpore preuzet je iz članka 107. stavka 1. UFEU-a koji dodatno propisuje da su državne potpore nespojive s unutarnjim tržištem.

Korisnik državne potpore/potpore male vrijednosti sukladno Zakonu, je svaka pravna i fizička osoba koja, obavljajući gospodarsku djelatnost, sudjeluje u prometu roba i usluga, a prima državnu potporu/potporu male vrijednosti, bez obzira na njen oblik i namjenu.

Davatelj državne potpore/potpore male vrijednosti je središnje tijelo državne uprave, jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te svaka pravna osoba koja dodjeljuje državne potpore/potpore male vrijednosti.

Kako bi utvrdili ima li neka državna intervencija karakter državne potpore, sukladno odredbama Zakona potrebno je, u svakom pojedinom slučaju dodjele državnih sredstava, utvrditi jesu li kumulativno ispunjeni uvjeti koji se odnose na izvore sredstava, davanje prednosti na tržištu i s time povezanom selektivnosti i može li se time stvarno ili potencijalno utjecati na trgovinu između Republike Hrvatske i EU:

- 1) **dodjela državnih sredstava** – državnom potporom smatra se ona mjera koja uključuje sredstva dodijeljena iz državnog proračuna, proračuna županije, grada i općine, fondova i pravnih osoba u vlasništvu države – odnosno ona sredstva nad čijom dodjelom javna vlast ima kontrolu. Pored izravnih proračunskih izdataka, državnom potporom se smatra i manji odnosno neostvareni prihod države zbog neplaćenog poreza, doprinosa ili drugog nepodmirenog dugovanja odnosno neizvršene financijske obveze prema državi, prodaja nekretnina i pokretnina u vlasništvu države ispod tržišne cijene i bez provedenog natječaja i sl. Državnim sredstvima smatraju se i sredstva od Unije (npr. iz strukturnih fondova) ako nacionalna tijela imaju diskrecijsko pravo odlučivanja o upotrebi tih sredstava.
- 2) **ostvarivanju prednosti na tržištu** – gospodarska prednost na tržištu ostvaruje se činjenicom da je korisnik potpore primio sredstva koja ne bi mogao ostvariti u svojem redovnom poslovanju. Pored očitih državnih potpora kao što su subvencije, oslobođanja od plaćanja poreza, subvencije kamata, državnih jamstva itd., postoje i

ostale državne potpore koje su manje očite, a također omogućuju postojanje gospodarske prednosti, a to su: prodaja/iznajmljivanje zemljišta u državnom vlasništvu poduzetniku po povoljnijoj cijeni od tržišne, omogućavanje pristupa javnoj infrastrukturi bez plaćanja naknade za istu, te dokapitalizacija poduzetnika od strane države pod povoljnijim uvjetima nego što bi to učinio privatni investitor.

- 3) **selektivnosti** – ovaj uvjet ukazuje na činjenicu da je dodjelom sredstava iz proračuna države poduzetnik/sektor doveden u povoljniji tržišni položaj u odnosu na konkurenciju. O selektivnosti se može raditi i kada postoji određeno diskrecijsko pravo odlučivanja prilikom dodjele potpore od strane davatelja potpore.
- 4) **utjecaju na trgovinu između Republike Hrvatske i EU** (tržišno natjecanje) – U ovom slučaju utvrđuje se utječe li, zbog dobivene potpore, poduzetnik ili proizvodnja određene robe i/ili usluge utjecala na trgovinu između država članica EU, odnosno dolazi li do narušavanja tržišnog natjecanja.

Stoga se državnom potporom može smatrati svaka mjera dodijeljena u korist poduzetnika u smislu Zakona i pravne stečevine EU ukoliko su kumulativno ispunjeni naprijed navedeni kriteriji. Međutim, ukoliko pojedina javna mjera kumulativno ne ispunjava sva četiri naprijed navedena kriterija, tada se ne radi o državnoj potpori. Odluku o postojanju ili ne postojanju državne potpore donosi Europska komisija, a može je donijeti i nacionalni sud kako to proizlazi iz Obavijesti Komisije o provedbi prava državnih potpora od strane nacionalnih sudova.¹ Državne potpore nespojive su s unutarnjim tržištem, osim ako ne ispunjavaju uvjete spojivosti određene posebnim pravilima ovisno o vrsti potpore.

Državne potpore dodjeljuju se putem **programa državnih potpora ili kao pojedinačne potpore**:

- 1) **Program državne potpore** je pravni akt temeljem kojeg se, bez potrebe za dodatnim provedbenim mjerama, unaprijed neodređenim korisnicima državne potpore dodjeljuju državne potpore.
- 2) **Pojedinačna državna potpora** je državna potpora koja je dodijeljena poduzetniku temeljem programa državne potpore ili je dodijeljena poduzetniku neovisno o postojanju programa državne potpore (tzv. ad hoc potpora).

Učinak predmetne mjere, a ne njezin uzrok, vrsta ili cilj odlučujući su prilikom dodjele državne potpore, jer sam pojam državne potpore obuhvaća osim subvencija (rashodna strana državnog proračuna) i ostale instrumente državnih potpora (npr. oslobođenje ili smanjenje poreza na dobit) koji na razne načine smanjuju prihodnu stranu državnog proračuna i imaju jednake učinke kao i subvencije, Instrumenti putem kojih se dodjeljuju državne potpore prikazani su u Prilogu 3. ovoga Izvješća.

¹ Točka 10. Obavijesti Komisije (SL EU, C85, od 9. travnja 2009. godine).

Što se ne smatra državnom potporom

Sukladno praksi Europske komisije i europskih sudova, sljedeći transferi ne bi se smatrali državnim potporama:

- transferi sredstava iz državnog proračuna jedinicama lokalne i područne (regionalne) samouprave i javnim tijelima za obavljanje djelatnosti koje nemaju gospodarski karakter,
- opće mjere gospodarske politike koje se odnose na sve poduzetnike i gospodarske sektore, primjerice smanjivanje opće stope poreza na dobit, doprinosa ili drugih sličnih davanja,
- državne mjere koje su neutralne u odnosu na državni proračun, tzv. regulatorne mjere,
- nabava robe i usluga po tržišnim cijenama odnosno tržišnoj vrijednosti,
- mjere i financijske potpore, koje udovoljavaju testu ulaganja po tržišnim uvjetima, tj. testu ulaganja privatnog poduzetnika (*engl. market economy investor principle*),
- državna jamstva ako su kumulativno ispunjeni sljedeći uvjeti: ako korisnik zajma nije u financijskim teškoćama; ako je korisnik zajma u mogućnosti na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države; ako se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena; ako je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i vremenu trajanja i ne pokriva više od 80 posto preostalog duga ili druge financijske obveze,
- sredstva dodijeljena fizičkim osobama ili zaposlenicima kada poduzetnici ne uživaju izravnu korist,
- potpore male vrijednosti (*de minimis* potpore) koje ne iznose više od 200.000,00 eura u kunsnoj protuvrijednosti po korisniku u razdoblju od tri fiskalne godine.

Državnom potporom također se **ne smatraju** sredstva za pomoć kućanstvima, osobama s invaliditetom, javnim tijelima, obrazovnim ustanovama te bolnicama za djelatnosti koje nemaju gospodarski karakter, sredstva namijenjena za obranu i javne radove i slično.

Također pravila o državnim potporama **ne primjenjuju** se ako država „izvršava javne ovlasti“ ili ako javni subjekti djeluju „kao tijela javne vlasti“. Primjeri takvih djelatnosti su: vojska ili policija, sigurnost i kontrola zračne plovidbe, kontrola i sigurnost pomorskog prometa, nadzor radi sprečavanja onečišćenja, organizacija, financiranje i izvršavanje zatvorskih kazni, razvoj i revitalizacija javnog zemljišta od strane javnih tijela i prikupljanje podataka za upotrebu u javne svrhe na temelju zakonske obveze predmetnih poduzetnika u vezi s objavljivanjem takvih podataka.²

² Točka 17. Obavijesti Komisije o pojmu državne potpore iz članka 107. stavka 1. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, C262, od 9. srpnja 2016. godine).

1.2. PRIKUPLJANJE I OBRADA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA

Izvešće o državnim potporama temelji se na podacima o svim državnim potporama i potporama male vrijednosti koje su Ministarstvu financija dostavili davatelji potpora putem Registra.

Ministarstvo financija prilikom prikaza i usporedbe državnih potpora s osnovnim makroekonomskim pokazateljima koristi određene podatke koji se temelje na podacima Državnog zavoda za statistiku, ostalim podacima Ministarstva financija te Hrvatske narodne banke. Metodologija analitičkog prikaza državnih potpora temelji se na metodologiji koju koristi i Europska komisija pri izradi i iskazivanju podataka o državnim potporama u EU.

1.3. METODOLOGIJA PRIKAZA PODATAKA O DRŽAVNIM POTPORAMA

U ovom Izvešću, Ministarstvo financija primjenjuje metodologiju praćenja i prikazivanja državnih potpora u Republici Hrvatskoj temeljem metodologije prikazivanja i praćenja državnih potpora u EU. Na osnovu navedene metodologije, državne potpore (u daljnjem tekstu: potpore) dijele se na dva osnovna područja:

1. potpore poljoprivredi i ribarstvu i
2. potpore industriji i uslugama.

Potpore u industriji i uslugama se s obzirom na kategoriju odnosno cilj dodjele dijele na **horizontalne potpore, sektorske potpore, regionalne potpore** te **potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave**.

Horizontalne potpore su potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i uštedu energije, male i srednje poduzetnike, sanaciju i restrukturiranje (kroz programe državnih potpora), zapošljavanje, usavršavanje, kulturu i zaštitu baštine, razvoj širokopojsnih mreža, rizični kapital te ostale horizontalne ciljeve.

Sektorske potpore, za koje prilikom dodjele vrijede posebna sektorska pravila o potporama, su potpore koje se odnose na sljedeće sektore i djelatnosti: kopneni promet (cestovni, željeznički i unutarnji plovni promet), pomorski promet, zračni promet, brodogradnja, proizvodnja čelika, turizam, financijske i poštanske usluge, sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama (pojedinačne potpore), kinematografija i ostala audiovizualna djelatnost, javne radiodifuzijske usluge, poštanske usluge i sl.

Regionalne potpore, u Izvešću su prikazane i kao posebna kategorija na način predviđen metodologijom EU, budući da su regionalne potpore namijenjene za poticanje gospodarskog razvoja slabije razvijenih regija. Ove potpore po ciljevima odnosno kategoriji i namjeni pripadaju u horizontalne potpore, pa su u jednom dijelu Izvešća i prikazane unutar horizontalnih potpora.

Potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, su i u ovom Izvješću prikazane kao posebna kategorija radi dobivanja uvida u korištenje i namjene potpora dodijeljenih na lokalnoj razini, a koje po ciljevima odnosno kategorijama i namjeni mogu pripadati u horizontalne potpore. Stoga su u jednom dijelu Izvješća i ove potpore prikazane unutar navedenih horizontalnih potpora.

Potpore male vrijednosti³ odnosno *de minimis* potpore su i u ovom Izvješću prikazane zasebno, s obzirom da se potpore male vrijednosti ne smatraju državnim potporama u smislu Zakona, jer ne predstavljaju državne potpore u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a. Međutim, s obzirom da veliki broj davatelja potpora (i na centralnoj i na lokalnoj, regionalno razini), temelji dosta svojih programa na *de minimis* potporama, putem *de minimis* potpora dodjeljuju se značajna proračunska sredstva.

Državne potpore te potpore male vrijednosti mogu se dodjeljivati putem **različitih oblika ili instrumenata dodjele** kao što su: subvencije, neposredne subvencije kamata, porezna izuzeća (A), udjeli u vlasničkom kapitalu (B), financijski transferi (C), izdana i aktivirana odnosno protestirana jamstva (D) te ostalo (E).

U Prilogu 2. ovoga Izvješća, prikazan je detaljan pregled kategorija potpora, a u Prilogu 3. pregled svih instrumenata dodjele potpore.

1.4. SAŽETAK GODIŠNJEG IZVJEŠĆA O DRŽAVNIM POTPORAMA ZA 2018. GODINU

U Republici Hrvatskoj u 2018. godini, dodijeljeno je ukupno 14.814,1 milijun kuna potpora, udio tih ukupnih potpora u bruto društvenom proizvodu (u daljnjem tekstu: BDP) iznosio je 3,88 posto, udio u rashodima države iznosio je 11,25 posto, potpore po zaposlenom iznosile su 10.381,78 kuna, dok su potpore po stanovniku Republike Hrvatske iznosile 3.613,20 kuna.

Prema kategorijama, potpore se dijele na potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva te na potpore u sektoru industrije i usluga. Potpore u sektoru industrije i usluga dijele se na horizontalne i sektorske potpore. U 2018. godini potpore u sektoru industrije i usluga iznosile su ukupno 8.653,7 milijuna kuna, što čini 58,4 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj, te s udjelom u BDP-u od 2,27 posto, dok su potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva iznosile ukupno 6.160,4 milijuna kuna, odnosno 41,6 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama, te s udjelom u BDP-u od 1,61 posto.

Unutar potpora sektoru industrije i usluga dodijeljenih u 2018. godini u iznosu od 8.653,7 milijuna kuna, iznos od 5.314,4 milijuna kuna ili 61,4 posto udjela potpora industriji i uslugama čine potpore dodijeljene posebnim sektorima, dok se iznos od 3.339,3 milijuna kuna ili 38,6 posto udjela odnosi na horizontalne potpore. U 2018. godini od ukupno dodijeljenih horizontalnih potpora, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, u iznosu od 3.339,3 milijuna kuna, na horizontalne potpore

³ Pravila o potporama male vrijednosti/*de minimis* potporama sadržana u Uredbi Komisije br. 1407/2013, od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore (Službeni list Europske unije, L352, od 14.12.2013.).

u užem smislu⁴ odnosi se iznos od 2.059,8 milijuna kuna, na regionalne potpore 856,6 milijuna kuna, te na potpore na lokalnoj razini 422,9 milijuna kuna.

U 2018. godini dodijeljeno je ukupno 2.059,8 milijuna kuna horizontalnih potpora u „užem smislu“, a dodijeljene su prema sljedećoj strukturi: za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost dodijeljeno je 1.104,5 milijuna kuna s udjelom od 53,6 posto u horizontalnih potpora u „užem smislu“, za istraživanje i razvoj i inovacije 377,4 milijuna kuna ili 18,3 posto, za zapošljavanje 283,5 milijuna kuna ili 13,8 posto, potpore kulturi dodijeljene su u iznosu od 160,6 milijuna kuna ili 7,8 posto, potpore malim i srednjim poduzetnicima dodijeljene su u iznosu od 128,8 milijuna kuna ili 6,3 posto te je za usavršavanje dodijeljeno 5 milijuna kuna ili 0,2 posto. Udio horizontalnih potpora u „užem smislu“ u 2018. godini u BDP-u iznosi 0,54 posto, u ukupno dodijeljenim potporama sektoru industrije i usluga iznosi 23,8 posto, dok u ukupno dodijeljenim potporama iznosi 13,9 posto. Regionalne potpore dodijeljene su u 2018. godini u iznosu od 856,6 milijuna kuna, dok su potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dodijeljene u iznosu od 422,9 milijuna kuna.

Sektorske potpore ili potpore posebnim sektorima dodijeljene su u 2018. godini u iznosu od 5.314,4 milijuna kuna, s udjelom od 61,4 posto u ukupno dodijeljenim potporama industriji i uslugama, udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosi 35,9 posto, a udio u BDP-u 1,39 posto. U 2018. godini unutar sektorskih potpora, najveći dio potpora odnosi se na sektor brodogradnje s iznosom od 2.530,2 milijuna kuna, potom slijede potpore sektoru prometa u iznosu od 1.428,1 milijun kuna, za usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje dodijeljeno je 1.248,1 milijun kuna, za poštanske usluge 79,8 milijuna kuna, za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama 15,5 milijuna kuna te sektoru turizma 12,7 milijuna kuna.

Unutar sektorskih potpora i u 2018. godini prevladavaju potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa kao naknada za obavljanje javne usluge, a dodijeljene su u iznosu od 3.067,7 milijuna kuna, što predstavlja udio od 20,7 posto ukupno dodijeljenih potpora u Republici Hrvatskoj, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 35,5 posto, a udio u BDP-u iznosi 0,8 posto. Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u 2018. godini dodijeljene su: za javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa u iznosu 1.191,2 milijuna kuna, za kopneni cestovni promet 924,9 milijuna kuna, za usluge u kopnenom željezničkom prometu 467,8 milijuna kuna, u pomorskom prometu 301,1 milijun kuna, zračnom prometu 102,9 milijuna kuna te za poštanske usluge 79,8 milijuna kuna.

U 2018. godini potpore su dodijeljene u ukupnom iznosu od 14.814,1 milijun kuna, a dodjeljivane su najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u ukupnom iznosu od 9.242,8 milijuna kuna ili s udjelom od 62,4 posto u ukupno dodijeljenim potporama u 2018. godini, potom slijede izdana jamstva i opozvana odnosno aktivirana jamstva s iznosom od 2.608,1 milijun kuna ili 17,6 posto, putem kapitalnih ulaganja dodijeljeno je 1.562,2 milijuna kuna odnosno 10,5 posto, kroz porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice dodijeljeno je 1.175,0 milijuna kuna ili s udjelom od 7,9 posto, te je kroz povoljne zajmove dodijeljeno 226,0 milijuna kuna ili udio od 1,5 posto.

⁴ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

U 2018. godini *de minimis* potpore ili potpore male vrijednosti dodijeljene su u iznosu od 1.061,5 milijuna kuna, a najvećim dijelom dodijeljene su putem subvencije u iznosu od 926,6 milijuna kuna ili s udjelom od 87,3 posto, putem jamstva dodijeljeno je 39,0 milijuna kuna ili 3,7 posto, kapitalna ulaganja iznosila su 33,3 milijuna kuna ili 3,1 posto, snižavanje, oslobođenje, olakšice i oprost plaćanja doprinosa iznosilo je 18,6 milijuna kuna ili 1,8 posto, porezna oslobođenja i izuzeća iznosila su 17,1 milijun kuna ili 1,6 posto, povoljni zajmovi iznosili su 16,2 milijuna kuna ili 1,5 posto, neposredne subvencije kamata iznosile su 8,8 milijuna kuna ili 0,8 posto, prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima iznosila je 1 milijun kuna ili 0,1 posto, oprost duga po osnovi zajma za poduzetnike iznosio je 741.564,87 kuna ili 0,1 posto, plaćanja za opozvana jamstva iznosila su 67.324,56 kuna te otpis duga od 67.184,03 kuna.

2. DRŽAVNE POTPORE U 2018. GODINI

2.1. Usporedba s makroekonomskim pokazateljima

U Republici Hrvatskoj, u 2018. godini, dodijeljeno je ukupno 14.814,1 milijun kuna potpora, što je povećanje za 2.347,1 milijun kuna odnosno 18,8 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su dodijeljene potpore iznosile 12.467 milijuna kuna, te povećanje za 3.395,2 milijuna kuna odnosno 29,7 posto u odnosu na 2016. godinu kada su navedene potpore iznosile 11.418,9 milijuna kuna.

Tablica 1. Ukupne potpore dodijeljene u razdoblju od 2016. do 2018. godine

	Mjera	2016.	2017.	2018.
Državne potpore	u mln HRK	11.418,9	12.467,0	14.814,1
Državne potpore	u mln EUR ⁵	1.516,6	1.671,2	1.998,1
BDP ⁶	u mln HRK	351.349,0	365.643,0	381.799,0
BDP	u mln EUR	46.663,7	49.013,1	51.496,3
Rashodi države	u mln HRK	120.237,5	124.999,0	131.731,7
Rashodi države	u mln EUR	15.969,1	16.755,7	17.767,7
Zaposleni ⁷	broj	1.390.419	1.407.198	1.426.933
Udio državnih potpora u BDP-u	%	3,25%	3,41%	3,88%
Državne potpore po zaposlenome	HRK	8.212,56	8.859,48	10.381,78
Državne potpore po zaposlenome	EUR	1.090,73	1.187,58	1.400,27
Udio državnih potpora u rashodima države	%	9,50%	9,97%	11,25%
Državne potpore po stanovniku Hrvatske ⁸	HRK	2.718,79	2.968,34	3.613,20
Državne potpore po stanovniku Hrvatske	EUR	361,09	397,90	487,34

Izvori: Državni zavod za statistiku, Ministarstvo financija; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio ukupnih potpora u BDP-u iznosio je u 2018. godini 3,88 posto, u 2017. godini 3,41 posto te u 2016. godini 3,25 posto. Potpore po zaposlenom u 2018. godini iznosile su 10.381,78 kuna, što je povećanje za 1.522,30 kuna odnosno 17,2 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 8.859,48 kuna, te predstavlja povećanje za 2.169,22 kuna odnosno 26,4 posto u odnosu na 2016. godinu kada su navedene potpore iznosile 8.212,56 kuna. Potpore po stanovniku u Republici Hrvatskoj u 2018. godini iznose 3.613,20 kuna i više su za 644,85 kuna ili 21,7 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 2.968,34 kune te su više za 894,41 kunu ili 32,9 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 2.718,79 kuna. Udio potpora u rashodima države u 2018. godini iznosio je 11,25 posto, u 2017. godini 9,97 posto te u 2016. godini 9,50 posto.

U Tablici 1. prikazani su osnovni makroekonomski pokazatelji koji omogućuju pregled i usporedbu određenih pokazatelja, kako u kunama tako i u eurima, od ukupnih iznosa potpora, udjela potpora u BDP-u, udjela državnih potpora u rashodima države, iznosa potpora po zaposlenom te iznosa potpora po stanovniku Republike Hrvatske.

Potpore poljoprivredi i ribarstvu te potpore sektoru prometa prikazane su u ovom Izvješću i u posebnim tablicama, odvojeno od potpora ostalim gospodarskim sektorima,

⁵ Prosječni tečaj Hrvatske narodne banke za 1 euro u 2016. godini iznosi 7,529383 kune, u 2017. godini iznosi 7,460100 kuna i u 2018. godini iznosi 7,414111 kunu.

⁶ BDP u tekućim cijenama, izvor podataka o BDP-u: Državni zavod za statistiku i Ministarstvo financija.

⁷ Broj zaposlenih, izvor podataka o zaposlenima: Državni zavod za statistiku.

⁸ Broj stanovnika, izvor podataka o broju stanovnika: Državni zavod za statistiku.

zbog njihove specifične djelatnosti, odnosno zbog posebnih pravila koja vrijede za dodjelu potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva te potpora u sektoru prometa, kako je to metodološki prikazano i u EU Izvješćima.

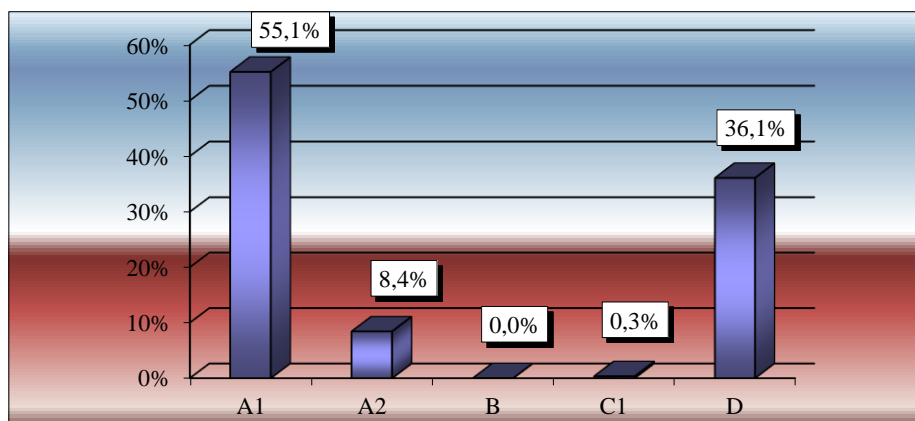
Tablica 2. Potpore u razdoblju od 2016. do 2018. godine (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa)

	Mjera	2016.	2017.	2018.
Iznos državne potpore	u mln HRK	5.319,1	6.257,2	7.225,6
Iznos državne potpore	u mln EUR	706,4	838,8	974,6
BDP	u mln HRK	351.349	365.643	381.799
BDP	u mln EUR	46.664	49.013	51.496
Udio državnih potpora u BDP-u	%	1,51	1,71	1,89

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Ukupno dodijeljene potpore u razdoblju od 2016. do 2018. godine bez potpora za poljoprivredu i ribarstvo i promet (kopneni, pomorski i zračni) prikazane su u Tablici 2. U 2018. godini ukupno dodijeljene potpore bez potpora za poljoprivredu i ribarstvo i promet dodijeljene su u iznosu od 7.225,6 milijuna kuna što je više za 968,4 milijuna kuna odnosno 15,5 posto u odnosu na 2017. godinu kada su navedene potpore iznosile 6.257,2 milijuna kuna, te je više za 1.906,5 milijuna kuna odnosno 35,8 posto u odnosu na 2016. godinu kada su navedene potpore iznosile 5.319,1 milijun kuna. U 2018. godini udio navedenih potpora u BDP-u iznosi 1,89 posto, u 2017. godini 1,71 posto te u 2016. godini 1,51 posto.

Slika 1. Potpore prema instrumentima dodjele u 2018. godini (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa)⁹

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2018. godini dodijeljene su potpore bez potpora poljoprivredi i ribarstvu i prometu u iznosu od 7.225,6 milijuna kuna, a dodjeljivane su u najvećem dijelu putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 3.983,5 milijuna kuna odnosno s udjelom od 55,1 posto u ukupno dodijeljenim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva i prometa), zatim slijede jamstava u iznosu od 2.608,1 milijun kuna ili s udjelom od 36,1 posto, potom porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice s iznosom od 608,9 milijuna kuna ili s udjelom od 8,4 posto, povoljni zajmovi od 24,8 milijuna kuna ili 0,3 posto te kapitalna ulaganja s 320.000,00 kuna odnosno 0,004 posto.

⁹ A1 (subvencije, neposredne subvencije kamata), A2 (porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice), B (kapitalna ulaganja), C1 (povoljni zajmovi), D (državne potpore u jamstvima).

Tablica 3. Ukupne potpore u razdoblju od 2016. do 2018. godine (s poljoprivredom i ribarstvom, bez kopnenog željezničkog prometa)

	Mjera	2016.	2017.	2018.
Iznos državne potpore	u mln HRK	10.695,5	12.004,8	14.344,4
Iznos državne potpore	u mln EUR	1.420,5	1.609,2	1.934,7
BDP	u mln HRK	351.349	365.643	381.799
BDP	u mln EUR	46.664	49.013	51.496
Udio državnih potpora u BDP-u	%	3,04	3,28	3,76

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

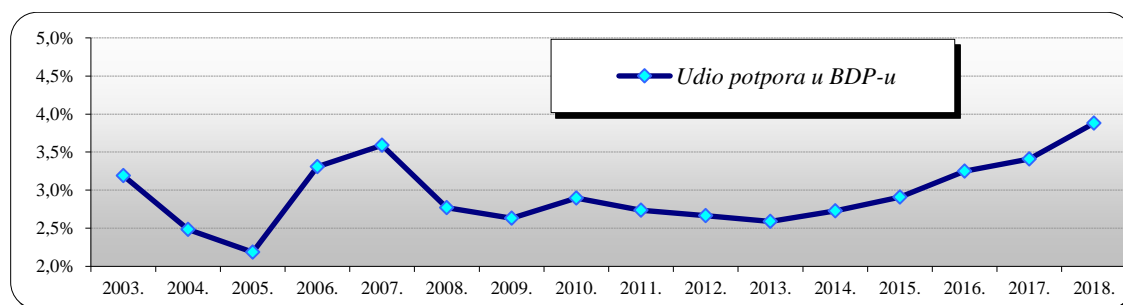
Tablica 3. prikazuje dodijeljene potpore bez potpora kopnenom željezničkom prometu, dok su zračni promet, pomorski promet te ostali kopneni promet (cestovni promet i promet unutarnjim plovnim putovima) uključeni u prikazani iznos. Kopneni željeznički promet je od posebnog javnog značaja, kako u Republici Hrvatskoj, tako i u EU, bez obzira je li riječ o prijevozu putnika ili robe i bez obzira na činjenicu izvršene liberalizacije navedenog sektora.

U 2018. godini ukupno dodijeljene potpore bez potpora kopnenom željezničkom prometu iznosile su 14.344,4 milijuna kuna što je više za 2.339,6 milijuna kuna ili 19,5 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 12.004,8 milijuna kuna te je više za 3.648,9 milijuna kuna ili 34,1 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 10.695,5 milijuna kuna. Udio navedenih potpora u 2018. godini u BDP-u iznosio je 3,76 posto, u 2017. godini 3,28 posto te u 2016. godini 3,04 posto.

Potpore kopnenom željezničkom prometu dodijeljene u 2018. godini iznose 469,7 milijuna kuna što je više za 7,5 milijuna kuna ili 1,6 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 462,2 milijuna kuna, te su manje za 253,7 milijuna kuna ili 35,1 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 723,4 milijuna kuna. Prikazan iznos sredstava dodijeljen željezničkom prometu je daleko veći, međutim, u obliku potpora dodijeljeno samo 469,7 milijuna kuna. Sredstva koja su dodijeljena iz državnog proračuna za održavanje i ulaganje u infrastrukturu, nisu obuhvaćena i prikazana kao potpora, jer se takva sredstva ne smatraju potporom.

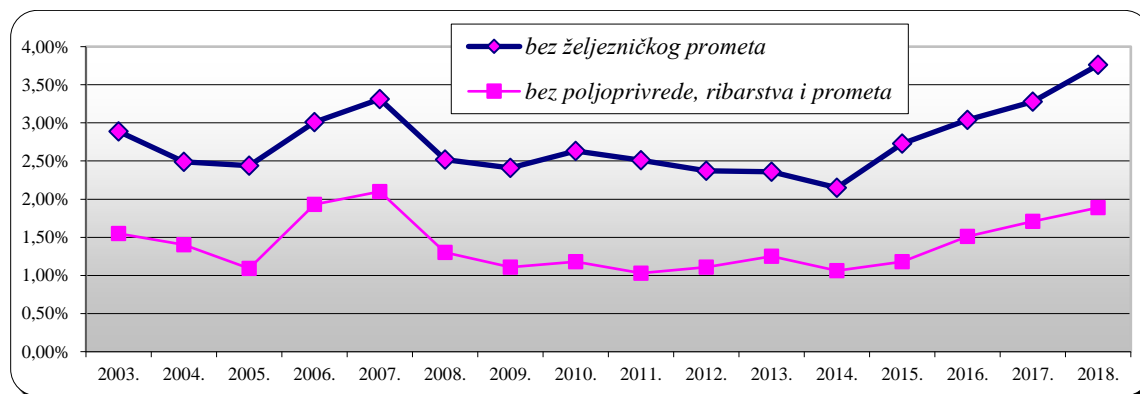
Trend kretanja udjela potpora u BDP-u tijekom razdoblja od 2003. do 2018. godine prikazan je na Slici 2., dok su udjeli potpora u BDP-u bez potpora poljoprivredi i ribarstvu te prometu u razdoblju od 2003. do 2018. godine prikazani na Slici 3.

Slika 2. Udio ukupnih potpora u BDP-u u razdoblju od 2003. do 2018. godine

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 3. Udio potpora u BDP-u za razdoblje od 2003. do 2018. godine, bez željezničkog prometa, te bez poljoprivrede, ribarstva i prometa (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

2.2. Kategorije državnih potpora

Prema kategorijama odnosno ciljevima dodijele, potpore se mogu dijeliti na dvije osnovne vrste:

- potpore poljoprivredi i ribarstvu, za koje vrijede posebna pravila i uvjeti dodjele, i
- potpore industriji i uslugama (horizontalne i sektorske potpore).

U 2018. godini u Republici Hrvatskoj ukupno je dodijeljeno 14.814,1 milijun kuna potpora, od kojih se na potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva odnosi ukupno 6.160,4 milijuna kuna potpora ili 41,6 posto udjela u ukupno dodijeljenim državnim potporama, dok se na sektor industrije i usluga odnosi ukupno 8.653,7 milijuna kuna ili 58,4 posto udjela.

Tablica 4. Potpore prema kategorijama u razdoblju od 2016. do 2018. godine

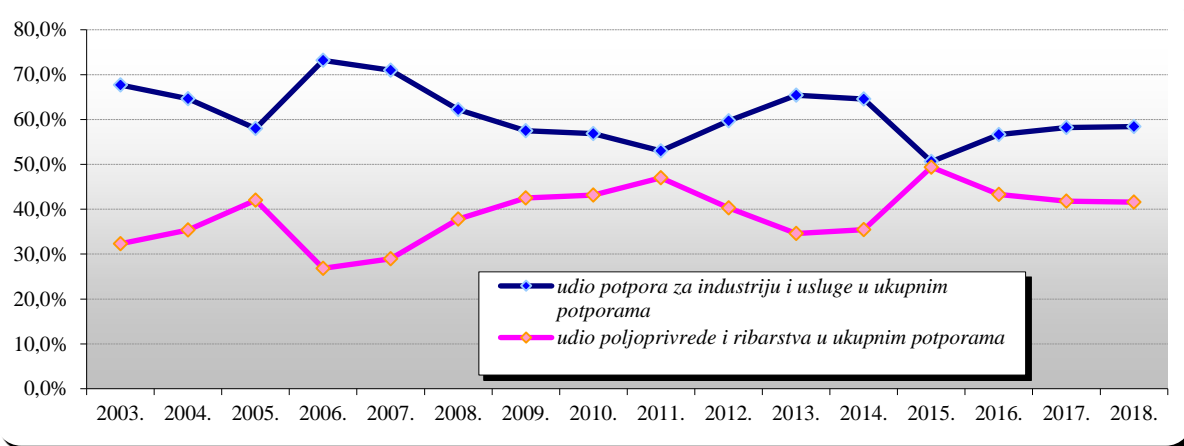
Kategorija	2016.			2017.			2018.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
1. Poljoprivreda i ribarstvo	4.947,8	657,1	43,33	5.206,9	698,0	41,77	6.160,4	830,9	41,58
2. Industrija i usluge	6.471,1	859,4	56,67	7.260,1	973,2	58,23	8.653,7	1.167,2	58,42
Horizontalni ciljevi	2.187,9	290,6	19,16	2.125,3	284,9	17,05	2.059,8	277,8	13,90
- Istraživanje i razvoj i inovacije	13,2	1,8	0,12	348,0	46,6	2,79	377,4	50,9	2,55
- Zaštita okoliša i očuvanje energije	1.475,3	195,9	12,92	262,9	35,2	2,11	1.104,5	149,0	7,46
- Mali i srednji poduzetnici	397,3	52,8	3,48	932,3	125,0	7,48	128,8	17,4	0,87
- Usavršavanje	51,5	6,8	0,45	1,7	0,2	0,01	5,0	0,7	0,03
- Zapošljavanje	167,3	22,2	1,47	180,6	24,2	1,45	283,5	38,2	1,91
- Kultura	83,3	11,1	0,73	399,8	53,6	3,21	160,6	21,7	1,08
Posebni sektori	3.360,9	446,4	29,43	2.593,4	347,6	20,80	5.314,4	716,8	35,87
- Poštanske usluge	79,0	10,5	0,69	78,8	10,6	0,63	79,8	10,8	0,54
- Promet	1.152,0	153,0	10,09	1.002,9	134,4	8,04	1.428,1	192,6	9,64
- Brodogradnja	315,2	41,9	2,76	240,5	32,2	1,93	2.530,2	341,3	17,08
- Turizam	18,6	2,5	0,16	15,6	2,1	0,13	12,7	1,7	0,09
- Radiotelevizijsko emitiranje	1.215,2	161,4	10,64	1.247,7	167,2	10,01	1.248,1	168,3	8,43
- Sanacija i restrukturiranje	580,9	77,2	5,09	7,9	1,1	0,06	15,5	2,1	0,10
Regionalne potpore	863,0	114,6	7,56	2.064,4	276,7	16,56	856,6	115,5	5,78
Potpore na lokalnoj razini	59,3	7,9	0,52	477,0	63,9	3,83	422,9	57,0	2,85
UKUPNO	11.418,9	1.516,6	100,00	12.467,0	1.671,2	100,00	14.814,1	1.998,1	100,00

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Prema strukturi ukupno dodijeljenih potpora u Republici Hrvatskoj u 2018. godini, potpore dodijeljene sektoru poljoprivrede i ribarstva čine 41,6 posto ukupno dodijeljenih potpora, dok se na potpore sektoru industrije i usluga odnosi 58,4 posto.

Potpore dodijeljene sektoru poljoprivrede i ribarstva u 2018. godini, u iznosu od 6.160,4 milijuna kuna, više su za 953,5 milijuna kuna odnosno 18,3 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su dodijeljene u iznosu od 5.206,9 milijuna kuna, te su više za 1.212,6 milijuna kuna ili 24,5 posto u odnosu na 2016. godinu, kada su dodijeljene u iznosu od 4.947,8 milijuna kuna. Potpore industriji i uslugama u 2018. godini u iznosu od 8.653,7 milijuna kuna više su za 1.393,6 milijuna kuna ili 19,2 posto u odnosu na 2017. godinu, kad su iznosile 7.260,1 milijun kuna te su više za 2.182,6 milijuna kuna ili 33,7 posto u odnosu na 2016. godinu, kad su iznosile 6.471,1 milijun kuna.

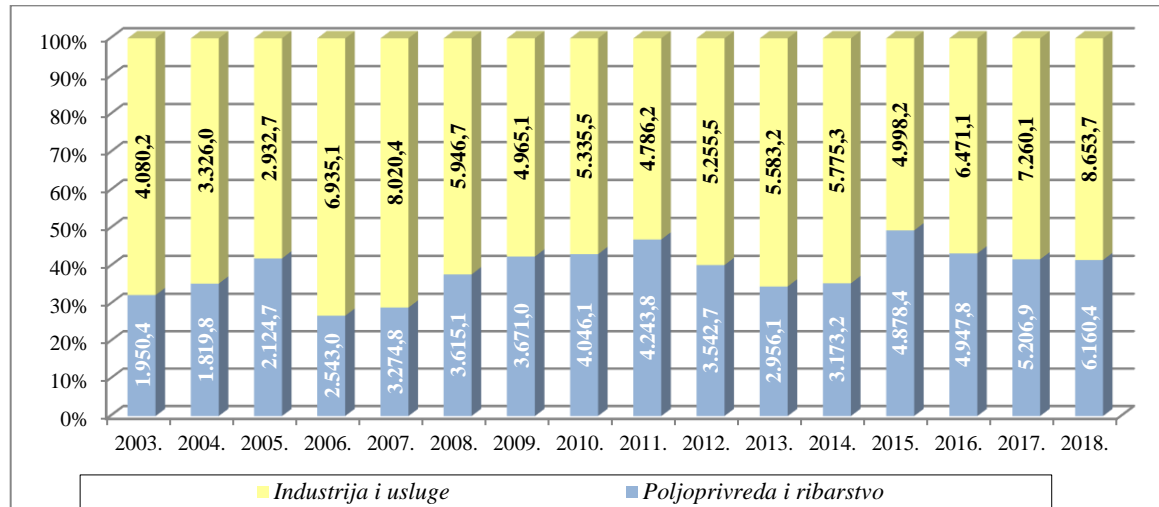
Slika 4. Udio potpora za poljoprivredu i ribarstvo i udio potpora za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama za razdoblje od 2003. do 2018. godine

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 4. prikazuje udio potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva te udio potpora u sektoru industrije i usluga u postotcima u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj u razdoblju od 2003. do 2018. godine, dok Slika 5. prikazuje potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva te potpore u sektoru industrije i usluga u ukupno dodijeljenim potporama u milijunima kuna u razdoblju od 2003. do 2018. godine.

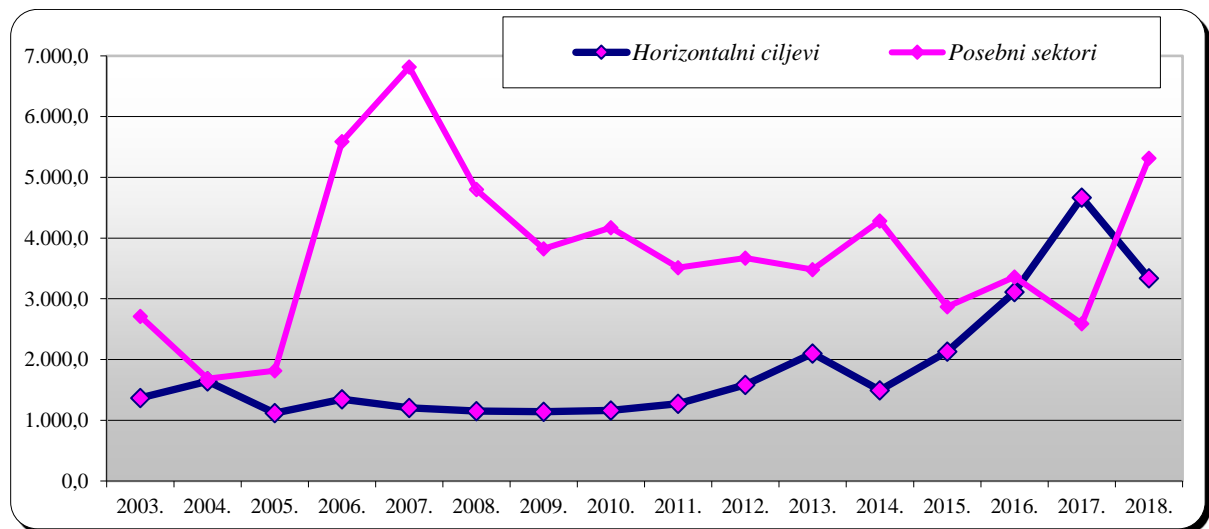
Slika 5. Potpore za poljoprivredu i ribarstvo i potpore za industriju i usluge u ukupno dodijeljenim potporama za razdoblje od 2003. do 2018. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 6. prikazuje usporedni iznos potpora u sektoru industrije i usluga, odnosno iznos horizontalnih potpora, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini te iznos potpora dodijeljenih posebnim ciljevima u milijunima kuna, u razdoblju od 2003. do 2018. godine.

Slika 6. Potpore sektoru industrije i usluga za razdoblje od 2003. do 2018. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

2.3. Državne potpore prema instrumentima

Tijekom svih prijašnjih razdoblja, tako i u 2018. godini, potpore su dodjeljivane putem različitih instrumenata kao što su¹⁰: (A1) subvencije i neposredne subvencije kamata, (A2) porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice, (B) kapitalna ulaganja, (C1) povoljni zajmovi i (D) izdana državna jamstva te aktivirana odnosno protestirana jamstva.

U 2018. godini potpore su dodijeljene u ukupnom iznosu od 14.814,1 milijun kuna, a dodjeljivane su najvećim dijelom putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u ukupnom iznosu od 9.242,8 milijuna kuna ili s udjelom od 62,4 posto u ukupno dodijeljenim potporama u 2018. godini, potom slijede izdana jamstva i opozvana odnosno aktivirana jamstva s iznosom od 2.608,1 milijun kuna ili 17,6 posto, putem kapitalnih ulaganja dodijeljeno je 1.562,2 milijuna kuna odnosno 10,5 posto, kroz porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice dodijeljeno je 1.175,0 milijuna kuna ili s udjelom od 7,9 posto, te je kroz povoljne zajmove dodijeljeno 226,0 milijuna kuna ili udio od 1,5 posto.

Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u 2018. godini u ukupnom iznosu od 6.160,4 milijuna kuna, a dodijeljene su najvećem dijelom putem subvencija u iznosu od 3.845,7 milijuna kuna ili s udjelom od 62,4 posto, putem kapitalnih ulaganja u iznosu od 1.561,9 milijuna kuna ili s udjelom od 25,4 posto, putem poreznih olakšica u iznosu od 551,6 milijuna kuna odnosno s udjelom od 9 posto te kroz povoljne zajmove 201,2 milijuna kuna ili s udjelom od 3,3 posto.

Potpore u sektoru industrije i usluga u 2018. godini dodijeljene su u iznosu od 8.653,7 milijuna kuna, od čega se najveći dio odnosi na subvencije i neposredne subvencije kamata u iznosu od 5.397,1 milijun kuna ili s udjelom u sektoru industrije i usluga od 62,4 posto, na izdana i aktivirana jamstva iznos od 2.608,1 milijun kuna ili 30,1 posto, putem poreznih olakšica dodijeljeno je 623,4 milijuna kuna ili udjel od 7,2 posto, kroz povoljne zajmove dodijeljeno je 24,8 milijuna kuna ili udjel od 0,3 posto te kroz kapitalna ulaganja 320.000,00 kuna ili 0,004 posto.

Potpore posebnim sektorima u 2018. godini dodijeljene su u iznosu od 5.314,4 milijuna kuna, i to najvećim dijelom putem subvencija te neposrednih subvencija kamata u iznosu od 2.762,2 milijuna kuna ili s udjelom u posebnim sektorima od 52 posto, zatim slijede izdana te aktivirana jamstva s iznosom od 2.537,7 milijuna kuna ili s udjelom od 47,8 posto te porezne olakšice s iznosom od 14,5 milijuna kuna ili s udjelom od 0,3 posto.

Potpore za horizontalne ciljeve ili „horizontalne potpore u užem smislu“, dodijeljene su u 2018. godini u ukupnom iznosu od 2.059,8 milijuna kuna, a najveći dio tih potpora dodijeljen je putem subvencija te neposrednih subvencija kamata u iznosu od 1.989,3 milijuna kuna ili s udjelom od 96,6 posto u horizontalnim potporama, kroz izdana jamstva dodijeljeno je 70,4 milijuna kuna ili 3,4 posto te putem povoljnih zajmova 61.790,01 kuna.

Regionalne potpore u 2018. godini dodijeljene su u ukupnom iznosu od 856,6 milijuna kuna, a najveći iznos potpora dodijeljen je putem poreznih olakšica u iznosu od 608,9

¹⁰ U Prilogu 3. nalazi se popis instrumenata dodjele potpora, kao i metodologija izračuna elementa potpore kod pojedinog instrumenta.

milijuna kuna ili 71,1 posto u regionalnim potporama, putem subvencija te neposrednih subvencija kamata 223 milijuna kuna ili 26,0 posto te kroz povoljne zajmove 24,7 milijuna kuna ili 2,9 posto.

Potpore dodijeljene na lokalnoj razini od strane jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2018. godini dodijeljene su putem subvencija te neposrednih subvencija kamata u ukupnom iznosu od 422,6 milijuna kuna ili s udjelom od 99,9 posto te kroz kapitalna ulaganja iznos od 320.000,00 kuna.

Tablica 5. Potpore prema instrumentima dodjele u 2018. godini (u milijunima kuna)

Kategorija		A1	A2	B1	C1	D	Ukupno
1.	<i>Poljoprivreda i ribarstvo</i>	3.845,7	551,6	1.561,9	201,2	-	6.160,4
2.	<i>Industrija i usluge</i>	5.397,1	623,4	0,3	24,8	2.608,1	8.653,7
	<i>Horizontalni ciljevi</i>	1.989,3	-	-	0,1	70,4	2.059,8
	Istraživanje i razvoj i inovacije	377,4	-	-	-	-	377,4
	Zaštita okoliša i očuvanje energije	1.104,5	-	-	-	-	1.104,5
	Mali i srednji poduzetnici	58,3	-	-	0,1	70,4	128,8
	Usavršavanje	5,0	-	-	-	-	5,0
	Zapošljavanje	283,5	-	-	-	-	283,5
	Kultura	160,6	-	-	-	-	160,6
	<i>Posebni sektori</i>	2.762,2	14,5	-	-	2.537,7	5.314,4
	Poštanske usluge	79,8	-	-	-	-	79,8
	Promet	1.413,6	14,5	-	-	-	1.428,1
	Brodogradnja	-	-	-	-	2.530,2	2.530,2
	Turizam	12,7	-	-	-	-	12,7
	Radiotelevizijsko emitiranje	1.248,1	-	-	-	-	1.248,1
	Sanacija i restrukturiranje	8,0	-	-	-	7,5	15,5
	<i>Regionalne potpore</i>	223,0	608,9	-	24,7	-	856,6
	<i>Potpore na lokalnoj razini</i>	422,6	-	0,3	-	-	422,9
	UKUPNO	9.242,8	1.175,0	1.562,2	226,0	2.608,1	14.814,1

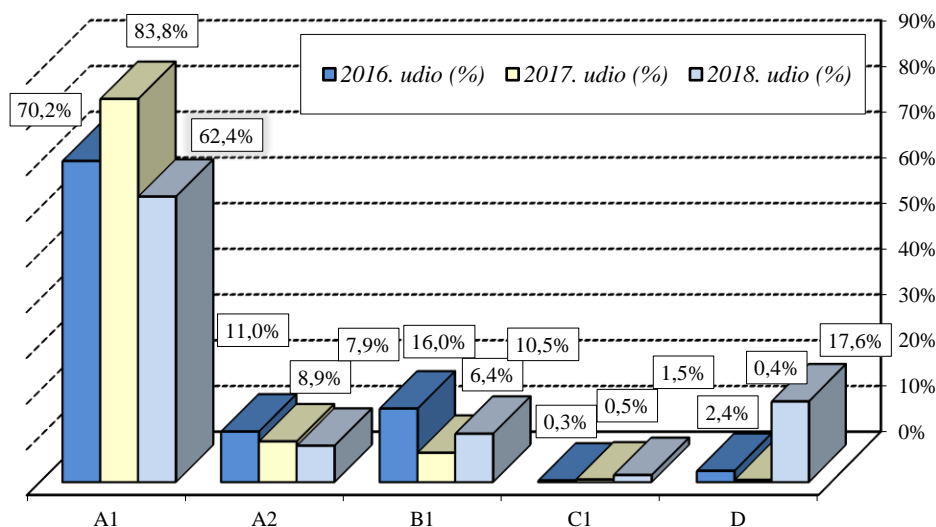
Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Tablica 6. Potpore prema instrumentima dodjele za razdoblje od 2016. do 2018. godine (uključena poljoprivreda i ribarstvo)

	2016.			2017.			2018.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
A1	8.014,1	1.064,4	70,2	10.444,0	1.400,0	83,8	9.242,8	1.246,6	62,4
A2	1.258,8	167,2	11,0	1.105,8	148,2	8,9	1.175,0	158,5	7,9
B1	1.831,6	243,3	16,0	796,0	106,7	6,4	1.562,2	210,7	10,5
C1	36,1	4,8	0,3	66,9	9,0	0,5	226,0	30,5	1,5
D	278,3	37,0	2,4	54,3	7,3	0,4	2.608,1	351,8	17,6
	11.418,9	1.516,6	100,0	12.467,0	1.671,2	100,0	14.814,1	1.998,1	100,0

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio ukupno dodijeljenih potpora prema instrumentima dodjele u postocima, u razdoblju od 2016. do 2018. godine prikazan je na Slici 7.

Slika 7. Ukupne potpore prema instrumentima za razdoblje od 2016. do 2018. godine

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Državna jamstva kao instrument potpore¹¹

U 2018. godini ukupno je izdano 15.803,1 milijun kuna državnih jamstava, s napomenom kako najveći dio tih izdanih državnih jamstava u iznosu od 15.732,7 milijuna kuna u sebi ne sadrži elemente državnih potpora. Navedena državna jamstava koja ne sadrže elemente državnih potpora odnose se na jamstva koja su izdana za financiranje izgradnje cestovne, željezničke ili lučke infrastrukture, te jamstva izdana poduzetnicima koji se ne smatraju poduzetnicima u teškoćama i slično. Od ukupno 15.732,7 milijuna kuna izdanih državnih jamstava, samo iznos od 70,4 milijuna kuna se smatra jamstvom s elementom državne potpore.

Tablica 7. Državna jamstva u razdoblju od 2016. do 2018. (u milijunima kuna)

Redni broj	Opis	2016.	2017.	2018.
1.	Ukupno izdana jamstva	7.148,3	3.831,5	15.803,1
2.	Izdana jamstva bez elementa potpore	6.887,0	3.793,6	15.732,7
3.	Izdana jamstva s elementom potpore (1.-2.)	261,3	37,9	70,4
4.	Protestirana jamstva s elementom potpore	17,0	16,4	2.537,7
5.	Ukupna potpora u jamstvima (4.+5.)	278,3	54,3	2.608,1

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2018. godini ukupne potpore dodijeljene putem jamstava iznose 2.608,1 milijun kuna, što uključuje i izdana jamstva te aktivirana/protestirana jamstva, a koja su viša za 2.553,8 milijuna kuna odnosno 4.703,1 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosila 54,3 milijuna kuna, te su viša za 2.329,8 milijuna kuna odnosno 837,2 posto u odnosu

¹¹ Prilikom odlučivanja o jamstvima u kontekstu potpore, Europska komisija primjenjuje Obavijest Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (52008XC0620(02), Službeni list Europske unije, C 155, od 20. lipnja 2008. godine, str. 10.–22.) i Ispravak Obavijesti Komisije o primjeni članaka 87. i 88. Ugovora o Europskoj zajednici u području državnih potpora u obliku jamstava (52008XC0620(02)R(01), Službeni list Europske unije, C 244, od 25. rujna 2008. godine, str. 32.–32.). Jamstva koja nije odobrila Europska komisija smatraju se nezakonitom potporom.

na 2016. godinu kada su iznosila 278,3 milijuna kuna. Od ukupnog iznosa potpora dodijeljenih putem jamstva u iznosu od 2.608,1 milijun kuna, iznos od 70,4 milijuna kuna odnosi se na izdana jamstva, dok se iznos od 2.537,7 milijuna kuna odnosi na aktivirana/protestirana jamstva.

U 2018. godini, potpore dodijeljene u obliku izdanih jamstava u iznosu od 70,4 milijuna kuna odnose se na izdana državna jamstva malim i srednjim poduzetnicima koja je dodijelila Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije (u daljnjem tekstu: HAMAG – BICRO). Navedena jamstva su izdana za horizontalne ciljeve malim i srednjim poduzetnicima sukladno Programu dodjele državnih potpora HAMAG-BICRO-a kojeg je Europska komisija zaprimila pod brojem SA.40955. Neki od korisnika navedenih jamstava su: Air Pannonia d.o.o., Alba Adriatica d.o.o., Ante Jurić d.o.o., Arsenal d.o.o., Bella Barca d.o.o., BIZ Murter d.o.o., Dalmatia Luxury Villas d.o.o., Danak d.o.o., Eco Resorts d.o.o., Hoteli ML d.o.o., Jeran d.o.o., Kalac d.o.o., Linea Plus d.o.o., Lucy Line d.o.o., Manora Lošinj d.o.o., Monoplan d.o.o., Otac Nikola obrt za turizam, Red Coral ugostiteljski obrt, Romantic Cruise d.o.o., Sekvoja Projekt d.o.o., Signum Holidays d.o.o., Smoljanac d.o.o., Tempo Vodice d.o.o., Tona d.o.o. i ostali.

U 2018. godini protestirano je odnosno aktivirano državnih jamstava, koja u sebi sadrže elemente državnih potpora, u ukupnom iznosu od 2.537,7 milijuna kuna i to u sektoru brodogradnje te za restrukturiranje odnosno sanaciju poduzetnika u teškoćama. Protestirana jamstva¹² u sektoru brodogradnje, aktivirana su u iznosu od 2.530,2 milijuna kuna, a odnose se na poduzetnike Uljanik d.d. u iznosu od 1.158,7 milijuna kuna, Uljanik Brodogradilište d.d. u iznosu od 1.155 milijuna kuna te na 3. Maj Brodogradilište d.d. u iznosu od 216,5 milijuna kuna. Protestirana jamstva za restrukturiranje poduzetnika u teškoćama aktivirana su u iznosu od 7,5 milijuna kuna a odnose se na poduzetnika Imunološki zavod d.d.

Tablica 8. Stopa rizika protestiranja državnih jamstava za razdoblje od 2016. do 2018. godine (u milijunima kuna)

Redni broj	Opis	2016.	2017.	2018.
1.	Izdana jamstva s elementom potpore	261,3	37,9	70,4
2.	Protestirana jamstva za brodogradnju	-	-	2.530,2
3.	Protestirana jamstva s elementom potpore	17,0	16,4	7,5
4.	Ukupna protestirana jamstva (2.+3.)	17,0	16,4	2.537,7
5.	Stopa rizika bez brodogradnje (3./1.)	6,51%	43,27%	10,65%
6.	Stopa rizika (4./1.)	6,51%	43,27%	3.604,69%

Izvor: Ministarstvo financija; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

¹² Navedena jamstva izdana su prije ili tijekom 2018. godine, a prikazana su kao protestirana jamstva u 2018. godini.

3. DRŽAVNE POTPORE POLJOPRIVREDI I RIBARSTVU

Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u 2018. godini u iznosu od 6.160,4 milijuna kuna, što je više za 953,5 milijuna kuna odnosno 18,3 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 5.206,9 milijuna kuna, te više za 1.212,6 milijuna kuna ili 24,5 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 4.947,8 milijuna kuna.

Tablica 9. Ukupne potpore i potpore poljoprivredi i ribarstvu za razdoblje od 2016. do 2018. godine

Poljoprivreda i ribarstvo	2016.		2017.		2018.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Ukupne potpore	11.418,9	1.516,6	12.467,0	1.671,2	14.814,1	1.998,1
Potpore bez poljoprivrede i ribarstva	6.471,1	859,4	7.260,1	973,2	8.653,7	1.167,2
Potpore poljoprivredi i ribarstvu	4.947,8	657,1	5.206,9	698,0	6.160,4	830,9
udio (%) u ukupnim potporama	43,33		41,77		41,58	
udio (%) u BDP-u	1,41		1,42		1,61	

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2018. godini udio potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva u ukupnim potporama iznosi 41,6 posto, što je manje u odnosu na 2017. godinu kada je iznosio 41,8 posto te manje u odnosu na 2016. godinu kada je iznosio 43,3 posto, dok je udio potpora u BDP-u u 2018. godini iznosio 1,61 posto, u 2017. godini 1,42 posto i u 2016. godini iznosio je 1,41 posto.

Podaci o potporama u sektoru poljoprivrede i ribarstva, uključujući prehrambenu industriju, industriju pića i duhansku industriju, prikazani su u ovom Izvješću temeljem podataka koje je davatelj potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva, u ovom slučaju nadležno Ministarstvo poljoprivrede, dostavilo Ministarstvu financija. Prema Zakonu, Ministarstvo financija nije nadležno za potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva, ali ima obvezu objavljivanja podataka o navedenim potporama u Godišnjem izvješću o dodijeljenim potporama.

Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstvu dodijeljene u 2018. godini u ukupnom iznosu od 6.160,4 milijuna kuna, dodijeljene su najvećim dijelom putem subvencija u iznosu od 3.845,7 milijuna kuna ili 62,4 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru poljoprivrede i ribarstva, kroz kapitalna ulaganja dodijeljeno je 1.561,9 milijuna kuna ili 25,4 posto, putem poreznih olakšica 551,6 milijuna kuna ili 8,9 posto te kroz povoljne zajmove 201,2 milijuna kuna odnosno 3,3 posto.

U 2018. godini od ukupnog iznosa dodijeljenih potpora poljoprivredi i ribarstvu u iznosu od 6.160,4 milijuna kuna, sektoru ribarstva dodijeljeno je 293,8 milijuna kuna a sektoru poljoprivrede 5.866,6 milijuna kuna. Kod iznosa potpora za poljoprivredu od 5.866,6 milijuna kuna, na poljoprivredu, lov i šumarstvo odnosi se iznos od 3.597,3 milijuna kuna te na regionalni razvoj 2.269,3 milijuna kuna potpora.

Potpore za poljoprivredu, lov i šumarstvo dodijeljene su u 2018. godini u iznosu od 3.597,3 milijuna kuna i to putem subvencija 3.045,7 milijuna kuna te putem poreznih olakšica 551,6 milijuna kuna. Dodijeljene potpore putem subvencija odnose se na sljedeće programe i ciljeve: 2.779,4 milijuna kuna za ZPP – Izravna plaćanja

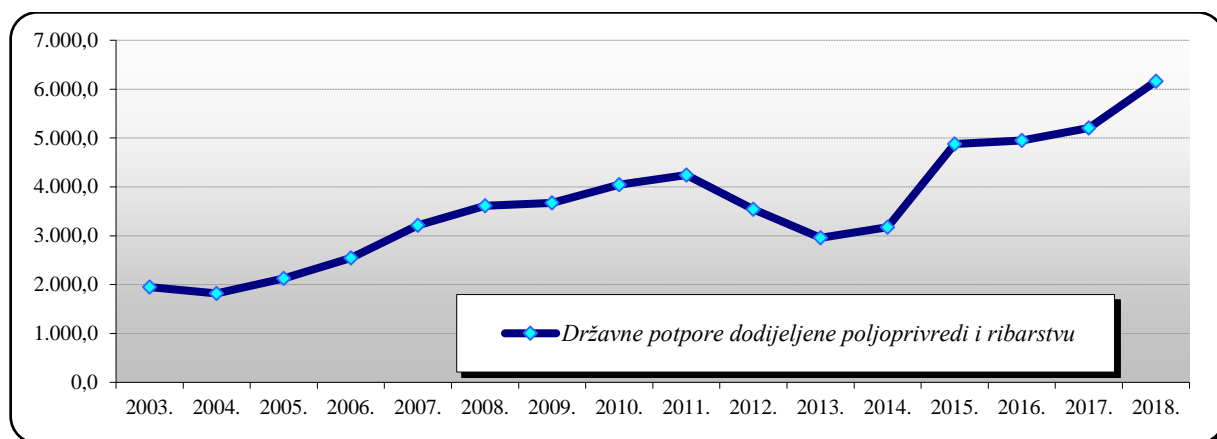
poljoprivrednim proizvođačima, 126,7 milijuna kuna za Izravna plaćanja u poljoprivredi, 68,2 milijuna kuna za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda, 39,5 milijuna kuna za Nacionalni program potpore proizvođačima u sektoru govedarstva, 20 milijuna kuna za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda, 4,3 milijuna kuna za Nacionalni program potpore ovčarstvu i kozarstvu, 2,8 milijuna kuna za Nacionalni program potpore sustavu „krava – tele“, 2,6 milijuna kuna za Poticanje proizvođačkih organizacija, nacionalnog programa za toplokrvne konje i pokriće troškova liječenja konja, 1,4 milijuna kuna za Školski medni dan, 455.727,80 kuna za ZPP – Mjere uređenja tržišta poljoprivrednih proizvoda TP, 356.838,65 kuna za Program unapređenja uzgoja hrvatskih izvornih pasmina peradi te 13.816,67 kuna za Zdravstvena zaštita životinja.

Iznos od 551,6 milijuna kuna poreznih olakšica odnosi se na Subvencije za potrošnju „plavog diesela“ – Plavi diesel u poljoprivredi (za 144.214.484 litara isporučene količine i 97.207 korisnika).

U 2018. godini dodijeljene su potpore za ruralni razvoj u iznosu od 2.269,3 milijuna kuna i to kroz kapitalna ulaganja, povoljne zajmove te putem subvencija, a odnose na sljedeće programe i ciljeve: 652,8 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 4, 369,8 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 13, 270,6 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 7., 207,8 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 11, 184,5 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 6, 142,5 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 4 (Financijski instrumenti), 75,4 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 7, 74,6 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 5, 56,1 milijun kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 17, 41,9 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 6 (Financijski instrumenti), 40,6 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 20 (TP), 35,2 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 10, 31,9 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 8, 24,6 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 4, 20,5 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 19, 16,8 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 8 (Financijski instrumenti), 10,2 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 2, 4,6 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 1, 2,6 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 5, 2,6 milijuna kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 9, 1,3 milijuna kuna za Organizacije manifestacija, 933.818,07 kuna za Očuvanje izvornih i zaštićenih vrsta kultivara poljoprivrednog bilja, 652.370,97 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 7, 545.022,40 kuna za IPARD, 421.184,43 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 18 te 16.482,50 kuna za ZPP – mjere ruralnog razvoja – Mjera 3.

Potpore za ribarstvo dodijeljene su u 2018. godini u ukupnom iznosu od 293,8 milijuna kuna i to kroz kapitalna ulaganja i subvencije. Kroz Operativni program ribarstva dodijeljene su potpore u obliku kapitalnih ulaganja u iznosu od 244,4 milijuna kuna, putem subvencija dodijeljeno je 49,4 milijuna kuna, i to 23,3 milijuna kuna za Intervencije na tržištu proizvoda ribarstva te 26,2 milijuna kuna za Održavanje eko sustava ribnjaka.

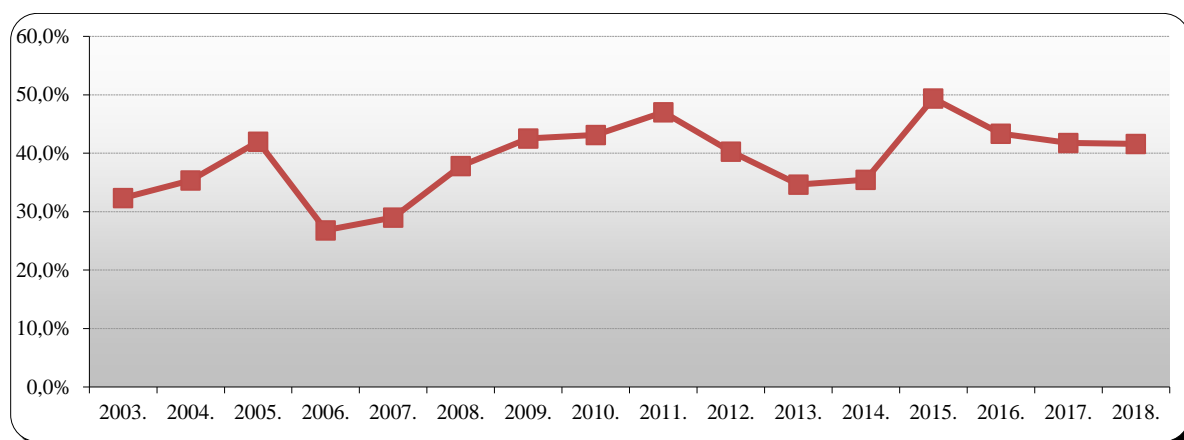
Slika 8. Ukupno dodijeljene potpore poljoprivredi i ribarstvu za razdoblje od 2003. do 2018. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Slika 8. prikazuje ukupno dodijeljene potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstvu u milijunima kuna za razdoblje od 2003. do 2018. godine, a Slika 9. prikazuje udjele potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva u ukupnim potporama za razdoblje od 2003. do 2018. godine u postotcima.

Slika 9. Udio potpora poljoprivredi i ribarstvu u ukupnim potporama za razdoblje od 2003. do 2018. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija, Ministarstvo poljoprivrede; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2018. godini dodjeljivane su i potpore male vrijednosti u sektoru poljoprivrede i ribarstva, te je i Ministarstvo poljoprivrede dodijelilo potpore male vrijednosti u ukupnom iznosu od 133,6 milijuna kuna i to putem subvencija, te ukoliko bi se navedene potpore pribrojile državnim potporama dodijeljenim sektoru poljoprivrede i ribarstva, njihov ukupan iznos je 6.294 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti za sektorski razvoj u iznosu od 130,2 milijuna kuna odnose se na sljedeće programe: 78,9 milijuna kuna odnosi se na Program potpora male vrijednosti za poticanje razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za 2018. godinu; 50,6 milijuna kuna dodijeljeno je temeljem Pravilnika o provedbi izravne potpore i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2017. godinu; 338.390,00 kuna dodijeljeno je putem Programa sufinanciranje analize sjemena soje na prisutnost genetski modificiranih organizama (GMO), dok je 300.000,00 kuna dodijeljeno kao pojedinačna potpora.

Potpore male vrijednosti za poljoprivredu, lov i šumarstvo u iznosu od 2,8 milijuna kuna dodijeljene su putem sljedećih programa potpora male vrijednosti: 1,5 milijuna kuna dodijeljeno je temeljem programa Promidžbe na tržištima trećih zemalja iz Nacionalnog programa pomoći sektoru vina 2014.-2018., dok je 1,3 milijuna kuna dodijeljeno temeljem Programa potpora za organizaciju manifestacija u 2017. godini. Potpore male vrijednosti za regionalni razvoj u iznosu od 644.842,18 kuna dodijeljene su temeljem sljedećih programa potpora male vrijednosti: 449.379,00 kuna dodijeljeno je temeljem Programa za financiranje projekata lokalne infrastrukture i ruralnog razvoja na područjima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina dok 195.463,18 kuna dodijeljeno temeljem Nacionalnog program poticanja provedbe uzgojnih programa za toplokrvne pasmine i uzgojne tipove konja u RH za razdoblje od 2015. do 2020 godine.

4. DRŽAVNE POTPORE INDUSTRIJI I USLUGAMA

Potpore u sektoru industrije i usluga dodijeljene su u 2018. godini u ukupnom iznosu od 8.653,7 milijuna kuna, što je više za 1.393,6 milijuna kuna odnosno 19,2 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 7.260,1 milijun kuna, te je više za 2.182,6 milijuna kuna ili 33,7 posto u odnosu na 2016. godinu kada su navedene potpore iznosile 6.471,1 milijun kuna.

Udio potpora u sektoru industrije i usluga u odnosu na ukupno dodijeljene potpore u 2018. godini iznosi 58,4 posto, u 2017. godini 58,2 posto dok udio u 2016. godini iznosi 56,7 posto.

Unutar potpora sektoru industrije i usluga dodijeljenih u 2018. godini u iznosu od 8.653,7 milijuna kuna, iznos od 5.314,4 milijuna kuna ili 61,4 posto udjela potpora industriji i uslugama čine potpore dodijeljene posebnim sektorima, dok se iznos od 3.339,3 milijuna kuna ili 38,6 posto udjela odnosi na horizontalne potpore.

U 2018. godini dodijeljene potpore posebnim sektorima, u iznosu od 5.314,4 milijuna kuna, više su za 2.721 milijun kuna odnosno 104,9 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 2.593,4 milijuna kuna, te su više za 1.953,5 milijuna kuna ili 58,1 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 3.360,9 milijuna kuna.

U 2018. godini dodijeljene horizontalne potpore, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, u iznosu od 3.339,3 milijuna kuna, manje su za 1.327,4 milijuna kuna ili 28,4 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 4.666,7 milijuna kuna, te su više za 229,1 milijun kuna ili 7,4 posto u odnosu na 2016. godinu, kada su iznosile 3.110,2 milijuna kuna. Na horizontalne potpore u užem smislu¹³ u 2018. godini odnosi se iznos od 2.059,8 milijuna kuna, na regionalne potpore 856,6 milijuna kuna te na potpore na lokalnoj razini 422,9 milijuna kuna.

Tablica 10. Potpore industriji i uslugama za razdoblje od 2016. do 2018. godine

Kategorija	2016.			2017.			2018.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio (%)
Industrija i usluge	6.471,1	859,4	100,00	7.260,1	973,2	100,00	8.653,7	1.167,2	100,00
1. Sektorske potpore	3.360,9	446,4	51,94	2.593,4	347,6	35,72	5.314,4	716,8	61,41
2. Horizontalne potpore	3.110,2	413,1	48,06	4.666,7	625,6	64,28	3.339,3	450,4	38,59
2.1. horizontalni ciljevi	2.187,9	290,6	33,81	2.125,3	284,9	29,27	2.059,8	277,8	23,80
2.2. regionalne potpore	863,0	114,6	13,34	2.064,4	276,7	28,43	856,6	115,5	9,90
2.3. potpore na lokalnoj razini	59,3	7,9	0,92	477,0	63,9	6,57	422,9	57,0	4,89

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2018. godini potpore u sektoru industrije i usluga u iznosu od 8.653,7 milijuna kuna, najvećim dijelom su dodjeljivane putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 5.397,1 milijun kuna ili s udjelom od 62,4 posto u sektoru industrije i usluga, na izdana te protestirana jamstva odnosi se iznos od 2.608,1 milijun kuna ili 30,1 posto potpora, na porezne olakšice i otpis dugova odnosi se iznos od 623,4 milijuna kuna ili

¹³ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

7,2 posto, na povoljne zajmove 24,8 milijuna kuna ili 0,3 posto, dok se iznos od 320.000,00 kuna ili 0,004 posto odnosi na kapitalna ulaganja.

4.1. Horizontalne potpore

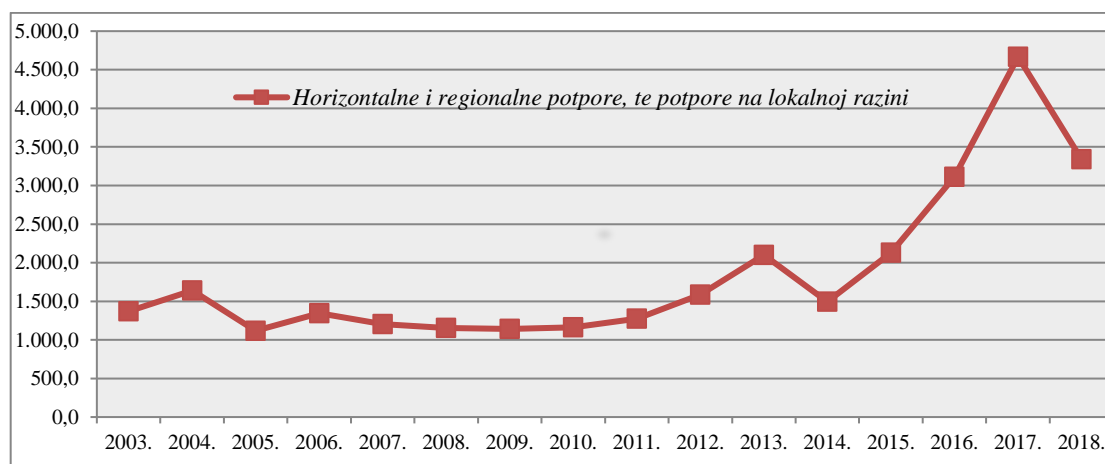
Horizontalnim potporama, se sukladno EU metodologiji praćenja potpora, smatraju potpore za horizontalne ciljeve u „užem“ smislu, regionalne potpore te potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

Horizontalne potpore u 2018. godini, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, dodijeljene su u ukupnom iznosu od 3.339,3 milijuna kuna, što je manje za 1.327,4 milijuna kuna ili 28,4 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su iznosile 4.666,7 milijuna kuna, te je više za 229,1 milijun kuna odnosno 7,4 posto u odnosu na 2016. godinu, kada su iznosile 3.110,2 milijuna kuna.

Ukupno dodijeljene horizontalne potpore u 2018. godini iznose 3.339,3 milijuna kuna, unutar kojih dodijeljene horizontalne potpore u užem smislu¹⁴ za horizontalne ciljeve iznose 2.059,8 milijuna kuna, regionalne potpore 856,6 milijuna kuna te potpore na lokalnoj razini 422,9 milijuna kuna.

Na Slici 10. prikazan je tijek kretanja ukupnih horizontalnih potpora, uključujući i regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini u razdoblju od 2003. do 2018. godine, u milijunima kuna.

Slika 10. Horizontalne potpore u razdoblju od 2003. do 2018. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

¹⁴ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

Horizontalne potpore u „užem smislu“

Horizontalne potpore u „užem smislu“ su potpore dodijeljene horizontalnim ciljevima kao što su potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i uštedu energije, potpore malim i srednjim poduzetnicima, potpore za usavršavanje i zapošljavanje, za kulturu i očuvanje kulturne baštine, za podupiranje pristupa financiranju u krizi te za razvoj širokopoljnih mreža.

Potpore dodijeljene horizontalnim ciljevima u „užem smislu“ u 2018. godini iznose 2.059,8 milijuna kuna te su manje za 65,5 milijuna kuna ili 3,1 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 2.125,3 milijuna kuna, a manje su i u odnosu na 2016. godinu za 128,1 milijun kuna ili 5,9 posto kada su iznosile 2.187,9 milijuna kuna.

U 2018. godini, dodijeljeno je više potpora u odnosu na 2017. godinu. Iznosu su sljedeći: za zaštitu okoliša i uštedu energije dodijeljeno je 841,6 milijuna kuna, za zapošljavanje 102,9 milijuna kuna, za istraživanje i razvoj i inovacije 29,4 milijuna kuna te za usavršavanje 3,3 milijuna kuna. Za isto razdoblje, manje je dodijeljeno potpora malim i srednjim poduzetnicima u iznosu od 803,5 milijuna kuna te za kulturu 239,2 milijuna kuna.

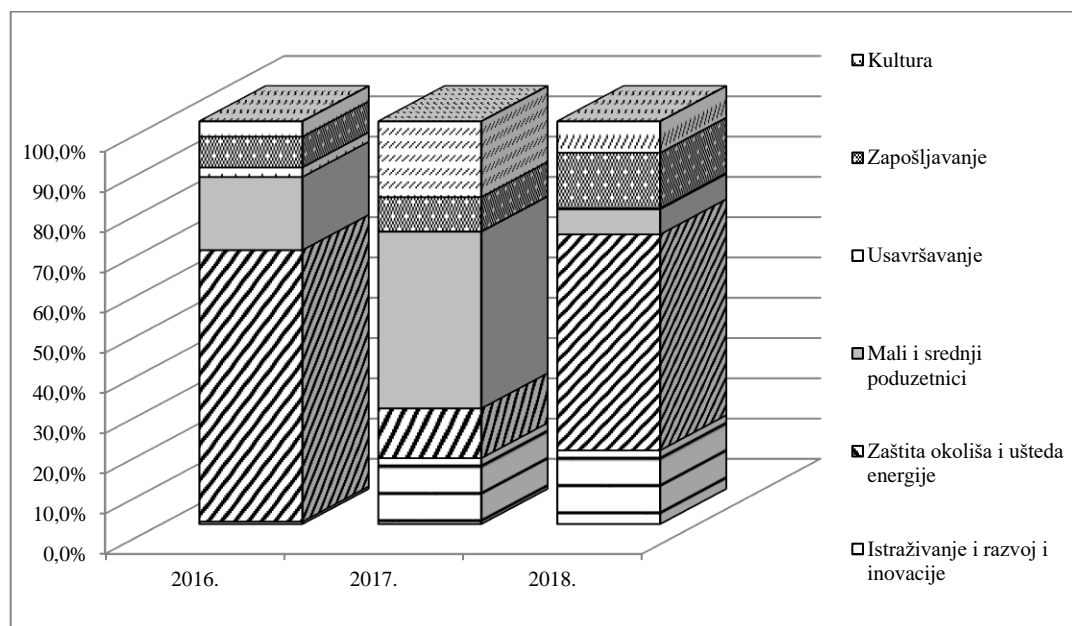
Tablica 11. Horizontalne potpore za razdoblje od 2016. do 2018. godine (bez regionalnih potpora i potpora na lokalnoj razini)

Horizontalne državne potpore	2016.			2017.			2018.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio u BDP (%)
Istraživanje i razvoj i inovacije	13,2	1,8	0,00	348,0	46,6	0,10	377,4	50,9	0,10
Zaštita okoliša i ušteda energije	1.475,3	195,9	0,42	262,9	35,2	0,07	1.104,5	149,0	0,29
Mali i srednji poduzetnici	397,3	52,8	0,11	932,3	125,0	0,25	128,8	17,4	0,03
Usavršavanje	51,5	6,8	0,01	1,7	0,2	0,00	5,0	0,7	0,00
Zapošljavanje	167,3	22,2	0,05	180,6	24,2	0,05	283,5	38,2	0,07
Kultura	83,3	11,1	0,02	399,8	53,6	0,11	160,6	21,7	0,04
UKUPNO	2.187,9	290,6	0,62	2.125,3	284,9	0,58	2.059,8	277,8	0,54

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

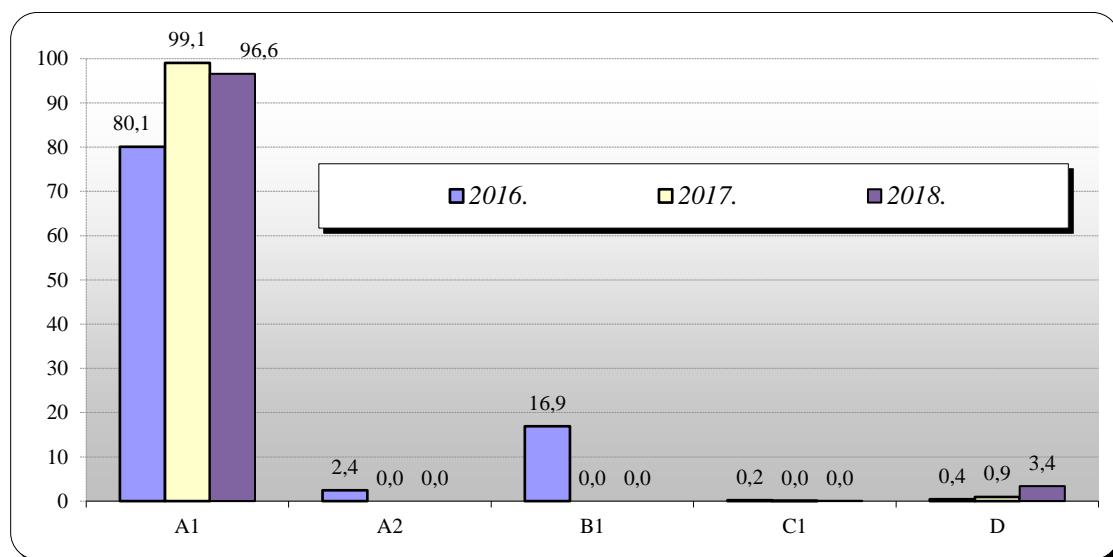
Udio horizontalnih potpora u „užem smislu“ u 2018. godini u BDP-u iznosi 0,54 posto, u 2017. godini 0,58 posto, a u 2016. godini 0,62 posto. U 2018. godini udio horizontalnih potpora u „užem smislu“ u ukupno dodijeljenim potporama sektoru industrije i usluga iznosi 23,8 posto, u 2017. godini 29,3 posto, a u 2016. godini iznosi 33,8 posto, dok udio u ukupno dodijeljenim potporama u 2018. godini iznosi 13,9 posto, u 2017. godini 17,1 posto, te u 2016. godini iznosi 19,2 posto.

U 2018. godini dodijeljeno je ukupno 2.059,8 milijuna kuna horizontalnih potpora u „užem smislu“, a dodijeljene su prema sljedećoj strukturi: za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost dodijeljeno je 1.104,5 milijuna kuna s udjelom od 53,6 posto u horizontalnih potpora u „užem smislu“, za istraživanje i razvoj i inovacije 377,4 milijuna kuna ili 18,3 posto, za zapošljavanje 283,5 milijuna kuna ili 13,8 posto, potpore kulturi dodijeljene su u iznosu od 160,6 milijuna kuna ili 7,8 posto, potpore malim i srednjim poduzetnicima dodijeljene su u iznosu od 128,8 milijuna kuna ili 6,3 posto te je za usavršavanje dodijeljeno 5 milijuna kuna ili 0,2 posto.

Slika 11. Struktura horizontalnih potpora za razdoblje od 2016. do 2018. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

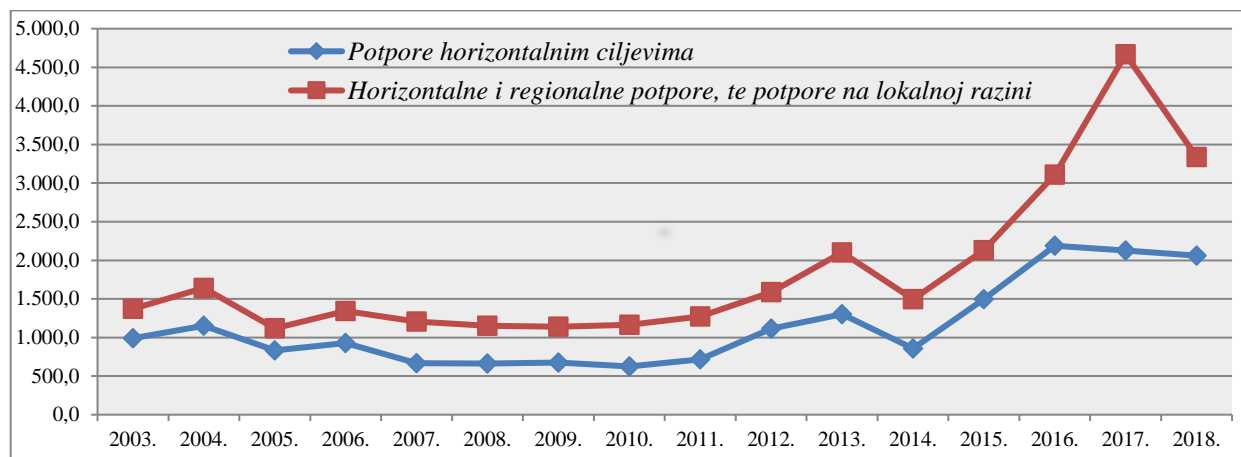
Horizontalne potpore u „užem smislu“ dodijeljene u 2018. godini u iznosu od 2.059,8 milijuna kuna, a najvećim dijelom dodijeljene su putem subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 1.989,3 milijuna kuna ili s udjelom od 96,6 posto, kroz izdana jamstva dodijeljeno je 70,4 milijuna kuna ili 3,4 posto do je putem povoljnih zajmova dodijeljen iznos o 61.790,01 kuna ili što je manje od 0,05 posto.

Slika 12. Horizontalni ciljevi prema instrumentima dodjele¹⁵ za razdoblje od 2016. do 2018. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

¹⁵ A1 subvencije, A2 porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice, B kapitalna ulaganja, C1 povoljni zajmovi, D jamstva.

Slika 13. Odnos horizontalnih potpora u užem smislu i ukupnih horizontalnih potpora za razdoblje od 2003. do 2018. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

4.1.1. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije¹⁶

U 2018. godini, potpore za istraživanje i razvoj i inovacije dodijeljene su putem subvencija u iznosu od 377,4 milijuna kuna, što je povećanje za 29,4 milijuna kuna ili 8,4 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su navedene potpore iznosile 348 milijuna kuna, te povećanje za 364,2 milijuna kuna u odnosu na 2016. godinu kada su navedene potpore iznosile 13,2 milijuna kuna.

Tablica 12. Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije za razdoblje od 2016. do 2018. godine

Istraživanje i razvoj i inovacije	2016.		2017.		2018.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	10,2	1,4	348,0	46,6	377,4	50,9
A2 porezne olakšice	3,0	0,4	-	-	-	-
UKUPNO	13,2	1,8	348,0	46,6	377,4	50,9
udio (%) u horizontalnim ciljevima	0,60		16,37		18,32	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,20		4,79		4,36	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,12		2,79		2,55	
udio (%) u BDP-u	0,00		0,10		0,10	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2018. godini, udio potpora za istraživanje i razvoj i inovacije u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 2,55 posto, udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 4,36 posto, udio u horizontalnim ciljevima iznosi 18,32 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,10 posto.

¹⁶ Potpore za istraživanje i razvoj i inovacije, dodjeljuju se sukladno Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine, i Uredbe br. 2017/1084 o izmjeni Uredbe br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine).

U 2018. godini, Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta dodijelilo je za istraživanje i razvoj i inovacije potpore putem subvencija u iznosu od 377,4 milijuna kuna. Navedeni iznos odnosi se na Program dodjele državnih potpora za povećanje razvoja novih proizvoda i usluga koji proizlaze iz aktivnosti istraživanja i razvoja putem kojeg je dodijeljeno 342 milijuna kuna te na Program dodjele državnih potpora za povećanje inovativnosti malih i srednjih poduzetnika putem kojeg je dodijeljeno 35,4 milijuna kuna. Navedeni programi potpora izrađeni su temeljem Uredbe Komisije br. 651/2014, od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora (dalje u tekst: Uredba 651/2014).

Temeljem Programa dodjele državnih potpora za povećanje razvoja novih proizvoda i usluga koji proizlaze iz aktivnosti istraživanja i razvoja, Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta dodijelilo državne potpore za istraživanje i razvoj i inovacije programa koji predviđa dodjelu niza vrsta državnih potpora u iznosu od od 342 milijuna kuna. Neki od korisnika ove vrste potpora jesu: Agrivi d.o.o., Alfa Tim d.o.o., Bella Software d.o.o., CS Computer Systems d.o.o., DIV Grupa d.o.o., DOK-ING d.o.o., DI Spačva d.d., Elektrokovina Plus d.o.o., Elna Kabel d.o.o., Feroimpex d.o.o., GDI Gisdata d.o.o., Genera d.d., Helm d.o.o., Hrvatska elektroprivreda d.d., Husar d.o.o., INETEC – Institut za nuklearnu tehnologiju d.o.o., Jedinstvo – proizvodnja namjenske opreme d.o.o., Klimaoprema d.d., Končar - elektronika i informatika d.d., Mareton d.o.o., Oroundo Mobile GmbH - podružnica Zagreb, Radionica željezničkih vozila Čakovec, d.o.o., Sedam IT d.o.o., Solvis d.o.o., Telegra Solutions d.o.o., Xylon d.o.o. i ostali.

Također, isto ministarstvo dodijelilo je u 2018. godini potpore za istraživanje i razvoj temeljem Programa dodjele državnih potpora za povećanje inovativnosti malih i srednjih poduzetnika i inovacije koji je izrađen sukladno Uredbi 651/2014 u iznosu od 35,4 milijuna kuna. Korisnici potpora za istraživanje i razvoj i inovacije temeljem ovog programa su: korisnici tih potpora su: Aduro Ideja d.o.o., Advisera Expert Solutions d.o.o., Analyticom d.o.o., Apsolon d.o.o., Azonprinter d.o.o., Croz d.o.o., CS Computer Systems d.o.o., GDI Gisdata d.o.o., Hstec d.d., Ingemark d.o.o., Inspecto d.o.o., Login d.o.o., Marker d.o.o., Multicom, d.o.o., Sedam IT d.o.o., Sedmi odjel d.o.o., Smartek, d.o.o., Sunturist d.o.o., Svam Plus d.o.o. i TIS – objektni informacijski sustavi d.o.o.

4.1.2. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije¹⁷

U 2018. godini potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije dodijeljene su u iznosu od 1.104,5 milijuna kuna putem subvencija, što predstavlja povećanje za 841,6 milijuna kuna ili 320,1 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su navedene potpore iznosile 262,9 milijuna kuna, odnosno smanjenje za 370,8 milijuna kuna ili 25,1 posto u odnosu na 2016. godinu kada su potpore iznosile 1.475,3 milijuna kuna.

¹⁷ Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine i Uredbe br. 2017/1084 o izmjeni Uredbe br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine) ili kao potpore male vrijednosti.

Tablica 13. Potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije za razdoblje od 2016. do 2018. godine

Zaštita okoliša i uštedu energije	2016.		2017.		2018.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	1.475,3	195,9	262,9	35,2	1.104,5	149,0
UKUPNO	1.475,3	195,9	262,9	35,2	1.104,5	149,0
udio (%) u horizontalnim ciljevima	67,43		12,37		53,62	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	22,80		3,62		12,76	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	12,92		2,11		7,46	
udio (%) u BDP-u	0,42		0,07		0,29	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Od ukupnog iznosa 1.104,5 milijuna kuna koliko su iznosile potpore za zaštitu okoliša i uštedu energije u 2018. godini, za zaštitu okoliša se odnosi iznos od 954,6 milijuna kuna, a na energetske sektor 149,9 milijuna kuna.

U 2018. godini, udio potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 7,46 posto, dok je udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 12,76 posto. Udio tih potpora u horizontalnim ciljevima iznosi 53,62 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,29 posto.

Hrvatski operater tržišta energije d.o.o. dodijelio je u 2018. godini temeljem Programa državnih potpora za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije državne potpore za zaštitu okoliša u obliku subvencija u iznosu od 679,3 milijuna Neki od korisnika potpora iz Programa državnih potpora za proizvodnju električne energije iz obnovljivih izvora energije jesu sljedeći: Agroproteinka – Energija d.o.o., Astek 15 d.o.o., Bio snaga d.o.o., Bioel d.o.o., Bioenergija Klisa d.o.o., Biointegra d.o.o., Biomass to energy Benkovac d.o.o., Bioplin Gudovac d.o.o., Bioplinara Organica Kalnik 1 d.o.o., Bioplin – Maks d.o.o., Bioplinska elektrana Orehovec d.o.o., Drvni centar Glina d.o.o., Đakovo Hrast d.o.o., Energija Gradec d.o.o., Farma muznik krava Orlovnjak d.o.o., HEP – Proizvodnja d.o.o., Matvej d.o.o., Miagro Energo d.o.o., Moslavina proizvodi d.o.o., Osatina Grupa d.o.o., SAVA d.o.o., SLK Projekt d.o.o., Spin Valis Internacional d.o.o., Vrbovsko Eko Energija d.o.o. i Zagrebački holding d.o.o.

Ministarstvo zaštite okoliša i energetike dodijelilo je u 2018. godini ukupno 425,2 milijuna kuna potpora za zaštitu okoliša i uštedu energije, i to za zaštitu okoliša 275,2 milijuna kuna te energetske sektoru 150 milijuna kuna.

Temeljem Odluke o dodjeli pojedinačne jednokratne državne potpore poduzetniku HEP – Operator distribucijskog sustava d.o.o., za provedbu Pilot - projekta uvođenja naprednih mreža, dodijeljeno je 150 milijuna kuna subvencija. Isto ministarstvo je dodijelilo temeljem Programa dodjele državnih potpora za promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u poduzećima iznos od 275,2 milijuna kuna subvencija. Neki od korisnika potpora jesu: Adoro d.o.o., Aquafilcro d.o.o., Brodograđevna industrija Split d.d. - Brodosplit d.d., DI Čazma d.o.o., DILJ industrija građevinskog materijala d.o.o., DIV Grupa d.o.o., DI Klana d.d., Drvo Samaržija d.o.o., Ericsson Nikola Tesla d.d., Fornix d.o.o., Galeb d.d., Genera d.d., KFK Tehnika D d.o.o., Labud d.o.o., Lokve d.o.o., Model Pakiranja d.d., Mundus Viridis d.o.o., Naprijed, d.o.o., OMCO Croatia d.o.o., P-M.T.Č. d.o.o., Promming, d.o.o., Spin Valis

d.d., Tehnix d.o.o., Tera d.o.o., Gorica Staklo d.o.o., Vargon d.o.o. i Vetropack Straža tvornica stakla d.d.

U 2018. godini dodjeljivane su i potpore male vrijednosti za zaštitu okoliša i uštedu energije u iznosu od 43,6 milijuna kuna, te ukoliko se iste pridodaju dodijeljenim potporama u iznosu od 1.104,5 milijuna kuna, tada ukupne potpore sektoru zaštite okoliša i uštedi energije iznose 1.148,1 milijun kuna. Potpore male vrijednosti za zaštitu okoliša i očuvanje energije dodjeljivalo je Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja u iznosu od 3,4 milijuna kuna, Ministarstvo zaštite okoliša i energetike u iznosu od 28,5 milijuna kuna te Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u iznosu od 11,7 milijuna kuna.

4.1.3. Potpore za zapošljavanje¹⁸

U 2018. godini potpore za zapošljavanje dodijeljene su putem subvencija u iznosu od 283,5 milijuna kuna, što je povećanje za 102,9 milijuna kuna ili 57 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su iznosile 180,6 milijuna kuna te povećanje za 116,2 milijuna kuna odnosno 69,5 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 167,3 milijuna kuna.

Tablica 14. Potpore za zapošljavanje za razdoblje od 2016. do 2018. godine

Zapošljavanje	2016.		2017.		2018.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	167,3	22,2	180,6	24,2	283,5	38,2
UKUPNO	167,3	22,2	180,6	24,2	283,5	38,2
udio (%) u horizontalnim ciljevima	7,65		8,50		13,76	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	2,59		2,49		3,28	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	1,47		1,45		1,91	
udio (%) u BDP-u	0,05		0,05		0,07	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za zapošljavanje u 2018. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 1,91 posto, udio tih potpora u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 3,28 posto, u horizontalnim ciljevima iznosi oko 13,76 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,07 posto.

Hrvatski zavod za zapošljavanje je u 2018. godini dodijelio ukupno 213,1 milijun kuna subvencija. Temeljem Programa potpora za zapošljavanje i usavršavanje u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2017. dodijeljeno je 11 mil. kuna a neki od korisnika potpora su: Centar za socijalnu skrb Čakovec, Centar za socijalnu skrb Ivanec, Centar za socijalnu skrb Koprivnica, Centar za socijalnu skrb Ludbreg, Dom zdravlja Čakovec, Državni arhiv u Varaždinu, Državni arhiv za Međimurje, Elektrostrojarska škola Varaždin, Gospodarska škola Varaždin, Ljekarne Koprivnica, Opća bolnica dr. Tomislav Bardek Koprivnica, Opća bolnica Varaždin, Osnovna škola Braća Radić,

¹⁸ Potpore za zapošljavanje mogle su se dodijeliti temeljem pravila sadržanih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine i Uredbe br. 2017/1084 o izmjeni Uredbe br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine).

Osnovna škola Antun Nemčić Gostovinski, Osnovna škola Breznički Hum, Osnovna škola Đuro Ester, Osnovna škola Novi Marof, Osnovna škola Orehovica, Osnovna škola Podrute, Osnovna škola Sračinec, Osnovna škola Šemovec, Specijalna bolnica za medicinsku rehabilitaciju Varaždinske Toplice, Treća osnovna škola Čakovec, VI. Osnovna škola Varaždin, Zavod za javno zdravstvo Varaždinske Županije, Zavod za javno zdravstvo Županije Međimurske te Županijska bolnica Čakovec.

Hrvatski zavod za zapošljavanje je u 2018. godini dodijelio i 202,1 milijun kuna subvencija temeljem Programa državnih potpora za zapošljavanje i usavršavanje u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za razdoblje od 2018. do 2020. godine, a neki od korisnika potpora su: Bjelin d.o.o. Ogulin, DI Spačva d.d., Obrt Elektrokontakt, Ernst & Young Savjetovanje d.o.o., GENERA d.d., Institut RT – RK Osijek d.o.o., Kelteks d.o.o., Opća bolnica dr. Josip Benčević Slavonski Brod, Specijalna bolnica za kronične bolesti dječje dobi Gornja Bistra i Znanje d.o.o.

U 2018. godini je i Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom dodijelio 70,4 milijuna kuna subvencija putem Programa poticaja pri zapošljavanju osoba s invaliditetom za 2017. – 2018., a neki od korisnika navedenih potpora su: Hedona d.o.o., Hrast – Export – Puklavec d.o.o., Krokoteks d.o.o., Labtex d.o.o., Lada d.o.o., Srednja strukovna škola Varaždin, Suvenir Arbor, Tekop Nova Pula, URIHO te Ustanova DES.

Ukoliko bi se dodijeljenim državnim potporama za zapošljavanje u 2018. godini u iznosu od 283,5 milijuna kuna pribrojile i potpore male vrijednosti za zapošljavanje u iznosu od 368,0 milijuna kuna, tada bi ukupne potpore za zapošljavanje iznosile 651,5 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti za zapošljavanje dodjeljivalo je Ministarstvo hrvatskih branitelja u iznosu od 6,6 milijuna kuna, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije u iznosu od 7,9 milijuna kuna, Hrvatski zavod za zapošljavanje u iznosu od 322,3 milijuna kuna te Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom u iznosu od 31,2 milijun kuna.

4.1.4. Potpore malim i srednjim poduzetnicima¹⁹

U 2018. godini potpore malim i srednjim poduzetnicima dodijeljene su u iznosu od 128,8 milijuna kuna, što je smanjenje za 803,5 milijuna kuna u odnosu na 2017. godinu kada su navedene potpore iznosile 932,3 milijuna kuna, te je smanjenje za 268,5 milijuna kuna ili 67,6 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 397,3 milijuna kuna.

¹⁹ Potpore malim i srednjim poduzetnicima dodjeljuju se temeljem pravila iz Uredbe Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine i Uredbe br. 2017/1084 o izmjeni Uredbe br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine).

Tablica 15. Potpore malim i srednjim poduzetnicima u razdoblju od 2016. do 2018. godine

Mali i srednji poduzetnici	2016.		2017.		2018.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	15,0	2,0	912,3	122,3	58,3	7,9
B1 kapitalna ulaganja	369,6	49,1	0,0	0,0	0,0	0,0
C1 povoljni zajmovi	4,0	0,5	0,0	0,0	0,1	0,0
D1 jamstva	8,7	1,2	20,0	2,7	70,4	9,5
UKUPNO	397,3	52,8	932,3	125,0	128,8	17,4
udio (%) u horizontalnim ciljevima	18,16		43,87		6,25	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	6,14		12,84		1,49	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	3,48		7,48		0,87	
udio (%) u BDP-u	0,11		0,25		0,03	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora malim i srednjim poduzetnicima u 2018. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 0,87 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 1,49 posto, udio u horizontalnim ciljevima iznosi 6,25 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,03 posto.

U 2018. godini potpore za male i srednje poduzetnike prema instrumentima dodjele, dodjeljivane su najviše putem izdanih jamstava u iznosu od 70,4 milijuna kuna ili 54,7 posto u ukupno dodijeljenim potporama malim i srednjim poduzetnicima, potom putem subvencija u iznosu od 58,3 milijuna kuna ili 45,3 posto te putem povoljnih zajmova 61.790,01 kuna ili 0,1 posto.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta je u 2018. godini dodijelilo malim i srednjim poduzetnicima ukupno 24,7 milijuna kuna subvencija i to temeljem Programa dodjele državnih potpora za razvoj malog i srednjeg poduzetništva. Svi korisnici navedenih potpora su: Aqua Campus d.o.o., MM Model d.o.o., Sokol d.o.o. i Vupak d.o.o.

U 2018. godini je i HAMAG – BICRO dodijelio potpore u iznosu od 93,7 milijuna kuna, i to putem izdanih jamstava 70,4 milijuna kuna te putem subvencija 23,3 milijuna kuna. Potpore su dodijeljene temeljem Programa dodjele državnih potpora Hrvatske agencije za malo gospodarstvo, inovacije i investicije, a neki od korisnika potpora su: Adscanner d.o.o., Ante Jurić d.o.o., Bella Barca d.o.o., Bella Software d.o.o., Dalmatia Luxury Villas d.o.o., Danak d.o.o., ECO Resorts d.o.o., Genos Glycoscience d.o.o., Hoteli ML d.o.o., Jeran d.o.o., Lucy Line d.o.o., UO Red Coral, Romantic Cruise d.o.o., Sekvoja Projekt d.o.o., Signum Holidays d.o.o., Tona d.o.o. te TO Apartmani Maja.

Hrvatska banka za obnovu i razvitak (u daljnjem tekstu: HBOR) je u 2018. godini dodijelila malim i srednjim poduzetnicima ukupno 10,4 milijuna kuna temeljem Programa dodjele državnih potpora HBOR-a, i to u obliku neposrednih subvencija kamata iznos preko 10,3 milijuna kuna te 61.790,01 kuna u obliku povoljnih zajmova. Potpore su dodijeljene, a korisnici tih potpora su: Adrenalin Transfer d.o.o., Aria d.o.o., Barbiš d.o.o., Blažević Interijeri, Business Park d.o.o., Diva, Konoba Rocco j.d.o.o., Libra d.o.o., Lucy Line d.o.o., Ocean Team Rijeka j.d.o.o., Poliklinika Orthodent d.o.o., Starboard d.o.o., Tent Event d.o.o., Tramonto 45 d.o.o., TO U.S. Polo, Ustanova Sestra Marija i Votis d.o.o.

U 2018. godini dodjeljivane su i potpore male vrijednosti malim i srednjim poduzetnicima u ukupnom iznosu od 283,5 milijuna kuna, te ukoliko bi se iste pridodale dodijeljenim potporama za male i srednje poduzetnike u iznosu od 128,8 milijuna kuna, tada bi ukupne potpore dodijeljene malim i srednjim poduzetnicima u 2018. godini iznosile 410,5 milijuna kuna. Davatelji potpora male vrijednosti malim i srednjim poduzetnicima su: Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta s iznosom od 146,0 milijuna kuna, HAMAG – BICRO sa 100,0 milijuna kuna, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije s iznosom od 15,9 milijuna kuna, Grad Zagreb s iznosom od 15,5 milijuna kuna te Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara s iznosom od 4,3 milijuna kuna.

4.1.5. Potpore za usavršavanje²⁰

Potpore za usavršavanje u 2018. godini dodijeljene su u iznosu od 5 milijuna kuna, što je povećanje za 3,3 milijuna kuna ili 194,1 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su iste iznosile 1,7 milijuna kuna, te je smanjenje za 46,5 milijuna ili 90,3 posto u odnosu na 2016. godinu kad su potpore iznosile 51,5 milijuna kuna.

Tablica 16. Potpore za usavršavanje za razdoblje od 2016. do 2018. godine

Usavršavanje	2016.		2017.		2018.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	1,0	0,1	1,7	0,2	5,0	0,7
A2 porezne olakšice	50,5	6,7	-	-	-	-
UKUPNO	51,5	6,8	1,7	0,2	5,0	0,7
udio (%) u horizontalnim ciljevima	2,35		0,08		0,24	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,80		0,02		0,06	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,45		0,01		0,03	
udio (%) u BDP-u	0,01		0,0005		0,001	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za zapošljavanje u 2018. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 0,03 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 0,06 posto, udio u horizontalnim ciljevima iznosi oko 0,24 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,001 posto.

U 2018. godini Hrvatski zavod za zapošljavanje je dodijelio 5 milijuna kuna subvencija, i to temeljem Programa državnih potpora za zapošljavanje i usavršavanje u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje za razdoblje od 2018. do 2020. godine, a neki od korisnika navedenih potpora su: Akord d.o.o., DI Spačva d.d., Galeb d.d., Grad – Export d.o.o., Grand Hotel Lav d.o.o., Kostel Promet d.o.o., Naba Technology d.o.o., Novi Feromont d.o.o., Press Glass d.o.o., Splendor Tekstil d.o.o. i Vemo Trade d.o.o.

²⁰ Potpore za usavršavanje mogle su se dodijeliti temeljem pravila sadržanih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine i Uredbe br. 2017/1084 o izmjeni Uredbe br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine).

Potpore male vrijednosti u 2018. godini dodjeljivane su i za usavršavanje u iznosu od 12,7 milijuna kuna, te ukoliko bi se pridodale dodijeljenim potporama za usavršavanje u iznosu od 5 milijuna kuna, tada bi ukupne potpore dodijeljene za usavršavanje u 2018. godini iznosile 17,7 milijuna kuna.

4.1.6. Potpore za kulturu

U 2018. godini potpore za kulturu dodijeljene su u iznosu od 160,6 milijuna kuna i to putem subvencija, što je manje za 239,2 milijuna kuna ili 59,8 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 399,8 milijuna kuna, i više za 77,3 milijuna kuna ili 92,8 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 83,3 milijuna kuna.

Tablica 17. Potpore za kulturu u razdoblju od 2016. do 2018. godine

Kultura	2016.		2017.		2018.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	83,3	11,1	399,8	53,6	160,6	21,7
UKUPNO	83,3	11,1	399,8	53,6	160,6	21,7
udio (%) u horizontalnim ciljevima	3,81		18,81		7,80	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,29		5,51		1,86	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,73		3,21		1,08	
udio (%) u BDP-u	0,02		0,11		0,04	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za kulturu u 2018. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 1,08 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 1,86 posto, udio u horizontalnim ciljevima iznosi 7,8 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,04 posto.

U 2018. godini dodijeljeno je 160,6 milijuna kuna potpora za kulturu a dodijelili su ih sljedeći davatelji: Ministarstvo kulture 7,9 milijuna kuna, Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije 150,6 milijuna kuna te Hrvatski audiovizualni centar iznos od 2,1 milijun kuna.

Ministarstvo kulture dodijelilo je u 2018. godini 7,9 milijuna kuna subvencija temeljem programa Hrvatski program izdavanja knjiga za razdoblje 2017. - 2022., a neki od korisnika potpora su: CRŠ Udruga „Crtani romani šou“, Disput d.o.o., Društvo hrvatskih književnika – DHK, Hrvatska dječja knjiga, Hrvatska gospodarska komora, Hrvatski filmski savez, Hrvatsko društvo pisaca, Matica hrvatska Zagreb, Mediant International, Moderna vremena Info d.o.o., Mozaik knjiga d.o.o., Obrt za nakladništvo i posredništvo „Sandorf“, Svjetla grada d.o.o., Udruga KURS, Udruga Sa(n)jam knjige u Istri i V.B.Z. d.o.o.

Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije dodijelilo je u 2018. godini 150,6 milijuna kuna subvencija, i to temeljem Programa dodjele potpora za održivu obnovu kulturne baštine 50,9 milijuna kuna te njegovom izmjenom i dopunom Programa dodjele potpora za održivu obnovu kulturne baštine iznos od 99,7 milijuna kuna. Temeljem Programa dodjele potpora za održivu obnovu kulturne baštine dodijeljeno je 50,9 milijuna kuna i to Primorsko – goranskoj županiji i Zadarskoj

županiji. Iznos od 99,7 milijuna kuna koji je dodijeljen temeljem Izmjene i dopune Programa dodjele potpora za održivu obnovu kulturne baštine, odnosi se na sljedeće korisnike: Grad Vukovar, Javna ustanova Lučka uprava Vukovar, Ministarstvo kulture, Muzej Vučedolske kulture te Turistička zajednica grada Vukovara.

Hrvatski audiovizualni centar je u 2018. godini dodijelio 2,1 milijun kuna potpora u obliku subvencija i to temeljem programa Poticaji za ulaganje u proizvodnju audiovizualnih djela, a jedini korisnik potpora po navedenom programu je Nukleus film d.o.o.

U 2018. godini su dodjeljivane i potpore male vrijednosti za kulturu te zaštitu kulturne baštine, i to u iznosu od 8,7 milijuna kuna, te ukoliko bi se pribrojile dodijeljenim potporama u iznosu od 160,6 milijuna kuna, tada bi ukupne potpore dodijeljene za kulturu i zaštitu kulturne baštine iznosile 169,3 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti dodjeljivalo je Ministarstvo kulture u iznosu od 8 milijuna kuna te Ministarstvo hrvatskih branitelja u iznosu od 750.000,00 kuna.

4.2. Regionalne potpore²¹

U 2018. godini regionalne potpore dodijeljene su u iznosu od 856,6 milijuna kuna, što je manje za 1.207,8 milijuna kuna ili 58,5 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 2.064,4 milijuna kuna, i manje za 6,4 milijuna kuna ili 0,7 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 863 milijuna kuna.

Tablica 18. Regionalne potpore za razdoblje od 2016. do 2018. godine

Regionalne potpore	2016.		2017.		2018.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Regionalne potpore	863,0	114,6	2.064,4	276,7	856,6	115,5
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	13,34		28,43		9,90	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	7,56		16,56		5,78	
udio (%) u BDP	0,25		0,56		0,22	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Udio potpora za regionalni razvoj u 2018. godini u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 5,78 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 9,9 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,22 posto.

Tablica 19. Regionalne potpore po instrumentima dodjele za razdoblje od 2016. do 2018. godine (u milijunima kuna)

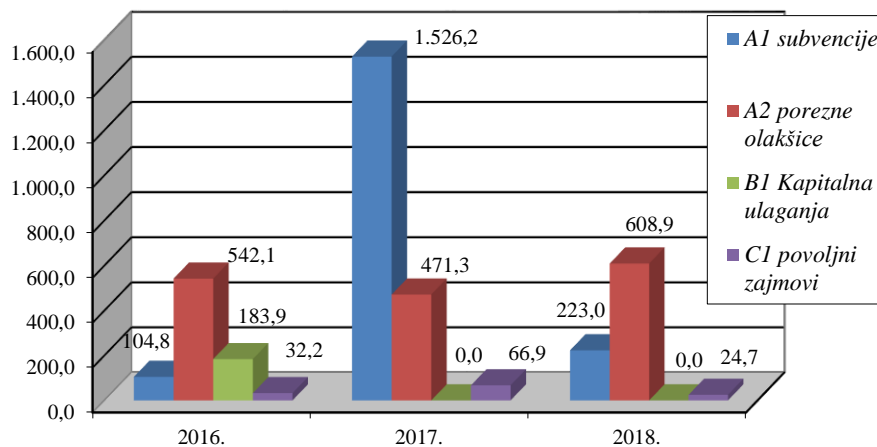
Instrument	2016.	2017.	2018.
A1 subvencije	104,8	1.526,2	223,0
A2 porezne olakšice	542,1	471,3	608,9
B1 Kapitalna ulaganja	183,9	-	-
C1 povoljni zajmovi	32,2	66,9	24,7
UKUPNO	863,0	2.064,4	856,6

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Prema instrumentima dodjele, u 2018. godini, potpore za regionalni razvoj su dodjeljivane najviše putem poreznih olakšica i to 608,9 milijuna kuna ili 71,1 posto u ukupno dodijeljenim regionalnim potporama, putem subvencija 223 milijuna kuna ili 26,0 posto te putem povoljnih zajmova 24,7 milijuna kuna ili 2,9 posto.

²¹ Regionalne potpore dodjeljuju se temeljem pravila sadržanih u Uredbi Komisije (EU) br. 651/2014 od 17. lipnja 2014. o ocjenjivanju određenih kategorija potpora spojivima s unutarnjim tržištem u primjeni članaka 107. i 108. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (Službeni list Europske unije, L 187, od 26. lipnja 2014. godine), koja se primjenjuje od 1. srpnja 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine i Uredbe br. 2017/1084 o izmjeni Uredbe br. 651/2014 (Službeni list Europske unije, L 156, od 20. lipnja 2017. godine). Intenziteti dodjele regionalne potpore propisani su Kartom regionalnih potpora Republike Hrvatske za razdoblje 2014.-2020. koju je odobrila Europska komisija odlukom od 11. lipnja 2014. godine pod brojem SA.38668 (2014/N). Rečena karta temelji se na Smjernicama o regionalnim potporama 2014.-2020. (Službeni list Europske unije, C 209, od 23. srpnja 2013. godine).

Slika 14. Regionalne potpore prema instrumentima dodjele za razdoblje od 2016. do 2018. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2018. godini, potpore za regionalni razvoj u ukupnom iznosu od 685 milijuna kuna, dodjeljivali su: HBOR u iznosu od 29,1 milijun kuna, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture u iznosu od 142,5 milijuna kuna te Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta u iznosu od 685 milijuna kuna.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, u 2018. godini, dodijelilo je temeljem Programa državnih potpora za razvoj luka otvorenih za javni promet u Republici Hrvatskoj za razdoblje 2017. – 2020. godine ukupno 142,5 milijuna kuna subvencija. Korisnici tih potpora su: Lučka uprava Splitsko – dalmatinske županije, Županijska lučka uprava Cres, Županijska lučka uprava Crikvenica, Županijska lučka uprava Mali Lošinj – Luka Unije, Županijska lučka uprava Zadar te Županijska uprava Šibensko – kninske županije.

HBOR je u 2018. godini dodijelio regionalne potpore temeljem Programa dodjele državnih potpora HBOR-a u iznosu od 29,1 milijun kuna, i to putem povoljnih zajmova iznos od 24,7 milijuna kuna te putem subvencija 4,5 milijuna kuna. Neki od korisnika navedenih potpora su: Anamarija – Company d.o.o., Aquapark Istralandia d.o.o., Bernarda Nova d.o.o., Bremen d.o.o., Envox d.o.o., FM Group, IM – COMP d.o.o., Jadranka Kampovi d.o.o., Kod Kapetana, Midi d.o.o., Mon Perin d.o.o., Pjaca Rosa d.o.o., Pontus Campus d.o.o., TM d.o.o. te Zagora Promet d.o.o.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta je u 2018. godini dodijelilo ukupno 685 milijuna kuna regionalnih potpora temeljem sljedećih programa državnih potpora: Programa dodjele državnih potpora za razvoj poslovne infrastrukture iznos od 27,4 milijuna kuna, Zakona o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja u iznosu od 263,8 milijuna kuna, Zakona o poticanju ulaganja (Narodne novine, broj 102/15) u iznosu od 166,7 milijuna kuna te Zakona o poticanju ulaganja (Narodne novine, br. 138/06 i 61/11) u iznosu od 227,1 milijun kuna.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta je temeljem Programa dodjele državnih potpora za razvoj poslovne infrastrukture dodijelilo regionalne potpore putem subvencija u iznosu od 27,4 milijuna kuna, a korisnici su: Centar za inovacije i

poduzetništvo d.o.o., Grad Pazin te Ustanova za razvoj kompetencija, inovacija i specijalizacije Zadarske županije INOVAcija.

Isto ministarstvo je dodijelilo i potpore temeljem Zakona o poticanju investicija i unapređenju investicijskog okruženja (Narodne novine, br. 111/12 i 28/13) u iznosu od 263,8 milijuna kuna. Potpore su dodijeljene putem subvencija u iznosu od 28,9 milijuna kuna te kroz porezne olakšice 234,9 milijuna kuna. Neki od korisnika navedenih potpora su: AD Plastik d.d., Belupo lijekovi i kozmetika d.d., Elcon Geraetebau d.o.o., Ericsson Nikola Tesla d.d., Europa - upravljanje nekretninama d.o.o., Gumiimpex – Gumi reciklaža i proizvodnja d.d., Hospira Zagreb d.o.o., Hoteli Dubrovačka rivijera d.d., Istraturist Umag d.d., Jadran - Galenski laboratorij d.d., Manas d.o.o., Medika d.d., Omco Croatia d.o.o., PAN-PEK d.o.o., Tubla d.o.o., Turisthotel d.d., Valamar Riviera d.d. i Valoviti papir - Dunapack d.o.o.

Također, Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta je dodjeljivalo i regionalne potpore temeljem Zakona o poticanju ulaganja (Narodne novine, br. 138/06 i 61/11) u iznosu od 227,1 milijun kuna, i to kroz porezne olakšice 227 milijuna kuna i putem subvencija 95.610,87 kuna. Neki od korisnika navedenih potpora su: ACG Lukaps d.o.o., Adoro d.o.o., Alca d.o.o., Auto Hrvatska prodajno servisni centri d.o.o., Blitz – Cinestar d.o.o., Croz d.o.o., DIV Grupa d.o.o., Eko Međimurje d.d., Harburg – Freudenberg Belišće d.o.o., Hospira Zagreb d.o.o., Knauf Insulation d.o.o., Končar - Distributivni i specijalni transformatori d.d., Lidl Hrvatska d.o.o., Mlinar pekarska industrija d.d., Muraplast d.o.o., Pliva Hrvatska d.o.o. i Ytres d.o.o.

Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta je i sukladno Zakonu o poticanju ulaganja (Narodne novine, broj 102/15) dodijelilo regionalne potpore u iznosu od 166,7 milijuna kuna, i to kroz porezne olakšice 147,1 milijun kuna i putem subvencija 19,6 milijuna kuna. Neki od korisnika navedenih potpora su: Bauwerk Boen d.o.o., Cedevita d.o.o., Chromos – Svjetlost d.o.o., Ericsson Nikola Tesla d.d., Harburg – Freudenberg Belišće d.o.o., Importanne Resort d.d., Industrieservice d.o.o., Jadranski luksuzni hoteli d.d., L&P Tehnologije d.o.o., LTH Metalni lijev d.o.o., Pekara Dubravica d.o.o., Plavi Safir d.o.o., Wenker - Križanec d.o.o., ZMH Horvat d.o.o. i ŽITO d.o.o.

U 2018. godini dodjeljivane su i potpore male vrijednosti za regionalni razvoj u iznosu od 48,7 milijuna kuna, te ukoliko bi se pridodale regionalnim potporama u iznosu od 856,6 milijuna kuna, tada bi potpore za regionalni razvoj iznosile ukupno 905,3 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti u 2018. godini dodjeljivalo je Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije 30,4 milijuna kuna, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje 15,4 milijuna kuna, Hrvatska banka za obnovu i razvitak 2,6 milijuna kuna te Carinska uprava Ministarstva financija 262.205,98 kuna.

4.3. Potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave

Jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave također su dodjeljivale potpore, međutim u dosta manjim iznosima u odnosu na iznose potpora koje dodjeljuje središnja država, odnosno tijela središnje vlasti. Ministarstvo financija u Izvješću prikazuje podatke o dodijeljenim državnim potporama koje dodjeljuju jedinice područne i lokalne (regionalne) samouprave. Bez obzira što ove potpore nisu dodijeljene u velikim iznosima i one doprinose poboljšanju rasta i razvoja poduzetništva. Najveći dio sredstava koje dodjeljuju gradovi, općine i županije iz svog proračuna odnose se na ulaganja u komunalnu i cestovnu infrastrukturu, razne tekuće donacije udrugama, sportskim i kulturno-umjetničkim društvima, Crvenom križu, obrazovnim, zdravstvenim i vjerskim ustanovama i slično.

Jedinice područne i lokalne (regionalne) samouprave su u 2018. godini dodijelile ukupno 422,9 milijuna kuna potpora, što je manje za 54,1 milijun kuna ili 11,3 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su potpore iznosile 477 milijuna kuna, te su više za 363,6 milijuna kuna ili 613,2 posto u odnosu na 2016. godinu, kada su iznosile 59,3 milijuna kuna.

Tablica 20. Potpore dodijeljene na lokalnoj razini prema instrumentima dodjele za razdoblje od 2016. do 2018. godine

Potpore na lokalnoj razini	2016.		2017.		2018.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	57,8	7,7	477,0	63,9	422,5	57,0
A1 neposredna subvencija kamata	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0
B1 udio u temeljnom kapitalu	1,5	0,2	0,0	0,0	0,3	0,0
UKUPNO	59,3	7,9	477,0	63,9	422,9	57,0
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,92		6,57		4,89	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,52		3,83		2,85	
udio (%) u BDP-u	0,02		0,13		0,11	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2018. godini udio potpora na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 2,85 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 4,89 posto te udio u BDP-u iznosi 0,11 posto.

Potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u 2018. godini dodjeljivane su u obliku subvencija u iznosu od 422,5 milijuna kuna, u obliku ulaganja u temeljni kapital u iznosu od kapitalu 320.000,00 kuna te u obliku neposredne subvencije kamata iznosu od 106.808,83 kuna. Prema kategorijama odnosno ciljevima, navedene potpore dodjeljivane su za kopneni cestovni promet u iznosu od 385 milijuna kuna, za zapošljavanje 29,1 milijun kuna, za audiovizualnu industriju 7,5 milijuna kuna, za regionalni razvoj 620.000,00 kuna, malim i srednjim poduzetnicima 558.545,95 kuna, za kopneni željeznički promet 90.015,36 kuna te za poštanske usluge 20.251,25 kuna.

Grad Zagreb je ukupno dodijelio u 2018. godini 390,1 milijun kuna subvencija, i to za kopneni cestovni promet 354 milijuna kuna, za zapošljavanje 28,6 milijuna kuna te za audiovizualnu industriju 7,5 milijuna kuna. Temeljem Programa Javni prijevoz (Aktivnost Zagrebački električni tramvaj), Grad Zagreb je za kopneni cestovni promet poduzetniku ZET – Zagrebački električni tramvaj d.o.o. dodijelio 354 milijuna kuna.

Temeljem Programa državne potpore za zapošljavanje osoba s invaliditetom za razdoblje 2015. – 2020., Grad Zagreb je za zapošljavanje dodijelio 28,6 milijuna kuna subvencija, i to 1,4 milijuna kuna poduzetniku LADA d.o.o. za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje OSI te 27,2 milijuna kuna Ustanovi URIHO, za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom. Temeljem Programa državne potpore za subvencioniranje proizvodnje i emitiranja audiovizualnih i radijskih programskih sadržaja u programima nakladnika televizija ili radija za razdoblje od 2015. do 2020., za audiovizualnu industriju dodijeljeno je 7,5 milijuna kuna. Korisnici navedenih potpora su: MT Eter d.o.o., Nezavisna televizija d.o.o. (Mreža TV), Otvorena televizija Zagreb d.d., Radio 101 d.o.o., Radio Kaj d.o.o., YAMMAT d.o.o., Z1 Televizija d.o.o. te Zagrebački radio Plavi 9 d.o.o.

Istarska županija je u 2018. godini dodijelila 137.500,00 kuna subvencija za zapošljavanje temeljem pojedinačne državne potpore Istarske županije za zapošljavanje osoba s invaliditetom korisniku Tekop Nova Pula, ustanovi za zapošljavanje osoba s invaliditetom.

Grad Pula je dodjeljivao potpore u 2018. godini u ukupnom iznosu od 7,7 milijuna kuna subvencija i to poduzetnicima Pulapromet d.o.o. 7,3 milijuna kuna za kopneni cestovni promet te Zaštitnoj radionici Tekop Nova 370.000,00 kuna za zapošljavanje.

I ostale općine i gradovi su dodjeljivale potpore i to u iznosu od 25 milijuna kuna. Općine i gradovi, davatelji potpora su: Antunovac, Bistra, Bizovac, Bosiljevo, Brinje, Brod Moravice, Brodski Stupnik, Cres, Čabar, Čavle, Čepin, Delnice, Dubrovačko primorje, Fužine, Generalski stol, Gornja Vrba, Gospić, Jasenice, Jelenje, Josipdol, Kijevo, Konavle, Kostrena, Lovinac, Lovran, Luka, Mali Lošinj, Marčana, Maruševac, Obrovac, Opatija, Otočac, Ravna Gora, Senj, Sibirinj, Stari Jankovci, Šibenik, Vinodolska općina, Viškovo, Vrhovine, Zagvozd, Zaprešić i Župa dubrovačka. Korisnici dodijeljenih potpora su: Autobusni prijevoz d.o.o., Autoprometno poduzeće d.d., Autotrans d.o.o., Autotransport d.d., Autotransport Karlovac d.d., Autoturist Samobor d.o.o., Čazmatrans Dalmacija d.o.o., EKO Jankovci d.o.o., FILS d.o.o., Gaja d.o.o., Gradski prijevoz putnika d.o.o., Gradsko komunalno društvo Senj d.o.o., HP - Hrvatska Pošta d.d., HŽ Putnički prijevoz d.o.o., Jadranka trgovina d.o.o., KD Autotrolej d.o.o., Komunalno društvo Kijevo d.o.o., Libertas - Dubrovnik d.o.o., Liburnija d.o.o., Lošinj usluge d.o.o., Mandalena d.o.o., Obrt za prijevoz i usluge Lendić, Panturist d.d., PARIS, Presečki Grupa d.o.o., Rendula obrt, Samoborček EU Grupa d.o.o., Slavonija Bus d.o.o., Velebit Tours, Vindon d.o.o., Vodovod i odvodnja Bistra d.o.o., Zagrebački holding d.o.o. i Zagrebački električni tramvaj d.o.o.

U 2018. godini dodijeljene su i potpore male vrijednosti na lokalnoj razini u iznosu od 126,1 milijun kuna, a ukoliko bi se pridodale potporama na lokalnoj razini u iznosu od 422,9 milijuna kuna, tada bi ukupan iznos svih potpora dodijeljenih na lokalnoj razini iznosile 549 milijuna kuna.

4.4. Sektorske potpore

Sektorske potpore dodijeljene su u 2018. godini u iznosu od 5.314,4 milijuna kuna, što je više za 2.721 milijun kuna ili 104,9 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su navedene potpore iznosile 2.593,4 milijuna kuna, te je više za 1.953,5 milijuna kuna ili 58,1 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 3.360,9 milijuna kuna.

Tablica 21. Sektorske potpore za razdoblje od 2016. do 2018. godine

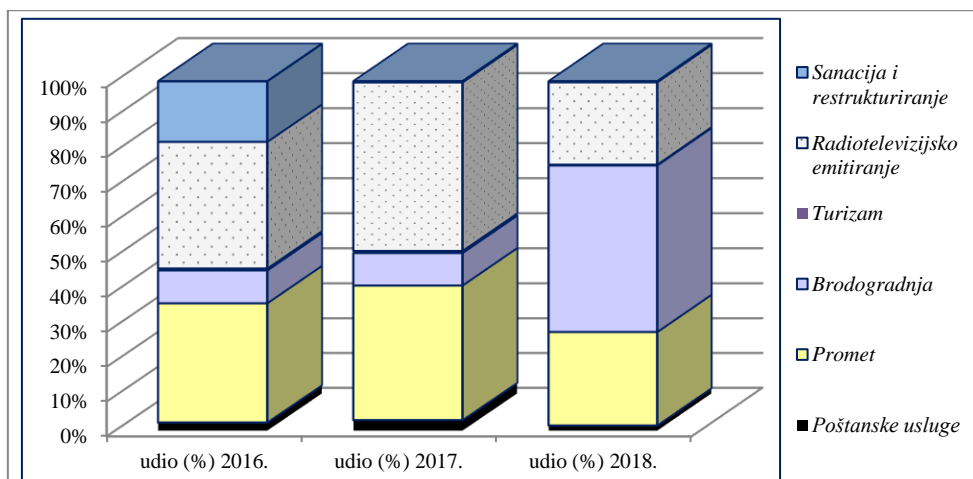
Posebni sektori	2016.			2017.			2018.		
	u mln HRK	u mln EUR	udio BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio BDP (%)	u mln HRK	u mln EUR	udio BDP (%)
Poštanske usluge	79,0	10,5	0,02	78,8	10,6	0,02	79,8	10,8	0,02
Promet	1.152,0	153,0	0,33	1.002,9	134,4	0,27	1.428,1	192,6	0,37
Brodogradnja	315,2	41,9	0,09	240,5	32,2	0,07	2.530,2	341,3	0,66
Turizam	18,6	2,5	0,01	15,6	2,1	0,004	12,7	1,7	0,003
Radiotelevizijsko emitiranje	1.215,2	161,4	0,35	1.247,7	167,2	0,34	1.248,1	168,3	0,33
Sanacija i restrukturiranje	580,9	77,2	0,17	7,9	1,1	0,002	15,5	2,1	0,004
Ukupno	3.360,9	446,4	0,96	2.593,4	347,6	0,71	5.314,4	716,8	1,39

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2018. godini udio sektorskih potpora u odnosu na ukupno dodijeljene potpore industriji i uslugama iznosi 61,4 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama (s poljoprivredom i ribarstvom) iznosi 35,9 posto, dok udio u BDP-u iznosi 1,39 posto.

U 2018. godini, ukupno je dodijeljeno posebnim sektorima 5.314,4 milijuna kuna potpora, a najveći dio potpora odnosi se na sektor brodogradnje s iznosom od 2.530,2 milijuna kuna odnosno s udjelom u sektorskim potporama od 47,6 posto, potom slijede potpore sektoru prometa u iznosu od 1.428,1 milijun kuna ili 26,9 posto, za usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje dodijeljeno je 1.248,1 milijun kuna ili 23,5 posto, za poštanske usluge 79,8 milijuna kuna ili 1,5 posto, za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama 15,5 milijuna kuna ili 0,3 posto te sektoru turizma 12,7 milijuna kuna ili 0,2 posto.

Slika 15. Struktura potpora dodijeljenih pojedinim sektorima u razdoblju od 2016. do 2018. godine (%)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U potporama posebnim sektorima u 2018. godini prevladavaju subvencije s iznosom od 2.762,2 milijuna kuna ili s udjelom od 52,0 posto, potom slijede jamstva s iznosom od 2.537,7 milijuna kuna ili s udjelom od 47,7 posto te porezne olakšice s iznosom od 14,5 milijuna kuna ili 0,3 posto.

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa

U Odluci Komisije od 20. prosinca 2011. o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknada određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa (dalje: Odluka Komisije)²², sadržana su pravila o potporama za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, jer navedeni propisi dopuštaju da država članica pod određenim uvjetima može dati naknadu za pružanje navedenih usluga, a takve usluge ne mogu obavljati na odgovarajući način po tržišnim kriterijima, no država članica ima obvezu pokrivanja troškova, odnosno država snosi dio troškova ili ukupne troškove za obavljanje navedenih usluga.

Upravo u okviru sektorskih potpora prevladavaju potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa kao naknada za obavljanje javne usluge, a prvenstveno se radi o uslugama u kopnenom, pomorskom i zračnom prometu, uslugama zračnih luka, za javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa, za poštanske usluge i električnu energiju, a naknada predstavlja kompenzaciju za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa.

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u 2018. godini dodijeljene su: za javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa u iznosu 1.191,2 milijuna kuna, za kopneni cestovni promet 924,9 milijuna kuna, za usluge u kopnenom željezničkom prometu 467,8 milijuna kuna, u pomorskom prometu 301,1 milijun kuna, zračnom prometu 102,9 milijuna kuna te za poštanske usluge 79,8 milijuna kuna.

²² Službeni list Europske unije, L 7, od 11. siječnja 2012. godine.

Tablica 22. Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u 2018. godini

Kategorija potpore	Naziv potpore	Instrument	Iznos (u mln HRK)
Radiotelevizijsko emitiranje	Zakon o Hrvatskoj radioteleviziji (RTV pristojba)	Subvencije	1.191,2
Poštanske usluge	Državna potpora HP - Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa - univerzalne poštanske usluge	Subvencije	79,8
Zračni promet	Očuvanje vremena otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet	Subvencije	3,1
	Očuvanje prometne povezanosti regije (domaći linijski zračni prijevoz)	Subvencije	99,8
Pomorski promet	Program državne potpore za liniju 9141 Pula - (Unije - Susak) - Mali Lošinj - Ilovik - Silba i obratno za razdoblje od 01.06.2017. do 31.12.2017.	Subvencije	0,6
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2020. na drž. linijama 505, 532 i 9502	Subvencije	19,2
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2023. uz mogućnost produljenja do 2027. na državnim brzobrodskim linijama	Subvencije	96,6
	Program državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2023. uz mogućnost produljenja do 2027. na državnim trajektnim linijama	Subvencije	114,1
	Program državne potpore za uslugu od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim linijama: 338, 501 i 612	Subvencije	4,4
	Program državnih potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pom. prijevoza za razdoblje od 2018. do 2020. uz moguć. produljenja do 2029. na državnim linijama 310,311,405/406,415,614,807,831	Subvencije	33,0
	Razvoj sustava pomorskog prometa	Subvencije	33,2
Kopneni cestovni promet	Ugovor o izmjenama i dopunama br. 5 Ugovora o koncesiji za financiranje, građenje, upravljanje i održavanje „Jadranske autoceste“ - dionica Dragonja-Pula i Kanfanar-Pazin-Matulji od 5. listopada 2018. godine - SA.48472	Subvencije	320,2
	Nabava novih autobusa kao zamjena dijela voznog parka u svrhu poboljšanja usluge javnog gradskog prijevoza za Autotrolej d.o.o. Rijeka	Subvencije	38,0
	Nabava autobusa za Libertas d.o.o. Dubrovnik	Subvencije	18,0
	Nabava novih autobusa za Liburniju d.o.o. Zadar	Subvencije	36,0
	Nabava autobusa za Polet d.o.o. Vinkovci	Subvencije	12,0
	Nabava autobusa za Promet d.o.o. Split	Subvencije	74,9
	Nabava novih autobusa za Pulapromet d.o.o. Pula	Subvencije	18,0
	Nabava novih autobusa za Autopromet Sisak d.o.o. Sisak	Subvencije	22,8
	Lokalni nivo - gradovi, općine	Subvencije	384,9
Lokalni nivo - gradovi, općine	Neposredne subv. kamata	0,1	
Željeznički promet	Pojedinačna potpora za uslugu od općeg gospodarskog interesa (HŽ Putnički prijevoz d.o.o.)	Subvencije	461,7
	Financiranje modernizacije željezničkih vozila 2018. (HŽ Putnički prijevoz d.o.o.)	Subvencije	6,0
	Lokalni nivo - gradovi, općine	Subvencije	0,1
Ukupno			3.067,7

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa dodijeljene su u 2018. godini u iznosu od 3.067,7 milijuna kuna, što predstavlja udio od 20,7 posto u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 35,5 posto, a udio u BDP-u iznosi 0,8 posto.

U 2018. godini dodijeljene potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, dodijeljene su najvećim dijelom putem subvencija u iznosu od 3.067,6 milijuna kuna, dok je putem neposrednih subvencija kamata dodijeljeno tek 106.808,83 kuna.

Hrvatska radiotelevizija je i u 2018. godini korisnik naknade za obavljanje javne usluge odnosno za javno radiotelevizijsko emitiranje s iznosom od 1.191,2 milijuna kuna prihoda od pristojbi ili pretplate temeljem Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji.

Vezano za pomorski promet, u 2018. godini, Agencija za obalni linijski pomorski promet je dodijelila subvencije poduzetnicima za obavljanje javne usluge pomorskog prijevoza u ukupnom iznosu od 301,1 milijun kuna. Temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2023. uz mogućnost produljenja do 2027. na državnim trajektnim linijama, dodijeljen je iznos od 114,1 milijun kuna, za a za državne brzobrodske linije 96,6 milijuna kuna. Temeljem programa Razvoj sustava pomorskog prometa dodijeljen je iznos od 33,2 milijuna kuna, temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2020. uz mogućnost produljenja do 2029. na državnim linijama 310, 311, 405, 406, 415, 614, 807, 831, dodijeljen je iznos od 33 milijuna kuna, dok je temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2020. na državnim linijama 505, 532 i 9502 dodijeljen iznos od 19,2 milijuna kuna. Temeljem Programa državne potpore za uslugu od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim linijama: 338, 501 i 612, dodijeljen je iznos od 4,4 milijuna kuna, a temeljem Programa državne potpore za liniju 9141 Pula – (Unije – Susak) – Mali Lošinj – Ilovik – Silba i obratno za razdoblje od 01.06.2017. do 31.12.2017. dodijeljeno je 646.281,03 kuna.

Za poštanske usluge, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je u 2018. godini dodijelilo poduzetniku HP – Hrvatska pošta d.d. iznos od 79,8 milijuna kuna subvencija temeljem Programa Državna potpora HP - Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa - univerzalne poštanske usluge.

Potpore za kopneni cestovni promet, za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa, dodijeljene su u ukupnom iznosu od 924,9 milijuna kuna, te je iznos od 539,9 milijuna kuna dodijelilo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, dok je iznos od 385 milijuna kuna dodijeljen na lokalnoj razini. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je 320,2 milijuna kuna subvencija temeljem Ugovora o izmjenama i dopunama br. 5 Ugovora o koncesiji za financiranje, građenje, upravljanje i održavanje „Jadranske autoceste“ - dionica Dragonja-Pula i Kanfanar-Pazin-Matulji od 5. listopada 2018. godine - SA.48472 (2018/N) poduzetniku Bina-Istra d.d. Isto Ministarstvo dodijelilo je temeljem programa Nabava novih autobusa kao zamjena dijela voznog parka u svrhu poboljšanja usluge javnog gradskog prijevoza za Autotrolej d.o.o. Rijeka, 38 milijuna kuna poduzetniku KD Autotrolej d.o.o.; temeljem programa Nabava autobusa za Libertas d.o.o. Dubrovnik poduzetniku Libertas - Dubrovnik d.o.o. dodijeljen je iznos od 18 milijuna kuna; temeljem programa Nabava novih autobusa za Liburniju d.o.o. Zadar poduzetniku Liburnija d.o.o. dodijeljen je iznos od 36 milijuna kuna; temeljem programa Nabava autobusa za Polet d.o.o. Vinkovci poduzetniku Polet d.o.o. dodijeljen je iznos od 12 milijuna kuna, temeljem programa Nabava autobusa za Promet d.o.o. Split poduzetniku Promet d.o.o. Split dodijeljen je iznos od 74,9 milijuna kuna; temeljem programa Nabava novih autobusa za Pulapromet d.o.o. Pula poduzetniku Pulapromet d. o. o. dodijeljen je iznos od 18 milijuna kuna dok je temeljem programa Nabava novih autobusa za Autopromet Sisak d.o.o. Sisak poduzetniku Auto promet Sisak d.o.o. dodijeljen iznos od 22,8 milijuna kuna.

Iste potpore su dodjeljivane i na lokalnoj razini u 2018. godini u iznosu od 385 milijuna kuna, neki od davatelja navedenih potpora su: Grad Zagreb s dodijeljenim iznosom od 354 milijuna kuna poduzetniku ZET – Zagrebački električni tramvaj d.o.o., Grad Pula s 7,3 milijuna kuna poduzetniku Pulapromet d.o.o. i Grad Zaprešić s 5,1 milijun kuna poduzetniku Zagrebački holding d.o.o.

Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u kopnenom željezničkom prometu dodjeljivale su se i u 2018. godini, u iznosu od 467,8 milijuna kuna. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o. temeljem Pojedinačne potpore za uslugu od općeg gospodarskog interesa iznos od 461,7 milijuna kuna subvencija a temeljem programa Financiranje modernizacije željezničkih vozila 2018. iznos od 6 milijuna kuna subvencija. Na lokalnom razini su također dodjeljivane subvencije željezničkom prometu u iznosu od 90.015,36 kuna.

Za zračni promet, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je dodijelilo u 2018. godini Zračnoj luci Osijek d.o.o. 3,1 milijun kuna subvencija temeljem programa Očuvanje vremena otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet, dok je temeljem programa Očuvanje prometne povezanosti regije (domaći linijski zračni prijevoz) 99,8 milijuna kuna subvencija dodijeljeno poduzetniku Croatia Airlines d.d. 81,1 milijun kuna dok je poduzetniku Trade Air d.o.o. dodijeljeno 18,7 milijuna kuna.

Vezano za dodjelu potpora zračnom prometu koje ne premašuju godišnji iznos od 15 milijuna eura u kunsjoj protuvrijednosti primjenjuje se Odluka Komisije od 20. prosinca 2011. o primjeni članka 106. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije na državne potpore u obliku naknade za pružanje javnih usluga koje se dodjeljuju određenim poduzetnicima kojima je povjereno obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa.

Programe ili pojedinačne potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa koje se dodjeljuju temeljem Odluke Komisije nije potrebno dostavljati Ministarstvu financija radi dobivanja mišljenja o usklađenosti s Odlukom Komisije već je podatke o njihovim iznosima i korisnicima potrebno bez odgode unijeti u Registar, kako to propisuje članak 5. Pravilnika, kako bi Ministarstvo financija moglo navedene podatke pravodobno uključiti u Godišnje izvješće o državnim potporama. Također, potpore iz Odluke Komisije nije potrebno dostavljati na odobrenje Europskoj komisiji, već je država članica u obvezi svake dvije godine podnositi Europskoj komisiji izvješće o navedenim potporama, kako je to propisano u članku 9. Odluke Komisije. Ukoliko potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa ne ispunjavaju uvjete iz Odluke Komisije prema kojima se smatraju izuzetim od obveze prijave Europskoj komisiji, takve je potpore davatelj u obvezi, preko Ministarstva financija, prijaviti Europskoj komisiji te se u tom slučaju primjenjuje Priopćenje Komisije - Okvir Europske unije za državne potpore u obliku naknade za obavljanje javne sluge²³ (dalje: Okvir EU). Primjenom Okvira EU EK odobrila je državne potpore za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa za građenje, upravljanje i održavanje „Jadranske autoceste“ - dionica Dragonja-Pula i Kanfanar-Pazin-Matulji od 5. listopada 2018. godine (odluka EK SA.48472).

²³Službeni list Europske unije, C8, 11. siječnja 2012.

4.4.1. Potpore za poštanske usluge

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je u 2018. godini dodijelilo poduzetniku HP – Hrvatska pošta d.d. za poštanske usluge iznos od 79,8 milijuna kuna subvencija temeljem Programa državne potpore HP – Hrvatskoj pošti d.d. u obliku naknade za obavljanje usluge od općeg gospodarskog interesa (univerzalne poštanske usluge). što je više za 1 milijun kuna ili 1,3 posto u odnosu na 2017. godinu kada su te potpore iznosile 78,8 milijuna kuna, te je više za 734.734,00 kuna ili 1 posto u odnosu na 2016. godinu kada su potpore iznosile 79 milijuna kuna.

Tablica 23. Potpore za poštanske usluge za razdoblje od 2016. do 2018. godine

Poštanske usluge	2016.		2017.		2018.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	79,0	10,5	78,8	10,6	79,8	10,8
UKUPNO	79,0	10,5	78,8	10,6	79,8	10,8
udio (%) u posebnim sektorima	2,35		3,04		1,50	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	1,22		1,09		0,92	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,69		0,63		0,54	
udio (%) u BDP-u	0,02		0,02		0,02	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2018. godini udio potpora za poštanske usluge u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 0,54 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 0,92 posto, udio u posebnim sektorima 1,5 posto, a udio u BDP-u iznosi 0,02 posto.

4.4.2. Potpore prometu

U 2018. godini potpore u sektoru prometa dodijeljene su u iznosu od 1.428,1 milijun kuna, što je više za 425,2 milijuna kuna ili 42,4 posto u odnosu na 2017. godinu kada su te potpore iznosile 1.002,9 milijuna kuna, te je više za 276,1 milijun kuna ili 24 posto u odnosu na 2016. godinu kada su potpore iznosile 1.152 milijuna kuna.

Tablica 24. Potpore sektoru prometa za razdoblje od 2016. do 2018. godine

Promet	2016.		2017.		2018.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
Kopneni željeznički promet	723,4	96,1	462,2	62,0	469,7	63,4
Kopneni promet ostali (cestovni promet i promet unutarnjim plovnim putovima)	0,0	0,0	167,6	22,5	539,9	72,8
Pomorski promet	331,6	44,0	271,3	36,4	315,6	42,6
Zračni promet	97,0	12,9	101,8	13,6	102,9	13,9
UKUPNO	1.152,0	153,0	1.002,9	134,4	1.428,1	192,6
udio (%) u posebnim sektorima	34,28		38,67		26,87	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	17,80		13,81		16,50	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	10,09		8,04		9,64	
udio (%) u BDP-u	0,33		0,27		0,37	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2017. godini udio potpora sektora prometa u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 9,64 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 16,5 posto, udio u posebnim sektorima 26,87 posto, a udio u BDP-u iznosi 0,37 posto.

U 2018. godini u sektoru prometa, najveći dio potpora u iznosu od 539,9 milijuna kuna odnosi se na ostali kopneni promet koji uključuje cestovni promet te promet unutarnjim plovnim putovima što predstavlja 37,8 posto udjela u sektoru prometa, zatim slijedi kopneni željeznički promet u iznosu od 469,7 milijuna kuna ili s udjelom od 32,9 posto, potom pomorski promet s iznosom od 315,6 milijuna kuna ili 22,1 posto udjela te se na zračni promet odnosi iznos od 102,9 milijuna kuna ili 7,2 posto.

Tablica 25. Potpore dodijeljene sektoru prometa prema instrumentima za razdoblje od 2016. do 2018. godine (u milijunima kuna)

	2016.	2017.	2018.
A1 subvencije	865,5	982,5	1.413,6
A2 Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	27,8	11,9	14,5
D jamstva	250,0	-	-
D plaćanja za aktivirana jamstva	8,7	8,5	-
Ukupno	1.152,0	1.002,9	1.428,1

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2018. godini potpore u sektoru prometa dodjeljivane su u najvećem dijelu putem subvencija u iznosu od 1.413,6 milijuna kuna odnosno s udjelom od 99 posto u ukupno dodijeljenim potporama sektoru prometa, dok je putem poreznih olakšica dodijeljeno 14,5 milijuna kuna ili 1 posto.

U 2018. godini potpore **željezničkom prometu** dodijeljene su u iznosu od 469,7 milijuna kuna što je više za 7,5 milijuna kuna ili 1,6 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su iznosile 462,2 milijuna kuna, i manje za 253,7 milijuna kuna ili 35,1 posto u odnosu na 2016. godinu, kada su iznosile 723,4 milijuna kuna. Potpore željezničkom prometu imaju udio od 3,2 posto u ukupno dodijeljenim potporama te udio od 32,9 posto u sektoru prometa. U 2018. godini potpore su dodijeljene isključivo putem subvencija u iznosu od 469,7 milijuna kuna. Sektoru željezničkog prometa iz državnog proračuna dodijeljen je daleko veći iznos u 2018. godini od 469,7 milijuna kuna, koji nije prikazan u ovom Izvješću, međutim, ta sredstva se većinom odnose na obnovu i modernizaciju infrastrukture te se ne smatraju državnim potporama sukladno Zakonu.

U 2018. godini, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je 469,7 milijuna kuna potpora željezničkom prometu. Samo je poduzetniku HŽ Putnički prijevoz d.o.o. temeljem Pojedinačne potpore za uslugu od općeg gospodarskog interesa dodijeljen iznos od 461,7 milijuna kuna subvencija te temeljem programa Financiranje modernizacije željezničkih vozila 2018. iznos od 6 milijuna kuna subvencija. Temeljem programa Poticaji kombiniranom prijevozu u Hrvatskoj - SA.47429, dodijeljeno je 2 milijuna kuna subvencija poduzetnicima: Adria Rail, Crokombi d.o.o., HŽ Cargo d.o.o. i Train Hungary podružnica Zagreb.

U 2018. godini potpore **kopnenom prometu** (cestovni promet i promet unutarnjim plovnim putovima) dodijeljene su u iznosu od 539,9 milijuna kuna putem subvencija te su više za 372,3 milijuna kuna ili 222,1 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su

iznosile 167,6 milijuna kuna. Potpore kopnenom prometu imaju udio od 3,6 posto u ukupno dodijeljenim potporama te udio od 37,8 posto u sektoru prometa.

Potpore za kopneni cestovni promet u 2018. godini, dodijelilo je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture putem subvencija u iznosu od 539,9 milijuna kuna i to: 320,2 milijuna kuna subvencija temeljem Ugovora o izmjenama i dopunama br. 5 Ugovora o koncesiji za financiranje, građenje, upravljanje i održavanje „Jadranske autoceste“ – dionica Dragonja – Pula i Kanfanar – Pazin – Matulji od 5. listopada 2018. godine – SA.48472 (2018/N) poduzetniku Bina-Istra d.d., 74,9 milijuna kuna za Nabavu autobusa za Promet d.o.o. Split poduzetniku Promet d.o.o. Split, 38 milijuna kuna za Nabavu novih autobusa kao zamjena dijela voznog parka u svrhu poboljšanja usluge javnog gradskog prijevoza za Autotrolej d.o.o. Rijeka poduzetniku KD Autotrolej d.o.o., 36 milijuna kuna za Nabavu novih autobusa za Liburniju d.o.o. Zadar poduzetniku Liburnija d.o.o., 22,8 milijuna kuna za Nabavu novih autobusa za Autopromet Sisak d.o.o. Sisak poduzetniku Auto promet Sisak d.o.o., 18 milijuna kuna za Nabavu autobusa za Libertas d.o.o. Dubrovnik poduzetniku Libertas – Dubrovnik d.o.o., 18 milijuna kuna za Nabavu novih autobusa za Pulapromet d.o.o. Pula poduzetniku Pulapromet d. o. o. te 12 milijuna kuna za Nabavu autobusa za Polet d.o.o. Vinkovci poduzetniku Polet d.o.o.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je u 2018. godini dodjeljivalo i potpore male vrijednosti za kopneni promet u iznosu od 1,7 milijuna kuna putem subvencija, i to za kopneni cestovni promet 1,5 milijuna kuna temeljem Izrade studije izvodljivosti za projekt prilagodbe infrastrukture na relaciji Zagreb – Karlovac te za kopneni promet unutarnjim plovnim putovima 198.028,34 kuna temeljem Programa potpora male vrijednosti namijenjen brodarima unutarnje plovidbe u 2018.

Potpore kopnenom prometu u 2018. godini dodjeljivane su i na lokalnoj razini, te je navedeno prikazano u ovom Izvješću u Poglavlju 4.3. Potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave.

U 2018. godini potpore **pomorskom prometu** dodijeljene su u iznosu od 315,6 milijuna kuna, te su više za 44,3 milijuna kuna ili 16,3 posto u odnosu na 2017. godinu kada je dodijeljeno 271,3 milijuna kuna, te su manje za 16 milijuna kuna ili 4,8 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 331,6 milijuna kuna. Potpore pomorskom sektoru u 2018. godini u ukupnim potporama imaju udio od 2,1 posto, dok taj udio u sektoru prometa iznosi 22,1 posto. U 2018. godini potpore su dodjeljivane putem subvencija u iznosu od 301,1 milijun kuna ili 95,4 posto te kroz porezne olakšice u iznosu od 14,5 milijuna kuna ili 4,6 posto.

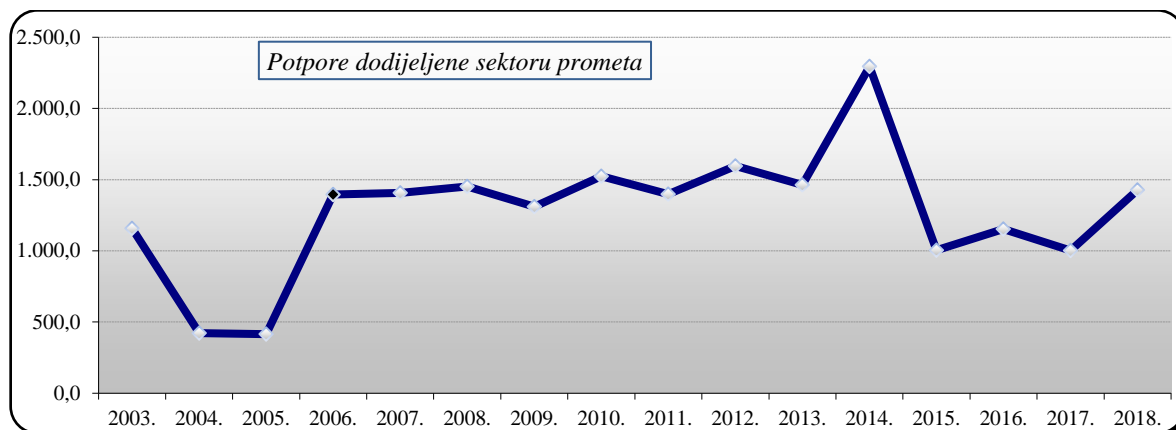
Agencija za obalni linijski pomorski promet dodijelila je potpore pomorskom prometu u 2018. godini u ukupnom iznosu od 301,1 milijun kuna isključivo putem subvencija. Temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2023. uz mogućnost produljenja do 2027. na državnim trajektnim linijama poduzetniku Jadrolinija Rijeka, dodijeljen je iznos od 114,1 milijun kuna, a temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2023. uz mogućnost produljenja do 2027. na državnim brzobrodskim linijama 96,6 milijuna kuna a korisnici

tih potpora su: Catamaran line d.o.o., G & V Line d.o.o., G&V Line Iadera d.o.o., Jadrolinija, Krilo Shipping Company d.o.o., Miatrade d.o.o. i Tomić Ivan. Nadalje, temeljem programa Razvoj sustava pomorskog prometa dodijeljen je iznos od 33,2 milijuna kuna, a korisnici su: G & V Line d.o.o., G&V Line Iadera d.o.o., Jadrolinija, KTD Bilan d.o.o., Linijska nacionalna plovidba d.d., Miatrade d.o.o., Porat Ilovik d.o.o., RPZ Vrgada i Tomić Ivan, a navedeni iznos predstavlja isplaćenu potporu u 2018. godini umanjenu za povrat prekomjerno isplaćene potpore u ranijim godinama u državni proračun u 2018. godini. Temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2020. uz mogućnost produljenja do 2029. na državnim linijama 310, 311, 405, 406, 415, 614, 807, 831, dodijeljen je iznos od 33 milijuna kuna, a korisnici su: G&V Line Iadera d.o.o., Jadrolinija, KTD Bilan d.o.o., Porat Ilovik d.o.o. i RPZ Vrgada. Temeljem Programa državne potpore za usluge od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza za razdoblje od 2018. do 2020. na državnim linijama 505, 532 i 9502 poduzetnicima Catamaran line d.o.o. i Jadrolinija Rijeka, dodijeljen je iznos od 19,2 milijuna kuna. Temeljem Programa državne potpore za uslugu od općeg gospodarskog interesa u obliku naknade za obavljanje javne usluge javnog obalnog linijskog pomorskog prijevoza na državnim linijama: 338, 501 i 612, dodijeljen je iznos od 4,4 milijuna kuna i to korisnicima: Gradski parking d.o.o., Jadrolinija Rijeka te Nautički centar Komiža d.o.o. I na kraju, temeljem Programa državne potpore za liniju 9141 Pula – (Unije – Susak) – Mali Lošinj – Ilovik – Silba i obratno za razdoblje od 01.06.2017. do 31.12.2017. dodijeljeno je 646.281,03 kuna subvencija poduzetniku Jadrolinija Rijeka.

U 2018. godini i Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture je dodijelilo potpore pomorskom prometu putem oprosta poreza, poreznih oslobođenja, izuzeća i olakšica u ukupnom iznosu od 14,4 milijuna kuna temeljem Programa državnih potpora u obliku poreza po tonaži broda poduzetniku Tankerska plovidba d.d.

U 2018. godini dodijeljene su potpore **zračnom prometu** isključivo putem subvencija i to u ukupnom iznosu od 102,9 milijuna kuna, što je više za 1,1 milijun kuna ili 1,1 posto u odnosu na 2017. godinu kada su te potpore iznosile 101,8 milijuna kuna, te je više za 5,9 milijuna kuna ili 6,1 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 97 milijuna kuna. Udio potpora zračnom prometu u ukupno dodijeljenim potporama iznosi 0,7 posto, a u potporama sektoru prometa 7,2 posto. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je u 2018. godini Zračnoj luci Osijek d.o.o. temeljem programa Očuvanje vremena otvorenosti Zračne luke Osijek d.o.o. za javni zračni promet 3,1 milijun kuna subvencija, dok je temeljem programa Očuvanje prometne povezanosti regije (domaći linijski zračni prijevoz) dodijelilo 99,8 milijuna kuna subvencija, poduzetniku Croatia Airlines d.d. dodijeljeno je 81,1 milijun kuna a poduzetniku Trade Air d.o.o. dodijeljeno je 18,7 milijuna kuna.

Slika 16. Potpore dodijeljene sektoru prometa za razdoblje od 2003. do 2018. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

4.4.3. Potpore brodogradnji²⁴

U 2018. godini potpore u sektoru brodogradnje dodijeljene su u iznosu od 2.530,2 milijuna kuna što je više za 2.289,7 milijuna kuna ili 952,1 posto u odnosu na 2017. godinu kada je dodijeljeno 240,50 milijuna kuna, te je više za 2.215,0 milijuna kuna ili 702,7 posto u odnosu na 2016. godinu kada je dodijeljeno 315,20 milijuna kuna.

Tablica 26. Potpore sektoru brodogradnje za razdoblje od 2016. do 2018. godine

Brodogradnja	2016.		2017.		2018.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
AI subvencije	312,6	41,5	222,6	29,8	-	-
D jamstva	2,6	0,3	17,9	2,4	2.530,2	341,3
UKUPNO	315,2	41,9	240,5	32,2	2.530,2	341,3
udio (%) u posebnim sektorima	9,38		9,27		47,61	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	4,87		3,31		29,24	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	2,76		1,93		17,08	
udio (%) u BDP-u	0,09		0,07		0,66	

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2018. godini udio potpora sektoru brodogradnje u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 17,08 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 29,24 posto, udio u posebnim sektorima 47,61 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,66 posto.

Isključivi instrument dodijele potpora sektoru brodogradnje u 2018. godini su protestirana odnosno aktivirana jamstva koje je Ministarstvo gospodarstva dodijelilo temeljem programa Potpora za sanaciju Brodogradilišta Uljanik d.d. u ukupnom iznosu od 2.530,2 milijuna kuna. Temeljem navedenog programa, aktivirana su jamstva i to: poduzetniku Uljanik d.d. dodijeljeno je 1.158,7 milijuna kuna, poduzetniku Uljanik

²⁴ U sektoru brodogradnje mogu se dodijeliti regionalne potpore sukladno karti regionalnih potpora, potpore u obliku kredita, jamstava dok se poduzetnicima u teškoćama mogu dodijeliti samo državne potpore za restrukturiranje.

brodogradilište d.d. dodijeljeno je 1.155 milijuna kuna te poduzetniku 3. Maj Brodogradilište d.d. 216,5 milijuna kuna.

U 2018. godini ukupno je izdano 1.580,6 milijuna kuna državnih jamstava u sektoru brodogradnje, međutim, navedena izdana državna jamstva u sebi ne sadrži elemente državnih potpora, odnosno dio izdanih jamstva je protestiran odnosno aktiviran. Navedena državna jamstava koja ne sadrže elemente državnih potpora odnose se na jamstva koja su izdana u 2018. godini u iznosu od 503,2 milijuna kuna poduzetniku Brodograđevna industrija Split d.d.. Uljanik Grupi izdano je ukupno 1.077,4 milijuna kuna jamstava, i to poduzetniku Uljanik brodogradilište d.d. iznos od 714,2 milijuna kuna, poduzetniku Uljanik plovidba d.d. iznos od 261,6 milijuna kuna te poduzetniku Uljanik d.d. iznos od 101,6 milijuna kuna.

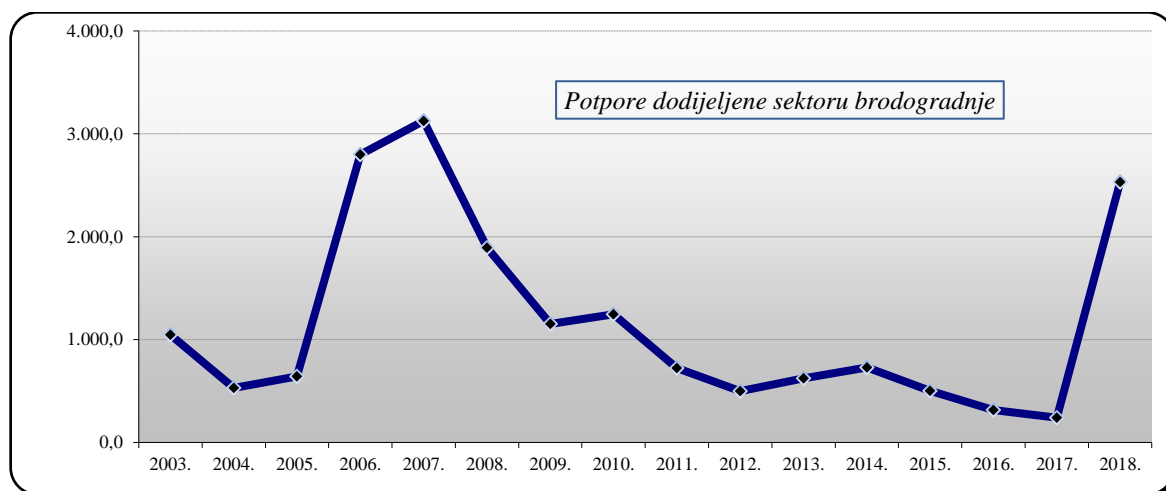
Tablica 27. Državna jamstva sektora brodogradnje za 2018. godinu (u milijunima kuna)

	Državna jamstva sektoru brodogradnje	2018.
1.	Izdana državna jamstva za brodogradnju ukupno	1.580,6
	Uljanik Brodogradilište d.d. - sanacija i financijska stabilizacija društva	714,2
	Uljanik Plovidba d.d. - zatvaranje preostale neotplaćene glavnice postojećeg kredita	261,6
	Brodograđevna industrija Split d.d. - osiguranje izdavanja bankarskih garancija radi osiguranja avansnih uplata kupca broda Nov. 487	503,2
	Uljanik d.d. - isplata plaća djelatnicima	101,6
2.	Aktivirana/protestirana državna jamstva za brodogradnju ukupno	2.530,2
	Uljanik d.d.	1.158,7
	Uljanik Brodogradilište d.d.	1.155,0
	3. Maj Brodogradilište d.d.	216,5

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Iznos elementa državne potpore sadržane u državnim jamstvima za kredite brodogradilišta, izračunavao se u ranijim razdobljima u stopostotnom iznosu izdanog jamstva jer je, sukladno odobrenim planovima restrukturiranja, otplatu konkretnih kredita brodogradilišta, kao poduzetnika u teškoćama, preuzela država. Međutim, budući da se na primljene avanse od kupaca brodova u pravilu ne plaća kamata, iznos elementa potpore sadržane u izdanim državnim jamstvima za avanse brodogradilišta izračunavao se kao iznos tržišne kamate koji bi bio plaćen za avanse. Temeljem odredbi iz Okvira o državnim potporama brodogradnji, državna jamstva smatraju se dodijeljenima u trenutku kada su izdana, a ne kada su protestirana.

Slika 17. Potpore dodijeljene sektoru brodogradnje za razdoblje od 2003. do 2018. godine (u milijunima kuna)

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

4.4.4. Potpore turizmu

U 2018. godini u sektoru turizma dodijeljene su potpore u iznosu od 12,7 milijuna kuna, što je manje za 2,9 milijuna kuna ili 18,6 posto u odnosu na 2017. godinu kada su te potpore iznosile 15,6 milijuna kuna, te je manje za 5,9 milijuna kuna ili 31,7 posto u odnosu na 2016. godinu kada su navedene potpore iznosile 18,6 milijuna kuna.

Tablica 28. Potpore u turizmu za razdoblje od 2016. do 2018. godine

Turizam	2016.		2017.		2018.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 neposredne subvencije kamata	-	-	-	-	0,6	0,1
A1 subvencije	18,6	2,5	15,6	2,1	12,1	1,6
UKUPNO	18,6	2,5	15,6	2,1	12,7	1,7
udio (%) u posebnim sektorima	0,55		0,60		0,24	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	0,29		0,21		0,15	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	0,16		0,13		0,09	
udio (%) u BDP-u	0,01		0,004		0,003	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2018. godini udio potpora u turizmu u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 0,09 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 0,15 posto, udio u posebnim sektorima iznosi 0,24 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,003 posto.

Instrument dodjele potpore u turizmu u 2018. godini su subvencije u iznosu od 12,1 milijun kuna ili 95,3 posto i neposredne subvencije kamata u iznosu od 549.616,59 kuna ili 4,7 posto.

U 2018. godini Ministarstvo turizma je dodijelilo 12,7 milijuna kuna potpora temeljem programa Poticaj za uspjeh. Neki od korisnika navedenih potpora su: Andro International d.o.o., Boutique hoteli Zadar d.o.o., Eurodom trgovina d.o.o., Geo – Teo

d.o.o., Hotel Mauro d.o.o., Hotel Punta Osejava d.o.o., Krišto turizam d.o.o., L. Turist d.o.o., Luna hotel d.o.o., MCR d.o.o., Mimoza d.o.o., Ture d.o.o., UTO „Hani“, V.E.M.S. d.o.o., Vila Ružica d.o.o., Virtus Maritima d.o.o. i UO „Kristić“.

Dodijeljene potpore u sektoru turizma u 2018. godini iznose 12,7 milijuna te ukoliko bi im se pribrojile i potpore male vrijednosti za turizam u iznosu od 34,9 milijuna kuna, tada bi ukupan iznos potpora za poticanje razvoja turizma u 2018. godini iznosio 47,6 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti u turizmu u 2018. godini dodjeljivalo je Ministarstvo turizma u iznosu od 24,5 milijuna kuna, dok je Hrvatska turistička zajednica dodijelila 10,4 milijuna kuna.

4.4.5. Potpore za sanaciju i restrukturiranje²⁵

U 2018. godini potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama dodijeljene su u iznosu od 15,5 milijuna kuna što je više za 7,6 milijuna kuna ili 96,2 posto u odnosu na 2017. godinu kada su te potpore iznosile 7,9 milijuna kuna, odnosno manje su za 565,4 milijuna kuna ili 97,3 posto u odnosu na 2016. godinu kada su te potpore iznosile 580,9 milijuna kuna.

Tablica 29. Potpore za sanaciju i restrukturiranje za razdoblje od 2016. do 2018. godine

Sanacija i restrukturiranje	2016.		2017.		2018.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	-	-	-	-	8,0	1,1
B1 kapitalna ulaganja	572,6	76,0	-	-	-	-
D protestirana jamstva	8,3	1,1	7,9	1,1	7,5	1,0
UKUPNO	580,9	77,2	7,9	1,1	15,5	2,1
udio (%) u posebnim sektorima	17,28		0,30		0,29	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	8,98		0,11		0,18	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	5,09		0,06		0,10	
udio (%) u BDP-u	0,17		0,002		0,004	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2018. godini udio potpora za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 0,1 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 0,18 posto, udio u posebnim sektorima iznosi 0,29 posto, te udio u BDP-u iznosi 0,004 posto.

Instrument dodjele potpore u 2018. godini za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama su subvencije u iznosu od 8 milijuna kuna ili 51,6 posto i protestirana odnosno aktivirana jamstva u iznosu od 7,5 milijuna kuna ili 48,4 posto.

Davatelji ovih potpora jesu Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta koje je u 2018. godini poduzetniku Imunološki zavod d.d. dodijelilo iznos od 7,5 milijuna kuna u obliku aktiviranih odnosno protestiranih jamstva, dok je Ministarstvo mora, prometa

²⁵ Potpore za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama mogu se dodijeliti prema Smjernica o državnim potporama za sanaciju i restrukturiranje nefinancijskih poduzetnika u teškoćama (Službeni list EU, C 249014, od 31. srpnja 2014. godine), koje se primjenjuju od 1. kolovoza 2014. godine do 31. prosinca 2020. godine.

i infrastrukture poduzetniku Jadroplov d.d. dodijelilo 8 milijuna kuna temeljem programa Restrukturiranje Jadroplova d.d., Split.

4.4.6. Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje²⁶

U 2018. godini potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje dodijeljene su u iznosu od 1.248,1 milijun kuna, što je više za 364.524,14 kuna ili 0,03 posto u odnosu na 2017. godinu kada su iznosile 1.247,7 milijuna kuna, te su više za 32,9 milijuna kuna ili 2,7 posto u odnosu na 2016. godinu kada su iznosile 1.215,2 milijuna kuna.

Tablica 30. Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje za razdoblje od 2016. do 2018. godine

Radiotelevizijsko emitiranje	2016.		2017.		2018.	
	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR	u mln HRK	u mln EUR
A1 subvencije	22,9	3,0	55,4	7,4	56,9	7,7
A1 RTV pristojba	1.192,3	158,4	1.192,3	159,8	1.191,2	160,7
UKUPNO	1.215,2	161,4	1.247,7	167,2	1.248,1	168,3
udio (%) u posebnim sektorima	36,16		48,11		23,49	
udio (%) u ukupnim državnim potporama (bez poljoprivrede i ribarstva)	18,78		17,19		14,42	
udio (%) u ukupnim državnim potporama	10,64		10,01		8,43	
udio (%) u BDP-u	0,35		0,34		0,33	

Izvor: Ministarstvo financija i ostali davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

U 2018. godini udio potpora za javno radiotelevizijsko emitiranje u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 8,43 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 14,42 posto, udio u posebnim sektorima iznosi 23,49 posto, a udio u BDP-u iznosi 0,33 posto.

Instrumenti dodjele potpora za javno radiotelevizijsko emitiranje u 2018. godini su subvencije u iznosu od 56,9 milijuna kuna te dok je od prihoda prikupljenih od RTV pristojbe isplaćen iznos od 1.191,2 milijuna kuna.

U 2018. godini, kao i u ranijim razdobljima, Hrvatska radiotelevizija – HRT je korisnik potpore te je u 2018. godini uprihodila iznos od 1.191,2 milijuna kuna putem radiotelevizijske pristojbe za javno radiotelevizijsko emitiranje, temeljem Zakona o Hrvatskoj radioteleviziji za poticanje javnog radiotelevizijskog emitiranja. Svim vlasnicima radijskih i televizijskih prijemnika u Republici Hrvatskoj, uspostavljena je obveza plaćanja pristojbe za radiotelevizijsko emitiranje u mjesečnom iznosu od 80,00 kuna, s naznakom da visina pristojbe ne može biti viša od 1,5 posto prosječne neto mjesečne plaće.

U 2018. godini je i Agencija za elektroničke medije dodijelila potpore audiovizualnoj industriji u iznosu od 15,3 milijuna kuna i to temeljem Programa dodjele sredstava Fonda za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija sukladno Zakonu o elektroničkim medijima i Pravilniku o Fondu za poticanje pluralizma i raznovrsnosti

²⁶ Potpore za javno radiotelevizijsko emitiranje mogu se dodijeliti temeljem Priopćenja Komisije o primjeni pravila o državnim potporama za javne radiodifuzijske usluge (Službeni list EU, C 257, od 27. listopada 2009.).

elektroničkih medija. Korisnici navedenih potpora su: CIK dr. Božo Milanović d.o.o., Dubrovačka televizija d.o.o., Glas Podravine d.o.o., Hrvatski radio Čakovec d.o.o., Hrvatski radio Otočac d.o.o., Informativni centar Virovitica d.o.o., Kanal RI d.o.o., KA – Vision d.o.o., Laudato TV d.o.o., Megamix d.o.o., Mijor d.o.o., Nezavisna televizija d.o.o. (Mreža TV), Novi Radio – Zadar d.o.o., OAR d.o.o., Otvorena televizija Zagreb d.d., Planex Radio d.o.o., Radio 047 d.o.o., Radio Delta d.o.o., Radio Kaj d.o.o., Radio M j.t.d., Radio Ragusa d.o.o., Radio Senj d.o.o., Sjever sjeverozapad d.o.o., Slavonsko-brodska televizija d.o.o., Studio M d.o.o., Televizija Dalmacija d.o.o., Televizija Jadran d.o.o., Televizija Slavonije i Baranje d.o.o., Televizija Šibenik d.o.o., TV Istra d.o.o., TV Nova d.o.o., Val Media d.o.o., VTV Varaždinska televizija d.o.o., VTV d.o.o. te Z1 televizija d.o.o.

I Hrvatski audiovizualni centar je u 2018. godini dodijelio potpore audiovizualnoj industriji u iznosu od 41,6 milijuna kuna i to temeljem Programa državne potpore za dodjelu sredstava za promicanje audiovizualnog stvaralaštva, audiovizualne kulture i očuvanja audiovizualne kulturne baštine. Neki od korisnika navedenih potpora su: 3D2D Animatori d.o.o., Antitalent d.o.o., Blank – Udruga, Car Herc d.o.o., Corvus Film, Četiri Film d.o.o., Dinaridi Film d.o.o., Fantastično Dobra Institucija - Fade In, Ferial d.o.o., Filmosaurus Rex d.o.o., Gal Film d.o.o., HRCIN – Hrvatski centar za istraživačko novinarstvo, Hrvatski filmski savez, Inter Film d.o.o., Jaako Dobra Produkcija, Jadranska Animacija – Udruga, Jaka Produkcija d.o.o., Kaos d.o.o., Kinorama d.o.o., Kreativni Sindikat – Udruga, Krupni Kadar d.o.o., Maxima Film d.o.o., Metar 60, Paradoks – umjetnička organizacija, Petnaesta umjetnost d.o.o., Pipser d.o.o., Produkcija Živa d.o.o., Propeler Film d.o.o., Slavica Film d.o.o., Spiritus Movens d.o.o., Ultra Link, Ustanova Zagreb Film te Zagrebačka filmska radionica d.o.o.

U 2018. godini dodijeljene su i potpore male vrijednosti za javno radiotelevizijsko emitiranje u iznosu od 18,5 milijuna kuna, te ukoliko bi se iste pribrojile dodijeljenim potporama za javno radiotelevizijsko emitiranje u iznosu od 1.248,1 milijun kuna, tada bi ukupan iznos potpora u 2018. godini iznosio 1.266,6 milijuna kuna. Potpore male vrijednosti dodjeljivali su u 2018. Godini Agencija za elektroničke medije u iznosu od 17,4 milijuna kuna i Grad Zagreb iznosu od 1,1 milijun kuna.

5. POTPORE MALE VRIJEDNOSTI

U 2018. godini *de minimis* potpore ili potpore male vrijednosti²⁷ dodijeljene su u iznosu od 1.061,5 milijuna kuna, što je više za 118,9 milijuna kuna odnosno 12,6 posto u odnosu na 2017. godinu, kada su dodijeljene u iznosu od 942,6 milijuna kuna, te su više za 360 milijuna kuna ili 51,3 posto u odnosu na 2016. godinu, kada su iznosile 701,5 milijuna kuna.

Tablica 31. Potpore male vrijednosti dodijeljene u razdoblju od 2016. do 2018. godine

Potpore male vrijednosti	2016.	2017.	2018.
	mln HRK	mln HRK	mln HRK
A1 Neposredne subvencije kamata	29,5	27,3	8,8
A1 Subvencije	405,0	763,3	926,6
A1 Oprost duga po osnovi zajma za poduzetnike	0,0	0,0	0,7
A2 Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	100,3	71,4	17,1
A2 Otpis duga	1,9	0,2	0,1
A2 Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	21,8	21,8	18,6
A2 Odgode pri plaćanju poreza	0,0	0,1	0,0
B1 Kapitalna ulaganja	101,4	3,6	33,3
B1 Prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima	3,1	3,9	1,0
C1 Povoljni zajmovi	2,3	19,0	16,2
C1 Zajmovi poduzetnicima u teškoćama	1,0	0,0	0,0
D Jamstva	35,2	31,9	39,0
D Plaćanja za opozvana jamstva	0,0	0,1	0,1
UKUPNO	701,5	942,6	1.061,5

Izvor: Ministarstvo financija i davatelji potpora; podaci obrađeni u Ministarstvu financija

Instrumenti dodjele *de minimis* potpora u 2018. godini su najvećim dijelom subvencije u iznosu od 926,6 milijuna kuna ili s udjelom od 87,3 posto, jamstva 39,0 milijuna kuna ili 3,7 posto, kapitalna ulaganja 33,3 milijuna kuna ili 3,1 posto, snižavanje, oslobođenje, olakšice i oprost plaćanja doprinosa 18,6 milijuna kuna ili 1,8 posto, porezna oslobođenja i izuzeća 17,1 milijun kuna ili 1,6 posto, povoljni zajmovi 16,2 milijuna kuna ili 1,5 posto, neposredne subvencije kamata 8,8 milijuna kuna ili 0,8 posto, prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima 1 milijun kuna ili 0,1 posto, oprost duga po osnovi zajma za poduzetnike 741.564,87 kuna ili 0,1 posto, plaćanja za opozvana jamstva 67.324,56 kuna te otpis duga 67.184,03 kuna.

Potpore male vrijednosti ili *de minimis* potpore se ne smatraju državnim potporama u smislu članka 107. stavka 1. UFEU-a, jer iznos od 200.000 eura, odnosno 100.000 eura kojeg „jedan poduzetnik“ može primiti u razdoblju od 3 fiskalne godine, bez obzira na razinu davatelja i instrument dodjele potpore male vrijednosti ne može narušiti trgovinu između država članica EU. Iako se ne smatraju potporama, davatelji dodjeljuju *de minimis* potpore poduzetnicima na godišnjoj razini značajnim iznosima čini značajan udjel u ukupnim proračunskim sredstvima, pa su iz tog razloga i prikazane u ovom Izvješću.

Davatelji *de minimis* potpora ne moraju prijedloge programa/pojedinačne potpore male vrijednosti dostavljati Ministarstvu financija radi izdavanja mišljenja, niti je za njihovu

²⁷ Potpore male vrijednosti ili *de minimis* potpore dodjeljuju se temeljem pravila propisanih Uredbom Komisije (EU) br. 1407/2013 od 18. prosinca 2013. o primjeni članaka 107. i 108. Ugovora u funkcioniranju Europske unije na *de minimis* potpore .

dodjelu potrebno odobrenje Europske komisije već moraju prilikom dodjele poštivati važeću uredbu koja propisuje dodjelu potpore male vrijednosti, kako to propisuje članak 10. Zakona. Posljedično tome većina davatelja potpora najčešće odabire opciju dodjele potpore male vrijednosti a ne državne potpore.

U 2018. godini, od ukupnog iznosa dodijeljenih *de minimis* potpora u iznosu od 1.061,5 milijuna kuna, na razini središnje države davatelji potpora dodijelili su 935,4 milijuna kuna ili 88,1 posto, dok su na lokalnoj razini davatelji dodijelili 126,1 milijun kuna ili 11,9 posto *de minimis* potpora.

Iz podataka o potporama male vrijednosti dostavljenim u Registar u 2018., razvidno je da su ih dodjeljivali sljedeći davatelji:

– Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta dodijelilo je ukupno 146 milijuna kuna *de minimis* potpora u obliku subvencija malim i srednjim poduzetnicima, i to temeljem sljedećih programa: Program dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih internacionalizaciji poslovanja MSP-ova 36,3 milijuna kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih ocjeni sukladnosti i certifikaciji proizvoda 18,3 milijuna kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti za uvođenje sustava upravljanja poslovnim procesima i kvalitetom 17,4 milijuna kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih poboljšanju konkurentnosti i učinkovitosti MSP kroz informacijske i komunikacijske tehnologije (IKT) 2018. i izmjena Programa 15,1 milijun kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti E-impuls 14,9 milijuna kuna, Razvoj malog i srednjeg poduzetništva i obrta na područjima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina 2018. godine 12,9 milijuna kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih pružanju visokokvalitetnih usluga za MSP putem poduzetničkih potpornih institucija (PPI) 12,8 milijuna kuna, Naukovanje za obrtnička zanimanja – u 2017. godini 5,4 milijuna kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti za povećanje inovativnosti malih i srednjih poduzetnika 3,7 milijuna kuna, Očuvanje i razvoj tradicijskih i umjetničkih obrta 2018. godine 3,2 milijuna kuna, Program „Razvoj zadružnog poduzetništva“ za 2018. godinu 2,5 milijuna kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti za inovacije novoosnovanih MSP 1,3 milijuna kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti za razvoj malog i srednjeg poduzetništva MSP 762.642,31 kuna, Cjeloživotno obrazovanje za obrtništvo 2018. godine 760.208,00 kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih pružanju visokokvalitetnih usluga za MSP putem inovacijskih vaučera 343.170,00 kuna, Očuvanje i razvoj tradicijskih i umjetničkih obrta 2017. godine 146.914,68 kuna, Program dodjele potpora male vrijednosti za ishođenje znakova kvalitete 104.000,00 kuna, Kreditom do uspjeha 2014. - Mjera 1 69.040,93 kuna te Cjeloživotno obrazovanje za obrtništvo 2017. godine 5.120,00 kuna.

– Ministarstvo poljoprivrede ukupno je dodijelilo 133,6 milijuna kuna *de minimis* potpora u obliku subvencija, od čega se na sektorski razvoj odnosi iznos od 130,2 milijuna kuna, a dodijeljen je temeljem Programa potpora male vrijednosti za poticanje razvoja prerade drva i proizvodnje namještaja Republike Hrvatske za 2018. godinu iznos od 78,9 milijuna kuna, temeljem Pravilnika o provedbi izravne potpore i IAKS mjera ruralnog razvoja za 2017. godinu iznos od 50,6 milijuna kuna, kroz Program sufinanciranje analize sjemena soje na prisutnost genetski modificiranih organizama (GMO) dodijeljeno je 338.390,00 kuna te za pojedinačnu potporu 300.000,00 kuna. Za poljoprivredu je dodijeljeno ukupno 2,8 milijuna kuna i to temeljem Promidžbe na

tržištima trećih zemalja iz Nacionalnog programa pomoći sektoru vina 2014.-2018. iznos od 1,5 milijuna kuna te temeljem Programa potpora za organizaciju manifestacija u 2017. godini 1,3 milijuna kuna. Za regionalni razvoj dodijeljeno je ukupno 644.842,18 kuna i to temeljem Programa za financiranje projekata lokalne infrastrukture i ruralnog razvoja na područjima naseljenim pripadnicima nacionalnih manjina 449.379,00 kuna te kroz Nacionalni program poticanja provedbe uzgojnih programa za toplokrvne pasmine i uzgojne tipove konja u RH za razdoblje od 2015. do 2020 godine 195.463,18 kuna.

– Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije dodijelilo je ukupno 54,2 milijuna kuna *de minimis* potpora, od čega se na potpore za regionalni razvoj odnosi iznos od 30,4 milijuna kuna dodijeljen kroz kapitalna ulaganja putem Programa potpora male vrijednosti (*de minimis* potpora) iz sredstava Fonda za sufinanciranje provedbe EU projekta na regionalnoj i lokalnoj razini. Za male i srednje poduzetnike odnosi se iznos od 15,9 milijuna kuna dodijeljen kroz porezne olakšice putem programa Porezne olakšice za obavljanje djelatnosti na području Grada Vukovara i na potpomognutim područjima. Za zapošljavanje je dodijeljeno 7,9 milijuna kuna subvencija putem programa Potpore male vrijednosti otopnim poslodavcima za očuvanje radnih mjesta,

– Ministarstvo turizma dodijelilo je ukupno 37,2 milijuna kuna potpora male vrijednosti, i to za turizam 24,5 milijuna kuna te za usavršavanje 12,7 milijuna kuna. Za usavršavanje je dodijeljeno 12,7 milijuna kuna subvencija temeljem Programa dodjele potpora male vrijednosti namijenjenih poboljšanju pristupa ranjivih skupina tržištu rada u sektoru turizma i ugostiteljstva. Za turizam je dodijeljeno 24,5 milijuna kuna, od čega kroz program Konkurentnost turističkog gospodarstva 2018. godine 23,6 milijuna kuna subvencija, a temeljem programa Razvoj turizma na selu, dodijeljeno je 665.797,00 kuna neposrednih subvencija kamata te 189.711,66 kuna subvencija.

– Ministarstvo kulture dodijelilo je za kulturu 8 milijuna kuna subvencija i to sukladno programu Poduzetništvo u kulturnim i kreativnim industrijama.

– Ministarstvo hrvatskih branitelja dodijelilo je 7,3 milijuna kuna subvencija, i to 6,6 milijuna kuna za zapošljavanje temeljem Programa stručnog osposobljavanja i zapošljavanja hrvatskih branitelja i članova njihovih obitelji za razdoblje od 2018. do 2020. godine, te za kulturu 750.000,00 kuna temeljem Programa sufinanciranja umjetničkih i dokumentarističkih djela o Domovinskom ratu.

– Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture dodijelilo je 1,7 milijuna kuna subvencija, i to za kopneni cestovni promet 1,5 milijuna kuna temeljem programa Izrada studije izvodljivosti za projekt prilagodbe infrastrukture na relaciji Zagreb-Karlovac te za kopneni promet unutarnjim plovnim putovima 198.028,34 kuna temeljem Programa potpora male vrijednosti namijenjen brodarima unutarnje plovidbe u 2018.

– Ministarstvo financija – Carinska uprava dodijelilo je 262.205,98 kuna putem poreznih olakšica temeljem programa Povrata plaćene trošarine na plinsko ulje za pogon strojeva za pripremu površina u razminiranju, s ciljem ublažavanja ili otklanjanja šteta prouzročenih ratnim okolnostima.

- Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja dodijelilo je 3,4 milijuna kuna subvencija energetske obnovi putem Programa dodjele potpora male vrijednosti (*de minimis*) za energetske obnove višestambenih zgrada.
- Ministarstvo zaštite okoliša i energetike dodijelilo je za zaštitu okoliša 28,5 milijuna kuna subvencija putem Programa dodjele *de minimis* potpora (potpore male vrijednosti) za promicanje energetske učinkovitosti i obnovljivih izvora energije u poduzećima.
- HAMAG – BICRO dodijelio je ukupno 100,0 milijuna kuna malim i srednjim poduzetnicima, i to putem raznih programa: ESIF Pojedinačna jamstva 69,4 milijuna kuna (45,4 milijuna kuna subvencija i 24,0 milijuna kuna jamstava), Jamstva 14,9 milijuna kuna jamstava, ESIF Mali investicijski zajam 13,8 milijuna kuna povoljnih zajmova, ESIF Mikro zajmovi 1,6 milijuna kuna povoljnih zajmova, Mali zajam za ruralni razvoj 132.194,32 kuna povoljnih zajmova, B-Light 81.533,10 kuna subvencija, Mikro zajam za ruralni razvoj 23.587,53 kuna povoljnih zajmova te Eurostars Voucher 15.000,00 kuna subvencija.
- HBOR je temeljem Pravilnika o dodjeli potpora male vrijednosti HBOR-a dodijelio ukupno 2,6 milijuna kuna, i to putem subvencija 1.213.022,35 kuna, kroz oprost duga po osnovi zajma za poduzetnike 741.564,87 kuna, putem povoljnih zajmova 481.635,90 kuna te kroz snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa 159.429,26 kuna.
- Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara dodijelio je malim i srednjim poduzetnicima 4,3 milijuna kuna subvencija temeljem Programa sufinanciranja gospodarskih projekata u gradu Vukovaru.
- Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost dodijelio je za zaštitu okoliša 11,7 milijuna kuna subvencija temeljem Programa dodjele potpora male vrijednosti (*de minimis*) u području zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije.
- Agencija za elektroničke medije dodijelila je za audiovizualnu industriju 17,4 milijuna kuna subvencija temeljem programa Fond za poticanje pluralizma i raznovrsnosti elektroničkih medija 01/17.
- Hrvatski zavod za zapošljavanje je putem subvencija dodijelio 322,3 milijuna kuna potpora za zapošljavanje temeljem Programa potpora male vrijednosti u nadležnosti Hrvatskog zavoda za zapošljavanje u 2018. godini.
- Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje je putem snižavanja, oslobođenja, olakšica, izuzeća i oprosta plaćanja doprinosa, za regionalni razvoj dodijelio 15,4 milijuna kuna potpora temeljem programa Povrat 50 posto doprinosa za zdravstveno osiguranje sukladno članku 23. Zakona o obnovi i razvoju grada Vukovara (Narodne novine, br. 44/01, 90/05, 80/08, 38/09 i 148/13).
- Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom dodijelio je za zapošljavanje ukupno 31,2 milijuna kuna potpora putem subvencija i to temeljem Programa potpora male vrijednosti (*de minimis*) za dodjelu posebnih sredstava za programe inovativnog zapošljavanja za 2016.-2018. iznos od

27,0 milijuna kuna, temeljem Programa potpora male vrijednosti (de minimis) za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom i za dodjelu posebnih sredstava za razvoj novih tehnologija i poslovnih procesa u cilju zapošljavanja i održavanja zaposlenosti osoba s invaliditetom 2018-2020 iznos od 4,0 milijuna kuna te temeljem Programa potpora male vrijednosti (de minimis) za poticanje zapošljavanja osoba s invaliditetom za 2017.-2018 iznos od 186.572,20 kuna.

– Hrvatska turistička zajednica je za turizam dodijelila putem subvencija 10,4 milijuna kuna potpora male vrijednosti.

– Županije, općine i gradovi dodijelili su ukupno 126,1 milijun kuna potpora male vrijednosti i to najvećim dijelom putem subvencija 109,7 milijuna kuna, putem neposrednih subvencija kamata 8,1 milijun kuna, zatim snižavanja, oslobođenja, olakšica, izuzeća i oprosta plaćanja doprinosa 3 milijuna kuna, putem kapitalnih ulaganja 2,9 milijuna kuna, kroz prodaju državne imovine pod povoljnim uvjetima 1 milijun kuna, putem oprosta poreza, poreznih oslobođenja, izuzeća i olakšica 1 milijun kuna, putem povoljnih zajmova 82.276,92 kuna, kroz izdana jamstva 67.326,53 kuna, putem plaćanja za opozvana jamstva 67.324,56 kuna te kroz otpis duga 67.184,03 kuna.

6. ZAKLJUČAK

Ministarstvo financija je u Godišnjem izvješću o dodijeljenim državnim potporama za 2018. godinu prikazalo podatke o svim državnim potporama i potporama male vrijednosti dodijeljenih u 2018. koje su davatelji državnih potpora male vrijednosti unijeli u Registar. Uz podatke od državnim potporama i potporama male vrijednosti, u Izvješću su prikazani i revidirani podaci o dodijeljenim državnim potporama te potporama male vrijednosti u 2016. i 2017. godini.

U Republici Hrvatskoj u 2018. godini, dodijeljeno je ukupno 14.814,1 milijun kuna potpora, što je povećanje za 18,8 posto u odnosu na 2017. godinu, te povećanje za 29,7 posto u odnosu na 2016. godinu. U 2018. godini udio ukupnih potpora u BDP-u iznosio je 3,88 posto, potpore po zaposlenom iznosile su 10.381,78 kuna, što je povećanje za 17,2 posto u odnosu na 2017. godinu te povećanje za 26,4 posto u odnosu na 2016. godinu. Potpore po stanovniku u 2018. godini iznosile su 3.613,20 kuna i više su za 21,7 posto u odnosu na 2017. godinu te za 32,9 posto u odnosu na 2016. godinu. Udio potpora u rashodima države u 2018. godini iznosio je 11,25 posto, u 2017. godini 9,97 posto te u 2016. godini 9,50 posto.

U 2018. godini u Republici Hrvatskoj ukupno je dodijeljeno 14.814,1 milijun kuna potpora, od kojih se na potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva odnosi ukupno 6.160,4 milijuna kuna potpora ili 41,6 posto udjela u ukupno dodijeljenim državnim potporama, dok se na sektor industrije i usluga odnosi ukupno 8.653,7 milijuna kuna ili 58,4 posto udjela.

Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstva dodijeljene su u 2018. godini u iznosu od 6.160,4 milijuna kuna, što je više za 18,3 posto u odnosu na 2017. godinu te više za 124,5 posto u odnosu na 2016. godinu. Udio potpora u sektoru poljoprivrede i ribarstva u ukupnim potporama iznosi 41,6 posto, dok je udio potpora u BDP-u u 2018. godini iznosio 1,61 posto. Potpore u sektoru poljoprivrede i ribarstvu u 2018. godini, dodijeljene su najvećim dijelom u obliku subvencija s 62,4 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru poljoprivrede i ribarstva, kroz kapitalna ulaganja 25,4 posto, u obliku poreznih olakšica 8,9 posto te kroz povoljne zajmove 3,3 posto. Od ukupno iznosa dodijeljenih potpora poljoprivredi i ribarstvu u 2018. godini u iznosu od 6.160,4 milijuna kuna, sektoru ribarstva dodijeljeno je 293,8 milijuna kuna, a sektoru poljoprivrede 5.866,6 milijuna kuna.

Potpore industriji i uslugama u 2018. godini u iznosu od 8.653,7 milijuna kuna više su za 19,2 posto u odnosu na 2017. godinu, te za 33,7 posto u odnosu na 2016. godinu. U 2018. godini potpore u sektoru industrije i usluga čine 58,4 posto udjela u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj, s udjelom u BDP-u od 2,27 posto. Unutar potpora sektoru industrije i usluga dodijeljenih u 2018. godini u iznosu od 8.653,7 milijuna kuna, iznos od 5.314,4 milijuna kuna ili 61,4 posto udjela potpora industriji i uslugama čine potpore dodijeljene posebnim sektorima, dok se iznos od 3.339,3 milijuna kuna ili 38,6 posto udjela odnosi na horizontalne potpore, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini. U 2018. godini od ukupno dodijeljenih horizontalnih potpora, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, u

iznosu od 3.339,3 milijuna kuna, na horizontalne potpore u užem smislu²⁸ odnosi se iznos od 2.059,8 milijuna kuna, na regionalne potpore 856,6 milijuna kuna, te na potpore na lokalnoj razini 422,9 milijuna kuna.

Sektorske potpore ili potpore posebnim sektorima dodijeljene su u 2018. godini u iznosu od 5.314,4 milijuna kuna, više su za 104,9 posto u odnosu na 2017. godinu te za 58,1 posto u odnosu na 2016. godinu. Udio sektorskih potpora u 2018. godini u ukupno dodijeljenim potporama industriji i uslugama iznosi 61,4 posto, dok udio u ukupno dodijeljenim potporama iznosi 35,9 posto, a udio u BDP-u 1,39 posto. U 2018. godini unutar sektorskih potpora, najveći dio potpora odnosi se na sektor brodogradnje s iznosom od 2.530,2 milijuna kuna, potom slijede potpore sektoru prometa u iznosu od 1.428,1 milijun kuna, za usluge za javno radiotelevizijsko emitiranje dodijeljeno je 1.248,1 milijun kuna, za poštanske usluge 79,8 milijuna kuna, za sanaciju i restrukturiranje poduzetnika u teškoćama 15,5 milijuna kuna te sektoru turizma 12,7 milijuna kuna. U dodijeljenim potporama posebnim sektorima u 2018. godini prevladavaju subvencije s udjelom od 52 posto, potom slijede jamstva s udjelom od 47,7 posto te porezne olakšice s 0,3 posto.

Unutar sektorskih potpora i u 2018. godini prevladavaju potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa kao naknada za obavljanje javne usluge, a dodijeljene su u iznosu od 3.067,7 milijuna kuna, što predstavlja udio od 20,7 posto ukupno dodijeljenih potpora u Republici Hrvatskoj, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 35,5 posto, a udio u BDP-u iznosi 0,8 posto. Potpore za obavljanje usluga od općeg gospodarskog interesa u 2018. godini dodijeljene su: za javne radiodifuzijske usluge za emitiranje javnog radio i televizijskog programa u iznosu 1.191,2 milijuna kuna, za kopneni cestovni promet 924,9 milijuna kuna, za usluge u kopnenom željezničkom prometu 467,8 milijuna kuna, u pomorskom prometu 301,1 milijun kuna, zračnom prometu 102,9 milijuna kuna te za poštanske usluge 79,8 milijuna kuna. Navedene potpore dodijeljene su najvećim dijelom putem subvencija u iznosu od 3.067,6 milijuna kuna, dok je putem neposrednih subvencija kamata dodijeljeno tek 106.808,83 kuna.

U 2018. godini dodijeljene horizontalne potpore, uključujući regionalne potpore i potpore na lokalnoj razini, u iznosu od 3.339,3 milijuna kuna, manje su za 28,4 posto u odnosu na 2017. godinu te su više za 7,4 posto u odnosu na 2016. godinu. Na horizontalne potpore u „užem smislu“ u 2018. godini odnosi se iznos od 2.059,8 milijuna kuna, na regionalne potpore 856,6 milijuna kuna te na potpore na lokalnoj razini 422,9 milijuna kuna.

Potpore dodijeljene horizontalnim ciljevima u „užem smislu“ u 2018. godini iznose 2.059,8 milijuna kuna i manje su za 3,1 posto u odnosu na 2017. godinu te za 5,9 posto u odnosu na 2016. godinu. U strukturi horizontalnih potpora u „užem smislu“ dodijeljenih u 2018. godini u iznosu od 2.059,8 milijuna kuna, dodijeljeno je za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost 1.104,5 milijuna kuna, za istraživanje i razvoj i inovacije 377,4 milijuna kuna, za zapošljavanje 283,5 milijuna kuna, potpore kulturi u iznosu od 160,6 milijuna kuna, potpore malim i srednjim poduzetnicima u iznosu od 128,8 milijuna kuna te za usavršavanje 5 milijuna kuna. Udio horizontalnih potpora u

²⁸ Potpore za: istraživanje i razvoj i inovacije, zaštitu okoliša i očuvanje energije, male i srednje poduzetnike, usavršavanje, zapošljavanje i kulturu.

„užem smislu“ u 2018. godini u BDP-u iznosi 0,54 posto, u ukupno dodijeljenim potporama sektoru industrije i usluga iznosi 23,8 posto, dok u ukupno dodijeljenim potporama iznosi 13,9 posto. Navedene potpore najvećim dijelom su dodijeljene u obliku subvencija i neposrednih subvencija kamata u iznosu od 1.989,3 milijuna kuna, kroz izdana jamstva 70,4 milijuna kuna te u obliku povoljnih zajmova 61.790,01 kuna.

Regionalne potpore dodijeljene su u 2018. godini u iznosu od 856,6 milijuna kuna, te su manje za 58,5 posto u odnosu na 2017. godinu i za 0,7 posto u odnosu na 2016. godinu. Udio potpora za regionalni razvoj u 2018. godini u ukupno dodijeljenim potporama u iznosi 5,78 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga 9,9 posto, dok udio u BDP-u iznosi 0,22 posto. Prema instrumentima dodjele, u 2018. godini, potpore za regionalni razvoj dodjeljivane su najviše u obliku poreznih olakšica i to 71,1 posto, u obliku subvencija 26 posto te kroz povoljne zajmove 2,9 posto.

Potpore na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave dodijeljene su u 2018. godini u iznosu od 422,9 milijuna kuna, što je manje za 11,3 posto u odnosu na 2017. godinu, te je više za 613,2 posto u odnosu na 2016. godinu. U 2018. godini udio potpora na razini jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u ukupno dodijeljenim potporama u Republici Hrvatskoj iznosi 2,85 posto, udio u ukupno dodijeljenim potporama u sektoru industrije i usluga iznosi 4,89 posto te udio u BDP-u iznosi 0,11 posto. Navedene potpore su u 2018. godini dodjeljivane u obliku subvencija u iznosu od 422,5 milijuna kuna, kroz udio u temeljnom kapitalu 320.000,00 kuna te putem neposredne subvencije kamata 106.808,83 kuna. Prema kategorijama odnosno ciljevima dodjeljivane su za kopneni cestovni promet, za zapošljavanje, za audiovizualnu industriju, za regionalni razvoj, malim i srednjim poduzetnicima, za kopneni željeznički promet te za poštanske usluge.

Ukupan iznos potpora u 2018. od 14.814,1 milijun kuna, a dodjeljivan je najvećim dijelom u obliku subvencija i neposrednih subvencija kamata u ukupnom iznosu od 9.242,8 milijuna kuna ili s udjelom od 62,4 posto u ukupno dodijeljenim potporama u 2018. godini, potom slijede izdana jamstva i opozvana odnosno aktivirana jamstva s iznosom od 2.608,1 milijun kuna ili 17,6 posto, u obliku kapitalnih ulaganja dodijeljeno je 1.562,2 milijuna kuna odnosno 10,5 posto, kroz porezna oslobođenja, izuzeća, oprost poreza i doprinosa i olakšice dodijeljeno je 1.175,0 milijuna kuna ili s udjelom od 7,9 posto, te je kroz povoljne zajmove dodijeljeno 226,0 milijuna kuna ili udio od 1,5 posto.

Potpore male vrijednosti ne smatraju potporama u smislu Zakona, jer ne mogu narušiti trgovinu između Republike Hrvatske i država članica EU, ali budući da se za potpore male vrijednosti izdvajaju značajna proračunska sredstva, ista su prikazana u ovom Izvješću. U 2018. godini *de minimis* potpore dodijeljene su u iznosu od 1.061,5 milijuna kuna, što je više za 12,6 posto u odnosu na 2017. godinu, te je više za 51,3 posto u odnosu na 2016. godinu. Od ukupnog iznosa dodijeljenih *de minimis* potpora u iznosu od 1.061,5 milijuna kuna, na razini središnje države davatelji potpora dodijelili su 88,1 posto, dok su na lokalnoj razini davatelji dodijelili 11,9 posto *de minimis* potpora. *De minimis* potpore u 2018. godini dodijeljene su najvećim dijelom putem subvencije s udjelom od 87,3 posto, putem jamstava 3,7 posto, kapitalnih ulaganja 3,1 posto, kroz snižavanje, oslobođenje, olakšice i oprost plaćanja doprinosa 1,8 posto, porezna oslobođenja i izuzeća 1,6 posto, putem povoljnih zajmova 1,5 posto, te putem ostalih instrumenata, kao neposrednih subvencija kamata, prodaje državne imovine pod povoljnim uvjetima, oprost duga po osnovi zajma za poduzetnike, plaćanja za opozvana jamstva te otpis duga.

U 2018. godini u kratkoročnim globalnim okvirima, kako je to istaknula Svjetska banka u svojim izvješćima, uz određene reforme u gospodarstvu, vezano za infrastrukturu, zdravstvo te obrazovanje, očekivan je rast hrvatskog gospodarstva na godišnjoj razini za oko 2,6 posto. Osim toga, Svjetska banka navela je u svojim izvješćima, da bi u 2018. godini globalno gospodarstvo moglo funkcionirati u punom kapacitetu kao prva godina nakon financijske krize. Potrebno i dalje poticati rast gospodarstva te monetarne i fiskalne politike raznim kapitalnim investicijama. Na kraju 2018. godine rast gospodarstva iznosio je 2,3 posto, što je ipak manje od očekivanog rasta, a vidljiv je i porast BDP-a na godišnjoj razini kao pozitivan gospodarski trend, te je zabilježen rast hrvatskog gospodarstva na godišnjoj razini u 2018. godini iznad prosjeka u EU. Međutim, gledajući kroz višegodišnje razdoblje, hrvatsko gospodarstvo i dalje ima usporeni rast u odnosu na prosjek U EU. Zahvaljujući rastu hrvatskog gospodarstva, prvi puta od 2004. godine uslijedilo je podizanje kreditnog rejtinga što posljedično vodi do polaganog rasta i oporavka gospodarstva, te daljnjim padom javnog duga u odnosu na BDP. Iako gospodarstvo raste brže od duga, razvidni su, problemi u određenim brodogradilištima zbog aktiviranja jamstava te blagim padom industrijske proizvodnje odnosno padom konkurentnosti poduzetnika. Samo su aktivirana jamstva brodogradnji iznosila 0,66 posto BDP-a što je i utjecalo na proračun opće države u 2018. godini. No, za rast stabilnog gospodarstva, važna je i dalje fiskalna konsolidacija i nastavak smanjivanja udjela javnog duga u BDP-u, kako bi Republika Hrvatska postala članica eurozone. Također, kao doprinos rasta trenda gospodarske aktivnosti potrebno je i više koristiti sredstva iz EU fondova putem raznih investicija.

S obzirom na navedeno, te samu politiku dodjele potpora u Republici Hrvatskoj, i dalje se nastavlja kontinuirani trend rasta dodijeljenih potpora, kako u ranijim razdobljima tako i u 2018. godini. S obzirom na problematiku dodjele sektorskih potpora u sektoru brodogradnje te prometa, te potpore dodijeljene su u visokim iznosima, što ne pridonosi usmjeravanju ograničenih proračunska sredstva u tzv. „dobre potpore“ horizontalnog karaktera, a manje u sektorske potpore. Samim time, svi davatelji državnih potpora u Republici Hrvatskoj trebaju se voditi Smjernicama politike državnih potpora u Republici Hrvatskoj, koje baš i naglašavaju upravo navedene ciljeve, a koji su osobito naglašeni u postupku Modernizacije državnih potpora, pokrenutom od strane Europske komisije od 2012. godine.

PRILOG 1.**Davatelji potpora na razini središnje države u 2018. godini**

<i>Davatelji potpora na razini središnje države u 2018. godini</i>
1. Ministarstvo financija
2. Ministarstvo gospodarstva, poduzetništva i obrta
3. Ministarstvo graditeljstva i prostornog uređenja
4. Ministarstvo hrvatskih branitelja
5. Ministarstvo kulture
6. Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture
7. Ministarstvo poljoprivrede
8. Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
9. Ministarstvo turizma
10. Ministarstvo zaštite okoliša i energetike
11. Agencija za elektroničke medije
12. Agencija za obalni linijski pomorski promet
13. Fond za obnovu i razvoj grada Vukovara
14. Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost
15. Hrvatska agencija za malo gospodarstvo, inovacije i investicije
16. Hrvatska banka za obnovu i razvitak
17. Hrvatska turistička zajednica
18. Hrvatski audiovizualni centar
19. Hrvatski operator tržišta energije d.o.o.
20. Hrvatski zavod za zapošljavanje
21. Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje
22. Zavod za vještačenje, profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje osoba s invaliditetom

PRILOG 2.

Kategorije državnih potpora

Pravila	
Kategorija	
Namjena	
HORIZONTALNA PRAVILA	
Istraživanje i razvoj i inovacije	
	Projekti istraživanja i razvoja za temeljna, primijenjena i razvojna istraživanja i studije o tehničkoj izvodivosti za primijenjena i razvojna istraživanja
	Pokriavanje troškova zaštite prava industrijskog vlasništva za male i srednje poduzetnike
	Novo osnovani mali poduzetnici koji se bave inovacijama
	Inovacije procesa i organizacije poslovanja u sektoru usluga
	Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije (mali i srednji poduzetnici)
	Unajmljivanje visoko stručnog kadra koji se privremeno zapošljava iz istraživačkih organizacija ili velikih poduzetnika u malim i srednjim poduzetnicima
	Osnivanje, širenje i oživljavanje inovacijskih clustera
Zaštita okoliša i ušteda energije	
	Postizanje višeg stupnja zaštite okoliša od obvezujućih standarda odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi
	Nabava novih transportnih vozila po standardima višim od obvezujućih odnosno ukoliko ne postoje obvezujući standardi
	Prilagodba budućim obvezujućim standardima
	Istraživanja odnosno izrada studija neposredno vezanih za zaštitu okoliša
	Ušteda energije
	Obnovljivi izvori energije
	Kogeneracija i daljinsko grijanje
	Gospodarenje otpadom
	Sanacija onečišćenih područja
	Premještanje poduzetnika radi zaštite okoliša na postojećoj lokaciji
	Sustav trgovanja dozvolama
	Suzbijanje negativnih vanjskih učinaka zaštite okoliša putem smanjenja ili izuzeća od poreza za zaštitu okoliša za pojedine sektore ili kategorije poduzetnika uz mogućnost uvođenja viših poreza za ostale poduzetnike
Mali i srednji poduzetnici	
	Ulaganje u materijalnu i nematerijalnu imovinu i otvaranje novih radnih mjesta vezanih uz projekt ulaganja
	Pokriće troškova osnivanja i tekućih troškova poslovanja vezanih samo za male ženske poduzetnike
	Prilagodba budućim obvezujućim standardima
	Savjetodavne usluge
	Sudjelovanje na sajmovima
	Pokriavanje troškova prava industrijskog vlasništva
	Novi mali poduzetnici koji se bave inovacijama
	Savjetodavne usluge o inovacijama i usluge koje potiču inovacije
	Ulaganja rizičnog kapitala od strane investicijskih fondova
Zapošljavanje	
	Zapošljavanje osoba s invaliditetom ili osoba koje se teže zapošljavaju
	Pokriće dodatnih troškova zapošljavanja osoba s invaliditetom

Usavršavanje	
	Posebno usavršavanje zaposlenika
	Opće usavršavanje zaposlenika
Sanacija i restrukturiranje	
	Pomoć poduzetnicima u teškoćama kojima se temeljem ostvarivog i prihvaćenog plana restrukturiranja može osigurati dugoročni ostanak na tržištu
Kultura i zaštita baštine	
	Poticanje kulture i zaštita baštine
POSEBNA SEKTORSKA	
Kopneni promet (željeznički, cestovni, unutarnji plovni putevi)	
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na gradski, prigradski, regionalni i nacionalni prijevoz
	Investicijska ulaganja u razvoj kombiniranog prijevoza koja se odnose na ulaganja u infrastrukturu te nepomične i pomične objekte koji su neophodni za pretovar
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Zračni promet	
	Služba od općeg gospodarskog interesa za zračni prijevoz unutar države između regionalnih zračnih luka
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama
Pomorski promet	
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na pomorsku kabotažu
	Odobranje poreznih olakšica u cilju održavanja konkurentnosti brodara
	Pokriće troškova zapošljavanja koji se odnose na smanjenje stope doprinosa za socijalno osiguranje
	Zamjena posade tj. podmirenje dijela troškova povratka pomorca u domovinu
	Ulaganje u obnovu flote koja čine dio strukturalne reforme čiji je cilj smanjivanje kapaciteta flote
	Usavršavanje pomoraca te ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Proizvodnja čelika	
	Zatvaranje poslovanja (kapaciteta) poduzetnika
	Zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje radnika, pod uvjetom da se radi o djelomičnom ili potpunom zatvaranju kapaciteta
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama osim potpora za sanaciju i restrukturiranje
Brodogradnja	
	Prilikom djelomičnog ili potpunog zatvaranja kapaciteta mogu se pokriti sljedeći troškovi: zbrinjavanje viška radnika i prijevremeno umirovljenje; savjetodavne usluge radnicima koji su proglašeni viškom odnosno prijevremeno umirovljeni; prekvalifikacija radnika; preuređenje brodogradilišta, zgrada, postrojenja i infrastrukture za svrhe različite od brodogradnje
	Prilikom potpunog zatvaranja kapaciteta putem zajmova i državnih jamstava okončanje nedovršenih poslova
	Regionalne potpore za nadogradnju ili modernizaciju postojećih poduzetnika zbog poboljšanja iskoristivosti postojeće opreme i uređaja
	Ostale namjene predviđene horizontalnim potporama
Javne radiodifuzijske usluge	
	Usluge od općeg gospodarskog interesa koje su u izravnoj vezi s demokratskim, socijalnim i kulturnim potrebama društva i potrebom očuvanja medijskog pluralizma
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Kinematografija i ostala audiovizualna djelatnost	
	Proizvodnja filmova i TV programa koji su od značaja za razvoj kulture sukladno potvrđenim nacionalnim kriterijima
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama

Poštanske usluge	
	Služba od općeg gospodarskog interesa koja se odnosi na univerzalne usluge, a ispunjava zahtjeve za kontinuitetom, tajnošću, neutralnošću, jednakosti postupanja i prilagodljivosti
	Ostale namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
Turizam	
	Sve namjene predviđene horizontalnim i regionalnim potporama
REGIONALNA	
	Početna materijalna i nematerijalna ulaganja
	Otvaranje novih radnih mjesta povezanih s projektom ulaganja
	Naknada dijela troškova tekućeg poslovanja (postojanje dodatnih transportnih troškova, područja s naseljenošću ispod 8 stanovnika po km ² , udaljenost i nedostupnost pojedinih područja te za novoosnovane male poduzetnike)
	Veliki projekti ulaganja

Razina državne potpore

Opis razine
1. Državna razina
2. Regionalna razina
3. Lokalna razina
4. Ostalo

PRILOG 3.

Instrumenti državne potpore

A – Subvencije, porezna izuzeća i oprost duga

Subvencije i porezna izuzeća, čine prvu skupinu u kojoj cjelokupan iznos transferiran korisniku čini potporu. Ta skupina se dijeli na dvije podskupine:

- **A1** – subvencije (subvencije, neposredne subvencije kamata, oprost duga po osnovi zajma, prisilna nagodba i stečaj);
- **A2** – oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice (kao različiti oblici umanjenja poreza na dobit poduzetnicima, i to: olakšice s područja posebne državne skrbi - niža stopa poreza na dobit, olakšice i oslobođanja za porezne obveznike na području Grada Vukovara - niža stopa poreza na dobit, olakšice i oslobođanja za porezne obveznike koji posluju u slobodnim zonama - niža stopa poreza na dobit, poticaji ulaganja - niža stopa poreza na dobit, poticaji zapošljavanja osoba s invaliditetom - niža stopa poreza na dobit, poticaji istraživanja i razvoja - umanjenje porezne osnovice za troškove istraživanja i razvoja).

Osim subvencija i poreznih izuzeća u skupinu A2 ulaze i snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa, odgode pri plaćanju poreza, otpis duga i odgode pri podmirenju duga.

B - Udjeli u vlasničkom kapitalu

Kako bi država pomogla nekom poduzetniku, svoje potraživanje prema tom poduzetniku može pretvoriti u vlasnički udjel i time postaje suvlasnikom toga poduzetnika. U tu skupinu potpora ubrajaju se: državna ulaganja u vlasnički kapital poduzetnika kojima nije cilj stvaranje dobiti, kapitalna ulaganja i rizični kapital, pretvaranje duga prema državi u vlasnički udjel, prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima, odricanje od isplate dobiti poduzetnika na koju država ima pravo na temelju udjela u vlasništvu poduzetnika i sl. Ovdje se radi uglavnom o poduzetnicima u teškoćama, kojima država na ovaj način nastoji pomoći.

C – Financijski transferi

- **C1 - Povoljni zajmovi** - krediti koje država izravno ili putem ovlaštenih pravnih osoba ili putem poslovnih banaka, dodjeljuje poduzetnicima uz povoljnije uvjete od tržišnih, tj. niže kamatne stope od tržišnih, uz dulje vrijeme počeka ili otplate te druge povoljne uvjete. Takvi krediti obično su namijenjeni poduzetnicima u teškoćama koji kredit ne bi mogli dobiti pod redovnim tržišnim uvjetima, a uglavnom se dodjeljuju preko Hrvatske banke za obnovu i razvitak. U ovoj skupini nalaze se i zajmovi poduzetnicima u teškoćama.

D – Jamstva, opozvana jamstva

Obuhvaćaju državna jamstva za osiguranje od komercijalnih i nekomercijalnih rizika u nominalnom iznosu. Državna jamstva omogućuju korisniku da dobije kredit uz povoljnije uvjete od onih na financijskim tržištima. Državno jamstvo u pravilu ne predstavlja potporu korisniku ako su ispunjeni sljedeći uvjeti: da korisnik zajma nije u financijskim poteškoćama, da korisnik zajma može na financijskom tržištu dobiti zajam po tržišnim uvjetima bez posredovanja države, da je državno jamstvo povezano s određenom financijskom transakcijom, ograničeno po visini i po vremenu trajanja, da državno jamstvo ne pokriva više od 80 posto određene financijske obveze, da se za državno jamstvo zaračunava tržišna cijena. Samo ako su kumulativno ispunjeni svi navedeni uvjeti, tada jamstvo ne predstavlja potporu.

Ovoj skupini pripadaju i opozvana jamstva kod kojih je element potpore jednak iznosu opozvanog jamstva.

Navedeni instrumenti dodjele potpore predstavljaju samo najčešće korištene instrumente.

Metodologija ocjene elementa državne potpore

Skupina A1	
Subvencije	ukupna vrijednost primljene subvencije
Neposredne subvencije kamata	ukupna vrijednost primljene subvencije (ili neisplata dijela kamata)
Oprost duga po osnovi zajma	vrijednost otpisanoga duga
Prisilna nagodba i stečaj	procijenjeni umanjeni iznos nagodbe ili tražbine iz stečajne mase u odnosu prema drugim vjerovnicima zbog svjesno prouzročene slabijega položaja države kao vjerovnika u postupku nagodbe ili stečaja

Skupina A2	
Oprost poreza, porezna oslobođenja, izuzeća i olakšice	nisu uključene porezne olakšice koje su općeg karaktera, već samo olakšice koje su specifične za određenog poduzetnika ili skupinu poduzetnika odnosno za pojedino područje; potpora je ukupni izračunati iznos izuzeća ili olakšice
Snižavanje, oslobođenje, olakšice, izuzeće i oprost plaćanja doprinosa	vrijedi isto načelo kao i kod poreznih izuzeća – u potpore ne ulaze one olakšice koje imaju opći značaj; potporu čini ukupni izračunati iznos
Odgode pri plaćanju poreza	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi za razdoblje odgode (dekurzivni jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost
Otpis duga	iznos otpisanog duga
Odgode pri podmirenju duga	iznos kamate izračunate prema referentnoj stopi za razdoblje odgode (dekurzivni jednostavni kamatni račun) i svedene na sadašnju vrijednost

Skupina B	
Ulaganja u vlastiti kapital	potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore
Kapitalna ulaganja i rizični kapital	element potpora nazočan je u svim državnim ulaganjima koje kao primarni cilj nemaju stvaranje dobiti; element potpore je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore; ovaj instrument obuhvaća ulaganja u vlasnički kapital, investicijska ulaganja i rizični kapital
Pretvaranje duga u vlasnički udjel	element potpore postoji u slučaju kada je država u slabijem položaju od ostalih vjerovnika; potpora je iskazana vrijednost koristi za korisnika potpore, koja proizlazi zbog slabijeg položaja države
Prodaja državne imovine pod povoljnim uvjetima	potpora je razlika između tržišne vrijednosti imovine i cijene po kojoj se prodaje
Odricanje od isplate dobiti poduzetnika	dio raspodijeljene dobiti, koja potječe iz vlasništva države u poduzetniku i kojega se država odrekne, predstavlja u cijelosti potporu

Skupina C1	
Povoljni zajmovi	razlika između referentne stope i povoljne kamatne stope po kojoj je zajam odobren; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost
Zajmovi poduzetnicima u teškoćama	razlika između referentne stope za poduzetnike u teškoćama i ugovorene povoljne kamatne stope; tako dobivena razlika se svodi na sadašnju vrijednost; potpora sadržana u ovakvim zajmovima može iznositi i do 100 posto vrijednosti zajma

Skupina D	
Jamstva	razlika između tržišne cijene jamstva i cijene državnog jamstva koja je niža; za poduzetnike u teškoćama potpora može iznositi i do 100 posto vrijednosti jamstva
Opozvana jamstva	iznos opozvanog jamstva

Skupina E1	
Ostalo	